Ma uj regény kezdődik: Gyöngyvér Vasárnapi szám 20 fill.

DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG U. 1. SZ. TELEFON: 27-89. (HÁROM MELLÉK-ÁLLOMÁS)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 3 P. NEGYEDÉVRE 9 P. FÉLÉVRE 18 P. ÉVENTE 36 PENGŐ EGYES SZÁM 12 FILLER. VASÁRNAP 24 FILLÉR

XIV. ÉVFOLYAM, 143. SZÁM. *Debrecen, 1937 junius 27 vasárnap* ÁRA: 20 FILLÉR.

Magyarnótaest Utry Anna és Hámory Imre szereplésével

hétfőn és kedden a nagyerdei Vigadó udvarán

Asztalfoglalás és jegyelővétel az Arany Bika Szálló halljában

Magunkról

Megengedik olvasóink, hogy ezúttal magunkról írunk. Abból az alkalomból ejtünk néhány szót magunkról, hogy, mint a többi debreceni lap, július 1-től kezdve mi is kénytelenek vagyunk felemelni az előfizetési és példányonkénti árat. Ez az áremelés minimális és messze alulmarad annak a többkiadásnak, mely az utóbbi időben az ujságvállalatokat sujtja.

Ismeretes, hogy a papir ára rövid idő alatt kétszeresére emelkedett és sorra megdrágult az ujság előállításához szükséges minden nemü anyag ára. Realis számitás szerint, **ha minden terhet az olvasó közönségre háritanánk át, az eddigi előfizetési és példányonkénti ár kétszerese jönne ki,** azonban nagyon jól tudjuk, hogy a magyar társadalom jórésze még mindig sulyos gondokkal küzd, **az általános drágulással szemben a közönség nagy túlnyomó részének keresete, jövedelme nem gyarapodott, tehát világért sem akarunk beállani azok közé, akik minden terhet a közönségre háritanak át.** A horribilis papir és egyéb anyag drágulásának **csak kis részét** visszük át a lap árának csekély emelésébe, a fennmaradó **nagyobb rész terhet magunkra vállaljuk.** Csak azt kérjük a közönségtől, hogy a mai válságos időkben ne hagyjon magunkra, hanem legyen segitségünkre jóakarattal és testvéri szeretettel, mintahogy mi is mellette állunk minden közérdekü ügyben, minden jogos törekvésben.

Az egyik legnagyobb magyar publicista, Rákosi Jenő mondta egyszer, hogy **amilyen a város, olyan a sajtója.** Nyugodt lélekkel állithatjuk, hogy ennek a történelmi hagyományokkal megszentelt városnak, ennek a legmagyarabb városnak méltó sajtója kivántunk lenni abban a részben, mely minket illet. Rákosi Jenő mondásában azonban benne van az **azonosság** valamely város és ujságja között. Nem véletlen az, hogy a »Debreczen« a legelterjedtebb lapja ennek a városnak. Mutatja, hogy ez az ujság kifejezi a lakosság nagy részének gondolat és érzésvilágát, felfogását, kifejezésre juttatja kivánságait, követeléseit, képviseli álláspontját az alapvető és mindennapi kérdésekben. Ha a közönség a maga ujságát erősiti, támogatja, segiti, úgy a maga erejét növeli. **A közvélemény hangszórója a népszerü ujság,** nem közömbös tehát, hogy ez a hangszóró hogy működik, nem e halkul el, nem e támad zavar a szerkezetében.

Az olyan ujságokat, melyek nem vesznek igénybe semmiféle titkos támogatást, melyek elutasitanak minden olyan anyagi forrást, mely hangjukat megváltoztatná, — különösen sujtja a papir és az előállitási költségek emelkedése. **Ezek az ujságok csak a közönségre támaszkodhatnak,** onnan kaphatják az életerőt. **Ezek közé tartozik a »Debreczen is.** Mi az olvasóközönségünkkel állunk, vagy bukunk. A közös célkitüzésért élünk vagy halunk. A felismert igazságokból jottányit sem engedünk.

Mindebből önként következik, hogy **más erőforrásunk nem lehet, mint olvasóközönségünk támogatása.** Most is, mikor a drágaság rohamával küzdünk, nem fordulunk és nem is fordulhatunk máshoz, mint a mi hűséges olvasóközönségünkhöz. Nem szabad felfogni a dolgot úgy, hogy »jaj, most most meg az ujság drágult«. Kifejtettük, hogy a több terheknek csak egy kis részét kérjük a közönségtől. Annak a kis **árdifferenciának az elfogadása nagyjelentőségü abban a tekintetben, hogy ki-ki egy független, pártatlan, bátor és szókimondó sajtóorganumnak nyujtja a támogatásnak azt a mértékét, mely lehetővé teszi, hogy hivatását teljesitse, feladatát betöltse.** Senki se nézze azt, hogy két fillérrel emelkedett az ujság ára, hanem nézze azt, hogy milyen fontos feladatot tölt be a mai világban az az ujság, mely a közönség érdekeiért harcol.

A »Debreczen« a nagyközönség katonája. Harcol a szent nemzeti eszmékért, harcol az összesség, minden társadalmi osztály jogos kivánságaiért. A katona most tiszteleg a közönség előtt áll. Segitsetek, hogy tovább is bátran, lankadatlan erővel harcolhassak értetek. Bizton hisszük, hogy hűséges olvasótáborunkból nem utasit vissza senki bennünket!

Teljesen nyoma veszett Surgoth Jenő gazdasági főfelügyelőnek

Két hét óta nem találják sehol — Rádiónyomozás indult felkutatására

A **„Debreczen"** már három nappal ezelőtt hirt adott arról, hogy Surgoth Jenő országos gazdasági főfelügyelő, ki a mult év óta a földmivelésügyi minisztériumban teljesitett szolgálatot, nyomtalanul eltünt.

A rejtélyes eltünés ugy pattant ki, hogy a **hét elején a földmivelésügyi minisztériumból Debrecenben keresték Surgoth Jenőt azzal, hogy valószinüleg itt van.** Tényleg érkezett a debreceni gazdasági felügyelőségtől vagy tiz nappal ezelőtt levél Surgoth Jenőtől, hogy részint hivatalos ügyekben, részint régi barátai meglátogatására ideérkezik. Várták is, de nem jött. Napokon át érdeklődtek utána, hol lehet. **Ekkor derült ki, hogy a főfelügyelő holléte senki által sem ismert. Nem tudták a minisztériumban, sem budapesti lakásán, sem hozzátartozói, hogy merre tartózkodik.**

Itt Debrecenben először azt hitték, hogy Surgoth Jenő talán megkezdte szabadságát és hogy zavartalanul töltse szabadságidejét, mint már máskor is megtette, senkivel sem közölte holtartózkodását. **Most azonban erről a feltevésről nem lehet szó, mert hisz, mint rövidesen kiderült, Surgoth szabadságideje még nem is következett el és nem ment szabadságra, hivatalát el kellett volna látnia.** De napokon át hivatalában sem jelentkezett. Bár éppen feladatköre gyakori vidéki kiszállást tett szükségessé, de mindig tudták a minisztériumban, hogy merre van, ami különben természetes is.

Hogy **két hét is elmult** és Surgoth Jenő nem jelentkezett sehol kezdett rejtélyessé válni a távolmaradás.

A földmivelésügyi minisztérium bejelenti Surgoth eltünését

A budapesti főkapitányságon szombaton délelőtt Dóra Sándor főkapitányhelyettesnél, a bünügyi osztály vezetőjénél megjelent dr Parragh Gyula miniszteri tanácsos a földmivelésügyi minisztériumból és bejelentette, hogy Surgoth Jenő magyar királyi gazdasági főtanácsos, gazdasági főfelügyelő eltünt Bajza utca 2. szám alatt levő lakásáról.

A főkapitányság azonnal **megindította a nyomozást az eltünt magasrangu főtisztviselő felkutatására. Rádióértesités ment a vidéki rendőrhatóságoknak és csendőrségeknek, hogy ha megtalálják az esetleg beteg, vagy sérült gazdasági főfelügyelőt, azonnal értesitsék a budapesti főkapitányságot és a földmivelésügyi minisztériumot,** amely az eltünési bejelentést megtette.

SURGOTH TESTVÉRBÁTYJA SEM TUD FELVILÁGOSITÁST ADNI

A hirlapirók beszéltek *Surgoth Gyula* országgyülési képviselővel, Surgoth Jenő testvérbátyjával. Megkérdezték, mit tud öccsének eltünéséről.

— Két hete nem láttam öcsémet — válaszolta Surgoth Gyula kétségbeesett hangon. Eltünéséről egyáltalán nem tudok felvilágositást adni.

SEMMIFÉLE HIVATALI KAPCSOLAT NEM VOLT SURGOTH ÉS TORDAY KÖZÖTT

A budapesti lapok nagy tudósitásokban számolnak be Surgoth Jenő eltünéséről. Egyik lap közlése szerint a földmüvelésügyi miniszterium elnöki osztályán határozottan kijelentették, hogy a gazdasági szakoktatási ügyosztály és a gazdasági felügyelőségek *semmiféle hivatali kapcsolatban sincsenek, anyagi ügyekben pedig még távolabb állanak egymástól.* Ez azonban nem zárja ki, hogy Surgoth és Torday személyes kapcsolatban ne lettek volna egymással. Erről azonban senki bizonyosat nem tud.

Mit mond Surgoth takarítónője

Budapest, június 26.

Surgoth Jenő a Bajza utca 2. számú modern bérpalota második emelet 4. számú lakását bérli kilenc hónap óta. A kétszobás-hallos-erkélyes, elegánsan berendezett lakásban élt teljesen visszavonult életet a magsrangú állami tisztviselő.

A házfelügyelő elmondotta, hogy Surgoth Jenő két héttel ezelőtt távozott el lakásáról és azóta nem adott életjelt magáról. Előzetesen senkinek sem szolt elutazásáról, mindössze egy papírlapot hagyott dolgozószobájának asztalán, amelyre ceruzájával a következő utasítást írta fel takarítónőjének, Krichenbaum Henriknének:

»Kati, a hét közepén visszajövök. Vigyázzon mindenre! A virágokat gondosan öntözze meg naponként. A reggelim a magáé, fogyassza el mindennap!«

A takarítónő különben a következőképpen mondotta a gazdájának távozását:

— Két héttel ezelőtt, szombaton reggel, szokásos időben, háromnegyed hétkor mentem fel a méltóságos úr lakásába, hogy elkészítsem a reggelijét, azután pedig kitakarítsak. Legnagyobb meglepetésemre már nem volt odahaza, megkérdeztem a házfelügyelőt, hogy mikor ment el a méltóságos úr és azt modnotta, hogy egész korán reggel távozott. Előző nap este semmiféle utasítást nem adott nekem. Az íróasztalán találtam a kis cédulát, amelyben intézkedett, hogy mit tegyek távolléte alatt.

— »KI TUDJA, TALÁN MÁR NEM IS ÉL...«

Surgoth Jenő világosszürke kalapban, szürke nyári ruhában és barna félcipőben távozott el ma két hete lakásáról. Könnyű kis utitáska volt az egész csomagja, melyben egy hálóinget vitt el. Borotválkozó készletét, nesszeszerjét otthon hagyta.

Ugyanezen a héten kétizben utazott el. Pénteken is távol volt otthonról és csak a késő esti órákban ért haza. Ezt megelőzőleg a hét elején is hivatalos küldetésben járt vidéken, személyzete szerint.

Surgoth Jenő általában visszavonult életet él; két-három közeli rokonán kívül senki sem járt hozzá. Megtörtént, hogy bátyja a késő éjjeli órákig maradt nála, ilyenkor nem engedte haza, hanem a dolgozószoba heverőjén vetett neki ágyat.

Nem volt közlékeny ember, sohasem beszélt a házban senkivel. Közelebről nem is ismerik a Bajza utca 2. számú bérpalotában.

Igen egyszerű életmódot folytatott, tejet reggelizet mindennap, ebédjét a hivatalában fogyasztotta el, vacsorára pedig hideg ételeket hozatott lakására. Vacsora után rendszerint hosszabb sétára indult és csak kapuzárás után tért vissza, de mindig egyedül.

A személyzete gavallér embernek ismerte. Pontosan fizetett mindenkinek és ha jókedve volt, nagyobb borravalókat adott. Nagyobb bevásárlásokat az utóbbi időben nem eszközölt.

Barátai és hivatali kollégái nem jártak hozzá, takarítónője éppen ezért nem is tudja, hogy kinél érdeklődjék most utána.

— A méltóságos úr bátyja, Surgoth Gyula képviselő úr mindennap érdeklődik nálam, — mondja a házfelügyelő — hogy mi hír van az öccséről. Nagyon megviselte testvérének eltünése, annál is inkább, mert nemrégen temette el a feleségét.

— Kitudja, talán már nem is él... — mondotta a napokban Surgoth Gyula bajzauccai ház felügyelőjének és öccse takarítónőjének. Talán igaza volt...

Steyr-Waffenrad
Csepel Csoda stb.
kerékpárokban
és alkatrészekben
Keszler mindenkinél
olcsóbb
Széchenyi utca 1. sz.
alacsony részlet,

Három Surgoth aktát Debrecenből Budapestre vittek

Minden oldalról hangsúlyozzák, nem hiszik, hogy bármiféle anyagi vonatkozása volna Surgoth Jenő eltűnésének. Olyan abszolút korrekt gondolkozásúnak ismerte mindenki Surgoth Jenőt, hogy a legtávolabbi gyanú sem férhet hozzá, — mondják ismerősei.

Mikor Surgoth Jenő a debreceni gazdasági felügyelőségtől megvált, mindent átadott utódának — teljesen rendben. *Csupán három számadás maradt függőben*, melyekre nézve Surgoth Jenő megjegyezte, hogy ezekről majd később intézkedik. Ezeknek az ügyeknek a likvidálása még nem történt meg. *Most* — mint értesülünk — *ezeket az iratokat a miniszteriumból kiszállott tisztviselők magukkal vitték.*

Surgoth Jenő debreceni főfelügyelő korában a bikavásárlási és vetőmagügyeket önállóan intézte, a lebonyolítás ellen sohasem merült fel észrevétel.

Téves hír Surgoth olaszországi tartózkodásáról

Egyik helyi lap jólértesültségére hivatkozva tegnapi számában arról adott hírt, hogy Surgoth Jenő eltünéséről nem lehet beszélni, mert Olaszországban van és együtt nyaral Zöld József polgármesterhelyettessel. Ez a hír azonban percek alatt megdőlt. *Ugyanis a városházán megcáfolták, mintha Surgoth Jenő Zöld Józseffel ment volna nyaralni. Ez a feltevés azért sem állja meg helyét, mert hisz Surgoth Jenő nem is vette ki szabadságát.* Zöld József tényleg szabadságidejét tölti Olaszországban, de együtt azért sem mehettek, mert hisz *Surgoth Jenő szabadsága nem is volt esedékes.*

Ha Surgoth Olaszországban lenne, akkor arról tudna a földmüvelésügyi miniszterium és nem jelentette volna be Surgoth eltűnését a budapesti rendőrségen és nem kutatná a rendőrség mindenfelé holtartózkodását. Az meglehet, hogy valahol külföldön van Surgoth, de pozitivumot senki sem tud.

Fontos javaslatokat és a tisztviselői kinevezéseket tárgyalta a balatoni minisztertanács

Budapest, június 26. A kormány tagjai június 25-én délután az iparügyi, kereskedelmi és közlekedésügyi miniszter meghivására a miniszteriumok tisztviselői jóléti egyesülete üdülőtelepének megtekintésére Budapestről bérkocsin Balatonöszödre utaztak, ahol *Darányi Kálmán* miniszterelnök elnökletével június 26-án délelőtt 9 órakor minisztertanácsot tartottak.

A minisztertanácsnak a belügyminiszter beszámolt az ez év szeptember havában Szegeden megnyitandó új állami zöldkereszt védőnőképző intézet felállításáról, majd *Hóman Bálint kultuszminiszter ismertette a nemzeti önállósítási alap szervezetét és annak felhasználásáról szóló rendelettervezetét, amelynek tárgyalásánál jelen volt Keresztes-Fischer Lajos volt miniszter is.*

Azután a minisztertanács tárgyalta *Kánya Kálmán* külügyminiszter előterjesztését a különböző államokkal folytatott kereskedelmi tárgyalásokról, továbbá *Röder Vilmos honvédelmi miniszter ismertetését a tűzharcos törvényjavaslat egyes rendelkezéseinek kiegészítéséről, továbbá a légoltalmi berendezések fejlesztéséről, Lázár Andor* igazságügyminiszter jelentését *a kormányzói jogkörről szóló törvényjavaslat benyujtásáról és a kormány országgyülési tárgyalásával összefüggő egyes kérdésekről*, majd *a földmüvelésügyi miniszter előterjesztéseit* a mezőgazdasági termésbecslésekről és termésértékesítésről, továbbá a borközraktárakról. — *Bornemisza Géza* iparügyi miniszter jelentését *a rotációs papírellátás egyes kérdéseiről*, végül *Fabinyi Tihamér* pénzügyminiszter jelentését a 33-as bizottság szerdai ülése elé terjesztendő rendelettervezetekről.

A minisztertanács, amely délután is folytatta tárgyalásait, a továbbiak során *az egyes tárcák tisztviselői kinevezésére, cím- és jellegadományozásaira vonatkozó előterjesztéssel foglalkozott* és hat órakor ért véget. A kormány tagjai közül többen a minisztertanács befejeztével azonnal visszatértek Budapestre.

5 millió mázsával kevesebb lesz az idén a buzatermés

A legújabb termésjelentés közepes termést állapit meg

Budapest, június 26. A földmüvelésügyi miniszterium szombaton adta ki legújabb vetésjelentését. Mint a jelentés közli, a *repcét* learatták; betakarítása és cséplése folyamatban van. Közepes termés várható.

A *búza* (őszi és tavaszi) az északi megyék kivételével erősen érik. *Aratását az ország több helyén megkezdték.* A korai vetések szára közepes, a kalászok eléggé nagyok; a későiek alacsonyak maradtak, többnyire kicsiny kalászokkal. A szemek egészségesek és legtöbb helyen eléggé fejlettek.

A búzából közepes termésre van kilátás.

A *rozs* erősen sárgul, érik. Szára közepes nagyságú, a kalászok többnyire teltek és hosszúak, a szemek fejlettsége megfelelő. Rozsból közepes termés várható.

Az *őszi árpa* aratása folyamatban van. Helyenkint a csépléseket megkezdték. A termés közepes. A nagy hőség következtében a szemek helyenként megszorultak. A tavaszi árpa érésben van. Többnyire alacsony maradt, ritka és gazos, sok helyen kicsiny kalászokkal.

A *zab* az utóbbi esőzésekre javult, zászlóját kihozta ,sok helyen azonban ritka és gazos. Közepes magasságú.

A *tengeri* üdezöld színű. A korai fajták címerüket tolják, helyenkint a csőképződés is megindult.

A *burgonya* levélzete dús, egészséges, üdezöld színű. A gumók egészségesek és szép számban találhatók.

A *kerti vetemények* jól fejlődnek. A rétek sarjúja erőteljesen fejlődik. A legelők fűnövése ismét megindul.

Gyümölcsfák: A kajszi várható termése gyenge közepes, a korai részben már piacra került. A cseresznye késői fajtái most érnek. A hozam mennyisége és minősége kielégítő. A meggy, alma, körte, szilva és dió közepes. Sok a férges gyümölcs.

A szőlők állapota: A szőlők erőteljesen fejlődnek.

Az előzetes vetésterületi adatok szerint az ország búzával bevetett területe 2,661.275 kat. hold. Ezen a

NAPTÓL, LÉGYTŐL ÉS HIDEGTŐL
megvédi és díszíti lakását, ha ablakára **szövött farolettát vásárol**
Felszerelés díjtalan.

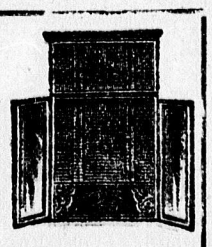

Előnyárak részletre is.
Készíti:
Redőnyüzem
Debrecen, Bethlen u. 10

Bártfafürdő
utólérhetetlen kedvezményes árakat nyujt magyar fürdővendégeinek. Napi teljes ellátás 28 ck-tól (cca 5 P). Bővebb felvilágositást
LORD URDIVATNÁL
Telefon 20—36.

Hotel Auguszt Abbázia
Elsőrangú magyar szálloda éskonyha. Központi fekvés. Minden komfort. Hideg, meleg folyóviz aszobákban. Felvilágositást nyujt fenti szálloda. Pensio összege befizethető Budapesten Auguszt cukrászdában I. Krisztina tér 3.

VIGSZINHÁZ
A legnagyobb olasz légiósfilm:
A libiai brigád
A budaörssi repülőnap!
Előadások vasárnap 3, 5, 7, 9 órakor
hétfőn utoljára 5, 7, 9 órakor

Mindég talál valami olcsóságot a
Benyáts Emil
áruházában
például: mosó piké mintás műselyem és batistot **88** fillér
Nem maradék
Nagy választékban

területen kat. holdankint országos átlagban 6.96, összesen pedig: 18.532.403 mázsa búzatermés várható. Ez az első számszerű becslés, melynek a későbbiekben kedvezőbbé válása várható.

A mult évben 2,832.984 kat. hold learatott területen kat. holdankint átlag 8.43, összesen 23,892.458 mázsa búza termett. A folyó évi búzatermésünk tehát 5,360.055 mázsával kevesebb.

Az ország rozzsal bevetett területe a folyó évben 1,083.370 kat. hold. Ezen a területen kat. holdankint átlag 5.98, összesen: 6,478.084 mázsa rozstermés várható.

A mult évben 1,129.825 kat. hold learatott területen kat. holdankint 6.32, összesen 7,141.435 mázsa rozs termett. A folyó évi várható rozstermés tehát 663.351 mázsával kevesebb.

Hölgyek!
Párisban legnagyobb divat a
BICIKLI.
Olvassák el a kirakataimban kitett ujságcikkeket.
Női, férfi kerékpárok
legnagyobb raktára.
Az új 100 cm³ Csepel motor megérkezett.
Soltész Kálvin-tér 2.

Bünügyi zárlatot rendeltek el Torday László gazdasági tanácsos debreceni ingatlanára

Csupán háromezer pengő elsikkasztását ismeri be a megtévedt főtisztviselő.

Budapest, junius 26. A földmivelésügyi minisztériumban leleplezett sikasztás ügyében nagy erélyyel folyik a vizsgálat. Az ügyészség inditványára Nagy Pál vizsgálóbiró előzetes letartóztatásba helyezte Torday László 55 éves gazdasági tanácsost. A sikkasztó földmivelésügyi minisztériumi főtisztviselő felfolyamodást jelentett be a vádtanácshoz, amely azonban további fogvatartását rendelte el. Torday megnyugodott a vádtanács döntésében.

A vádtanács ma délelőtt visszaküldte az iratokat az ügyészségre, ahol Grottó László ügyész, az ügy referense inditvánnyal lépett Nagy vizsgálóbiró elé: kérte, hogy rendelje el a vizsgálatot. Torday ugyanis kihallgatása során tagadta, hogy a minisztériumban leleplezett hatalmas összegü sikkasztáshoz köze lenne, azt állitja: csak háromezer pengőt sikkasztott. Bajba jutott barátján akart segiteni, ezért egy pécsi gazdasági intézettől háromeezer pengőt vett fel, melyet eljuttatott szorult helyzetben levő barátjához. Az volt a terve, hogy a pénzt csak rövid időreveszi igénybe. Állitása szerint mindennel pontosan elszámolt és ha bármiféle hiány mutatkozik a földmivelésügyi minisztériumban, azért őt nem terheli felelősség.

Torday tagadása ellenére a nyomozás a legteljesebb szigorusággal folyik. Azt igyekeznek megállapitani: mennyit tesz ki pontosan az elsikkadt összeg és milyen része van a bünc selekményben Torday Lászlónak.

A FŐÜGYÉSZ NYILATKOZATA

Az üggyel kapcsolatban egyébként Baróthy Pál főügyész, a budapesti ügyészség vezetője a következő nyilatkozatot tette:

— A földmivelésügyi minisztérium tett feljelentést hivatali sikkasztás büntette miatt Torday László gazdasági tanácsos, a földmivelésügyi minisztériumba beosztott főtisztviselő ellen. Torday László 3000 és egynéhányszáz pengős sikkasztását beismerte. Alapos gyanu volt azonban arra, hogy az elsikkasztott pénz ezt az összeget meghaladja, ezért az ügyészség inditványára a büntetőtörvényszék vizsgálóbirája elrendelte Torday előzetes letartóztatását. Minthogy a vádtanács a gyanusitott felfolyamodását elutasitotta, a letartóztatást elrendelő végzés jogerős. A nyomozás egyébként folyamatban van annak megállapitására is, mennyit tesz ki az elsikkasztott összeg és milyen módon követte el Torday a sikkasztásokat.

ALKOHOL A HÁTTÉRBEN

Torday barátai és ismerősei körében teljesen ertetlenül állanak a főtisztviselő sikkasztásával szemben. Mindenki kötelességtudó, szorgalmas tisztviselőnek ismerte. Magánéletében keresik megtévedése okát. Tordaynak fiatal felesége, kislánya van. Mint most kiderült: a tanácsos — anélkül, hogy csak legbizalmasabb barátai is tudták volna — **alkoholista volt.** Az elmeorvosok is megállapitották róla, hogy **szervezetét tönkretette az alkohol s ez juttatta a lejtőre.** A letartóztatott tisztviselő sorsát tulajdonképpen **az elmeorvosok véleménye** fogja eldönteni. Mielőtt Tordayt a detektivek előállitották volna az ügyészségre, a főtanácsos a II. számu belgyógyászati klinikán volt. Itt azt is megállapitották az orvosok, hogy a gazdasági tanácsos **sulyos bazedov-kórban** szenved. Torday védője, Székely Sándor István dr kérte is az ügyészséget, utalják kórházba védencét.

A sikkasztási ügybe egy régebbi bünügy is is bekapcsolódik. Öt évvel ezelőtt ugyanis kiderült, hogy **a keszthelyi gazdasági akadémia pénztárából 30 ezer pengőt sikkasztottak el.** Az ügy hullámai a képviselőházba is eljutottak, de akkor nem tudták megállapitani, ki követte el a bünc selekményt. Most ezt az ügyet is igyekeznek tisztázni.

BÜNÜGYI BIZTOSITÁSI VÉGREHAJTÁS

Tegnap délután ujabb jelentős fordulat történt a nyomozás során. Nagy Pál vizsgálóbiró végzést hozott, amelyben elrendelte, hogy a letartóztatott Torday László debreceni ingatlanára bünügyi biztositási végrehajtást vezessenek, összes fellelhető ingóságait pedig bünügyi zárlat alá vegyék. A vizsgálóbiró intézkedésére ezt a végzést még délután foganatositották.

A megtévedt Torday László debreceni származású. A régi, hirneves Torday-családból származik. Édesatyja, Torday Gábor ügyvéd életében nagy szerepet játszott Debrecen társadalmi életében. A Széchenyi uccán van az ősi Torday-ház, ott született a két Torday fiú, ifj. Torday Gábor és Torday László.

Torday Gábor ügyvéd nagy dalosbarát volt. Maga is dalárdista, sőt zeneszerző volt, több népszerű dalt szerzett. Gyermekeinek példás nevelést adott. Ifj. Torday Gábor tengerész pályára ment. Szép karrier előtt állott, azonban ezt a karriert derékba törte egy szerencsétlenség, mely a fiatalember életét követelte.

Torday László, a másik fiú, *gazdasági szaktanitó lett. Nem gazdasági akadémiai tanár*, mint az első híradások tévesen jelezték. Megállapitást nyert, hogy egyik gazdasági akadémiának sem volt tanára. Mint szaktanitó működött előbb Szilágysomlyón, majd Kunkocsárdon és végül Komáromban.

Filléresgyors
julius 4-én Parádra, Menettérti jegy ára P 3.80. Jegyek a Menetjegyirodában.

Silk hernyóselyem harisnya „Holiday" a piac szenzációja
Kapható: Klein Miksa cégnél.

Sulyos konfliktus a Szovjet és Mandsukuo között

A szovjet elfoglalt több szigetet

London, június 26. A japán félhivatalos Domei iroda jelentése szerint *a szovjet orosz csapatok elfoglalták az Amur-folyón a Senufa és a Boloshoj szigeteket Mandzsukó és Szovjet-Oroszország határán. A megszállás óta állandóan vörös ágyúnaszádok cirkálnak a szigetek körül. A mandzsu kormány erélyesen tiltakozott Moszkvában felségjogának megsértése ellen. A helyzetet rendkivüli sulyosnak mondják.*

Tokió, június 26. A Domei iroda részleteket közöl a szovjet orosz—mandzsu határon történt incidensekről, amelyeknek a japán hadsereg köreiben nagy jelentőséget tulajdonitanak. *Nagyobb szovjetorosz csapatokat helyeztek át a katona iszempontból fontos Amur-szigetekre.* A szovjetorosz ágyúnaszádok több helyen elzárták az Amur-folyót. A mandzsuriai világitótorony személyzetét elhurcolták. A környéken fekvő aranybányában dolgozó munkásokat fogságba vetették. *Mandzsukó eddigi tiltakozásai süket fülekre találtak.*

x A nagyerdei tiszta levegőben pompás üdülés a nagyerdei csónakázó tavon az evezés.

Szines és fekete vászoncipők
érzékeny lábakra való szandálok,
szandalettek, fehér, barna és fekete
gyermekcipők, weekendcipők dus választékban
meglepő olcsó árak mellett kaphatók
Neumann cipő
Svetits palota Takarékossági tag

A debreceni lovasnapok

Mint ösmeretes, a Nemzeti Lovarda jövő hó 2., 3. és 4-én a Stadionban nagyszabású lovasünnepélyt rendez. Tévedés azt hinni, hogy ennek a lovasünnepélynek csak az volna a célja, hogy szórakozzanak a lovasnők, az úrlovasok és megmutassák mit tudnak a lóval produkálni. Aki ösmeri a multból a lóversenyek, az ügetőversenyek és a lovasünnepségek (hivatalos nyelven concoursok) célját, az tudni fogja, hogy az ilyen lovasünnepélyek végeredményben a lótenyésztés célját, annak érdekeit és előmozdítását szolgálják, serkenteni a gazdákat, a lótenyésztőket, hogy minél fokozottabb mértékben szolgálják a lótenyésztést, mert ez olyan fontos nemzetgazdasági érdek volt a multban is, hogy amellett, hogy nagy jövedelmet biztosított a gazdáknak, illetve a lótenyésztőknek, az ország hirnevét emelte a külföld előtt. A magyar lótenyésztés híre külföldön nagy volt és ma is az, hiszen tudjuk a külföldi államok nagy része, sőt az óceánon túl fekvő államok is igen gyakori látogatói Magyarországnak főként azért, mert innen szerzik be hadseregük részére a lovakat.

Már 100 év előtt, mikor gróf Széchenyi István megirta ismert és hires könyvét »A lovakrul«, már akkor rámutatott arra, milyen fontos nemzetgazdasági célt szolgál a lótenyésztés és ennek előmozdítására éppen az ő kezdeményezésére indult meg a mozgalom, hogy lótenyésztést előmozdító egyesületeket kell alakitani s elsősorban lóversenyegyesületet. A vérfelfrissitést sürgette, a magyar ló satnyulásából keletkező károkra mutatott reá, s arra, hogy az észszerű tenyésztés révén milyen mérhetetlen hasznot, jövedelmeket lehet szerezni a lótenyésztésből. A telivértenyésztéshez tartozik azonban a nemes ló kipróbálása, kiválasztása s ennek egyetlen módja a futtatás.

A futtatásokból alakultak ki később a lósportnak különféle válfajai, igy a lovasünnepségek is. — A lótenyésztők ma már nemcsak arra törekszenek, hogy nemes, vagy kiváló lovakat félvér lovakat tenyésszenek, hanem, hogy kipróbálják a lovaik kitartását, erejét, ügyességét. — Minél fokozottabb annál inkább foglalkoztak azzal, hogy a nemes állatokból ki tudják venni azt, amire azok képesek. — A ló egyike a legtanulékonyabb állatoknak és igy nem lephet meg senkit, ha kellő szorgalommal és főként türelemmel olyan produkciókkal lepték meg a nézőket, mely bámulatos volt.

A lovasmérkőzések tagadhatatlan, elsősorban a lótenyésztés érdekeit szolgálják, csak dicséret és elismerés illeti a Nemzeti Lovarda vezetőségét és elsősorban Cs. Szabó Kálmánt, a Nemzeti Lovarda igazgatóját, aki hosszú évek óta küzd és fáradozik, agitál, hogy a magyar lónak minél szélesebb körben szerezzen dicsőséget, hírnevet és csak örülni tudunk, hogy most már nem csak a főváros közönsége gyönyörködhetik ezekben a csodálatosan szép lovasünnepségekben, hanem a vidék is.

Ösmeretes, hogy 1929 óta, mikor a régi multú több mint 70 éves Debreceni Lovaregylet beszüntette működését, nem volt Debrecenben olyan lovasünnepség, mely nagyobb rétegeket tudott volna vonzani. Megszünt a régi kipróbált szervezet, elmaradtak a lóversenyek, a lovasünnepségek, s igy csak biztató jelként tekinthetjük a közelr[illegible] lovasünnepségeket arra, hogy Debrecenben ismét feléled a lovasszelem, a lovasélet s több izben lesz alkalmunk gyönyörködni ilyen és ehhez hasonló lovasünnepségekben.

Az ország kiváló és első lovasai, Pauly Hartmanné, Schaurek Ottomár, akik külföldön is több izben szereztek dicsőséget a magyar névnek és a magyar lovaknak, ezúttal is itt lesznek, de Cs. Szabó Kálmán agilitása révén még a külföld neves lovasai is eljönnek erre a nagyszabású s a laikusoknak is gyönyörködtető, igazi élvezetet nyujtó Debreceni Lovasnapokra.

L. J.

„Gépirótaxi" Telefon: 34-56. vállal másolást és mindenféle gépirási munkát. Piac-u. 26/28. sz. (Gambrinus átjáró

A Hortobágyi csárdában nagy ünnepséggel zárult a pásztorok gyapjufonó tanfolyama

A racka juh gyapjából csodás takarók, szőnyegek, szövetek készültek — Az állam rendezi a jövő évi tanfolyamot

A hortobágyi gyapjúfeldolgozó tanfolyam nagy sikerét jelenti az a bemutató, melyet szombaton tartottak meg a hortobágyi csárdában. *Meglepetés és csodálkozás fogta el mindazokat, akik látták, hogy a hortobágyi pásztorok és hozzátartozóik, akik a tanfolyamon résztvettek, milyen szép takarókat, gubaszövetet, szőnyeget csináltak a racka juh hosszú gyapjából.* Megírtuk, hogy tanfolyamot nyitottak a hortobágyi pásztorok és családtagjaik részére, hogy megtanítsák őket a gyapjúfonásra és a racka juh hosszú gyapjának feldolgozására.

A tanfolyam véget ért és bemutatták a szép eredményt, mely a legnagyobb megelégedést váltotta ki a megjelentekből. A bemutatót délután három órakor nyitották meg a csárdában. Megjelent báró *Kruchina Károly* miniszteri osztályfőnök, *Kiszely Árpád* tanügyi főtanácsos, *Benedek Gyula* tanfelügyelő, *Török Sándor* háziipari felügyelő és sokan mások, akik nagy érdeklődéssel kísérték a tanfolyamon elért munkát.

A gyapjúfeldolgozó tanfolyamot *Bátkay Ilona* tanítónő vezette és minden tekintetben szép eredményt ért el. A tanfolyamon elkészült anyagok megtöltöttek egy nagy szobát. A racka juh gyapjából font *szőnyegek, takarók stb. ékes bizonyságai annak, hogy a Hortobágyon igen nagyjelentőségű akció indult, mely lehetővé teszi a pásztorok önellátását a ruházkodás terén.*

A miniszteri osztályfőnök a tanfolyam sikerét látva kijelentette, hogy *300 pengő forgótőkét biztosit a pásztorok részére, hogy a gyapjúfeldolgozás minél inkább terjedjen és minél nagyobb eredményt érhessenek el.* Igérte, hogy a jövő évben a miniszterium támogatásával rendeznek *kéthónapos tanfolyamot a racka juh gyapjának feldolgozására.* A legnagyobb szeretettel karolja fel az akciót, melytől igen sokat vár még, *nemcsak a népművészet, hanem a racka juhnak, ennek az ősmagyarok által Európába hozott juhnak továbbtenyésztése terén is.*

Németh Nándor, a hortobágyi csárda bérlője, aki fáradhatatlanul dolgozott eddig is, hogy *a tanfolyam sikere révén ráterelje az illetékesek figyelmét a racka juhra és a gyapjából elkészithető igen hasznos, nagy értéket jelentő szőnyegekre, takarókra, szövetekre, értékes előadásban ismertette a tanfolyam megindulását és működésének történetét.* Németh Nándor értékes, a magyar nép nagynagy szeretetét bizonyító előadását báró *Kruchina Károly* miniszteri osztályfőnök köszönte meg és válaszbeszédében a legnagyobb támogatást igérte meg a Hortobágyon indult akció részére.

Az Ipartestület is kifogásolja, hogy a város felemelte a tégla és faárakat

A TIKÁV elhalasztása következtében sok szakma esik el munkalehetőségektől. — A gazdaadósságok rendezésének mintájára kérik az iparosadósságok rendezését is. Előljárósági ülés az Ipartestületben.

Az ipartestület előljárósága most tartotta rendes havi ülését Tóth Lajos elnöklete alatt. A szokásos havi segédavatás során **Simon** István férfiszabósegéd oklevelet kapott a testülettől kiváló előmenetele jutalmául.

Az elnöki jelentés megemlékezett arról, hogy az iparostanonciskola felügyelőbizottságába az előljáróság által delegált 2 tagon kivül még két iparos is bekerül.

Megemlékezett a jelentés a város azon intézkedéséről, hogy **a város a tégla- és faárakat felemelte. Az Ipartetsület mindkét intézkedés ellen előterjesztéssel élt, mert ezen üzemeknek árnivelláló hatása kell, hogy legyen.**

Ugyancsak előterjesztést tett az elnökség a katonai épitési osztálynak Debrecenbe való visszahelyezése érdekében is, miáltal sok felesleges és nagy költséget jelentő utazgatástól és késedelmességtől remélik megmenthetni az érdekelt iparosságot.

A TIKÁV idei elmaradásával kapcsolatban megálapitja a jelentés, hogy igen sok szakma jelentős munkaalkalomtól esik el. Hajlandó ugyan a Kamara megfelelő számu jelentkező esetén helyi jellegü vásárt rendezni, a jelentkezési iveket e hét folyamán jutatják el az érdekelt szakosztályokhoz, akik majd **kivánságaikat előterjesztik.**

Tárgyalta az előljáróság az Ipartestület ügyrendjének megfelelő átalakitását. A többség az előkészitett tervezetet eredeti szövegében elfogadta és jóváhagyás végett a felügyelő bizottsághoz átteszi.

Az uj ipartörvény-novella alapján megkeresi az előljáróság az összes szakosztályokat, **adjanak véleményt, kivánatos-e annak kimondása, hogy tanoncot csak az év bizonyos részében lehessen felvenni.**

Egyhangulag csatlakozott az előljáróság a Kamara ipari szakosztályának azon álásfoglalásához, hogy az az iparos, aki 2 évi, vagy ennél több **ipartestületi tagsági** dijjal hátralékban van, tanoncot nem tarthat, csak akkor, ha hátralékát rendezi. Az állásfoglalás indoka az, hogy „Ahol nem tudnak tagdijat fizetni, ott nincs munka s ahol nincs munka, nincs szükség tanoncra, de olyan helyen nem is tanulhat a tanonc sem."

Felhatalmazást adott az előljáróság az elnökségnek, hogy a számvizsgáló bizottság bevonásával vegye fel a tárgyalásokat az ipartestület jelenlegi helyiségeinek kibővítésére vonatkozólag.

Tudomásul vette az előljáróság, hogy *dr Kölcsey Sándor polgármester a város nevében is támogatja az ipartestület azon akcióját, hogy a Tiszántúl közszállitási szempontból nyilvánittassék zárt területté, vagyis: ami munka van a Tiszántúlon, azt csak tiszántúliak végezzék el.*

Az ipartestület által rendezett épitőipari és egyéb szakmák nagygyűlései egybehangzóan azon kivánságuknak adtak kifejezést, hogy *a gazdaadósságok rendezésének mintájára rendezni kellene az iparosadósságokat is.* E felterjesztés másolatát az elnökség megküldte a kamarának és az Ipartestületek Országos Központjának is, amely két szerv most közölte, hogy támogatja az akciót.

Az érdekelt szakosztályoktól érkezett jelentésből tudomásul vette az előljáróság, hogy a csizmadia szakosztály a lemondott Papp László helyett *Mázló Józsefet*, a férfiszabó szakosztály pedig *Gacsárdi Mihályt* választotta meg a szakosztály elnökévé.

Helyeslőleg tudomásul vette az előljáróság az elnökség azon intézkedését, illetőleg nyilatkozatát, hogy az ipartestület nem emel kifogást az ellen, ha a körzeti nagygyűlést ebben az évben Hajdúböszörményben fogja megrendezni az ottani ipartestület.

Felhivás Debrecen város közönségéhez

Menjünk ki a Nagyerdőre, ha szépet akarunk látni. A virágkertészet produktumai meglepőek. Egyik helyen a liliomok ezrei töltik be illatukkal a levegőt, vetekedve a hársfa bódító illatával a másik helyen a hortenziák tömege szinpompába borítják a fenyők alját. Gyönyörűsége lehet a kertésznek, aki a zsenge csemetéből igy tudja, széppé, naggyá, gyönyörködtetővé nevelni a rábízott palántákat.

Virágnevelésbe kezdünk mi is ismételten, mikor *a csenevész kis ember palántákat kivisszük a Nagyerdő lombsátora alá, hogy két hónapon keresztül ápolgassuk, tápláljuk, hogy arcukon kiviruljanak a rózsák és lelkükben is gyökeret verjenek a jó érzések.* A nagyközönség figyelmét kérjük, vegyék észre ezeket a kis gyenge csemetéket és legyenek segitségünkre a kertészkedésnél. *Bármilyen csekély hozzájárulást hálás szivvel fogadunk. Természetbeni dolgokat, ugymint zöldség, gyümölcsféléket bármit, ami különösen a gazdaságokból kikerül. Köszönettel veszünk pénzadományokat* is, minden fillérrel elősegitjük azt, hogy kis kertünkben kivirítson Debrecen legszebb virága, a gyermekarcok rózsája. Abban a reményben, hogy kérő szavunk meghallgatást talál, *az adományokat kérjük Piac ucca 36. sz. alá a Mansz helyiségbe küldeni.* (o)

Hazafias üdvözlettel:

Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége.

Bányász István
uj képei pár napig a
Keretezőbolthan
Piac u. 89.

A Nagyerdő lelkét és szivét gyönyörködtető
Hangulatban csendül fel a magyarnóta Utry Anna és Hámory Imre ajkáról hétfőn és kedden este a nagyerdei Vigadó udvarán

Ondoláltatott manikürözteteti, aztán hazament és nikotinnal megmérgezte magát

Fiatal asszony titokzatos öngyilkossága a Varga uccán

Titokzatos öngyilkosság történt tegnap délután két óra tájban a Varga ucca 20. számú házban. *Nágyuly Ernőné 33 éves fiatal asszony, villanytelepi raktárnok felesége tömény nikotinoldattal megmérgezte magát és negyedóra mulva meghalt.*

A tragikus véget ért fiatal nő halálának okát rejtélyes homály borítja. Még az utolsó órákban is jókedvűen járt-kelt az udvaron. Férjével a legjobb családi életet éltek, rendezett anyagi körülményeik voltak és külsőleg semmi olyan momentum nem látszott a fiatal nő életében, ami magyarázatul szolgálna arra, hogy miért követte el végzetes tettét.

Az öngyilkosságot férje fedezte fel, aki két óra tájban hazaérkezett a villanygyárból. Ilyenkor szokott hazamenni ebédelni és tegnap délután legnagyobb meglepetésére zárva találta az ajtót. Megkérdezte az udvarban levőktől:

— *Talán nincsen itthon a feleségem?*

A házbeliek azt mondták, hogy itthon kell lennie, hiszen alig félórája látták, amint egy hölgylátogatóját kikísérte s aztán visszament a lakásba. Nágyuly Ernőnél is volt egy kulcs a lakás ajtajához, azzal felnyitotta a szobaajtót. A kulcs útját nem állta semmi, belülről ki volt véve a kulcs, melylyel bezárták. *A férfi a következő pillanatban rémülten tántorodott vissza:*

— *Szent Isten... A feleségem...*

A házbeliek odasiettek s borzalmas látvány tárult szemeik elé. Az elegánsan bútorozott szoba szőnyegén dermedt testtel, vérhabos szájjal mozdulatlanul hevert Nágyuly Ernőné. Férje odarohant s élesztgetni próbálta. Keze már hideg volt, de még úgy látszott, hogy van benne egy kis élet. Mellette a földön háromdecis üres pohár hevert. Nágyuly Ernőné selyemruhába öltözve, ondoláltan feküdt a földön megdermedt vonásaival.

Értesítették a mentőket, akik percek alatt megérkeztek. A mentőorvos azonban már csak a beállott halált konstatálhatta. Az öngyilkosságról jelentést tett a Varga ucca sarkán posztoló rendőr a központi ügyeletre, ahonnan *Kubinyi* fogalmazó szállt ki *Lakatos István* detektívvel együtt a helyszínre. *Az öngyilkos nő levelet nem hagyott hátra s egyébként is a tragikus halál minden részlete titokzatos.* Nágulyné soha nem beszélt arról, hogy meg akar halni. *Előző napon nagytakarítást rendezett a lakásban, mosott, mindent rendbehozott. Tegnap délben pedig elment a fodrászhoz s ondoláltatott és manikürözteteti. Azután hazament, bezárkózott szobájába s kihúzta a szobaajtó zárjából a kulcsot, hogy férje, ha hazajön, ki tudja azt nyitni.* Azután megitta egy háromdecis pohárból a titokban rejtegetett tömény nikotint, mely percek alatt végzett a szerencsétlen nővel.

A holttestet az esti órákban elszállították a törvényszék boncztani intézetébe, míg a rendőrségen megindult a nyomozás a rejtélyes öngyilkosság körülményeinek felderítésére.

—==

Enyhült a nemzetközi feszültség

Nem tartanak meglepetésektől, mert az angol miniszterelnök vikendre utazott

London, június 26. Londonban megnyugtatólag hatott az a hír, hogy Chamberlain miniszterelnök a hét végét az angol miniszterelnökök hagyományos vidéki kastélyában, Chequersben tölti. A *Daily Telegraph* megállapítja, hogy a miniszterelnök chequersi tartózkodásából politikai körökben is *a nemzetközi helyzet feszültségének csökkenésére következtetnek.*

A *Times* is hasonló értelemben ír és hangsúlyozza, hogy ez az utazás annak világos jele, hogy *Neville Chamberlain nem tart meglepetésszerű fejleményektől.*

OLASZORSZÁG AZ ANGOL ÉS FRANCIA ELLENŐRZÉS KITERJESZTÉSE ELLEN

A benemavatkozási bizottságból sem az olasz, sem a német megbízottak nem vonultak vissza és így ezen az ülésen izgalmas vita várható. Mára kiderült, hogy *Berlinben, de főleg Rómában nem helyeslik az angol és francia kormány indítványát.* Jellemzi a helyzet kiélezettségét ezzel kapcsolatban a *Popolo di Roma* cikke, amely többek között a következőket mondja:

»Olaszország véleménye szerint *az angol és francia hajók ellenőrzésének kiterjesztése esetén nem lehet többé szó nemzetközi ellenőrzésről, hanem kizárólag Franciaország és Anglia egyoldalú politikájáról lehet beszélni.* Az önkéntesek visszahívásának feltétele: a **négy nyugati hatalom közötti** együttműködés és bizalom, amit azonban az utóbbi napok eseményei alaposan megtépáztak.«

Londonban az olasz lapnak ez a cikke élénk feltűnést keltett és lehangolólag hatott. Mindezek ellenére nem adták fel a reményt angol diplomáciai és politikai körökben, hogy sikerülni fog megegyezést létrehozni a jelenleg kiélezett helyzetben. A *Daily Telegraph* és a *Morning Post* értesülése szerint is remény van a megegyezésre.

A NÉMET ÉS OLASZ FLOTTAMOZDULATOK

Londonban nagy figyelemmel kísérik természetesen *a német és olasz flotta mozdulatait a Földközi tengeren, mert ezek a flottamozdulatok teszik tulajdonképpen komollyá a helyzetet.* Londonban kormánykörökben örömmel könyvelték el, hogy Chamberlain miniszterelnök tegnapi beszéde kedvező hatást keltett Berlinben.

TRUNKHAHN POSZTÓGYÁR
Szövetei közvetlen a gyárból
IV. PROHÁSZKA OTTOKÁR-U. 8.
VI. TERÉZ-KRT. 8.
VIDÉKRE MÉG MA KÉRJE SZÖVETMINTÁINKAT
Gyártelep:
BUDAPEST, XI., LENKE UT 117.

Tüneményes vékony nyári ing
P 8·80
8 divatszinben
LORD
uridivatnál
Piac utca 42.

Titokzatos idegen repülőgépek London felett

London, június 26. Nagy izgalmat keltett Londonban a hír, hogy *angol katonai légügyi szakértők titokzatos idegen repülőgépek londoni látogatásának ügyében folytatnak vizsgálatot. A vizsgálat megállapította, hogy több egymást követő éjszakán órák hosszat ismeretlen repülőgépek keringtek London fölött, igen nagy magasságban.* Miután abban az időben egyetlen angol repülőgép sem tartózkodott London fölött, csak idegen repülőgépről lehet szó.

A megfigyelők megállapították, hogy a repülőgépek katonai típusú gépek voltak és nem polgári vagy utasrepülőgépek.

Az angol alsóházban a képviselők kérdésekkel ostromolták a légügyi államtitkárt és követelték, hogy adjon megnyugtató felvilágosításokat. Az államtitkár azonban megtagadott minden választ és csak annyit volt hajlandó elárulni, hogy katonai vizsgálat van folyamatban.

NINCS NYOMA A TITOKZATOS REPÜLŐKNEK

London, június 26. Katonai és politikai körökben napok óta a legszigorúbb titoktartás közepette, *nagy izgalommal kutatják az ismeretlen nemzetiségű katonai repülőgépek titokzatos éjszakai látogatásának a körülményeit.* Rejtélyessé teszi az esetet és növeli az izgalmat az a tény, hogy *a repülőgépek nem ma éjszaka jelentek meg először London felett, hanem már több éjszakán át keringtek órák hosszat az angol főváros fölött.* London nyolcmillió lakosa péntek estig nem is tudott arról, hogy éjszakai pihenője idején ismeretlen hatalom katonai repülőgépei tettek látogatást London fölött.

Vakmerő betörés a Rákóczi uccán

A betörők kifosztottak egy lakást.

Vakmerő betörés történt szombaton este a Rákóczi ucca 35. szám alatt, Karrkiss János hadnagy lakásában.

Az esti órákban ismeretlen tettes behatolt a szobába s onnan többrendbeli értékes ruhát, egy aranyórát és bőröndöt a benne levő holmikkal együtt ellopott. *A tettesek mindent feldúltak, a szekrények ajtaját felnyitogatták és minden értékes dolgot magukhoz vettek. Ezután sikerült észrevétlenül távozniuk.*

A betörést még az éjszaka folyamán felfedezték és feljelentést tettek a rendőrség központi ügyeletén, ahonnan *Szőnyi Dezső* detektív szállt ki a helyszínre. A vizsgálat megállapította, hogy *a tettesek valószínűleg álkulccsal hatoltak b a lakásba. Nyitva volt ugyan a szoba ablaka is, azonban itt semmi olyan nyom nem látszott, ami arra mutatott volna, hogy a betörők itt hatoltak be. A betörés által okozott kár 500 pengő.*

A rendőrség erélyes nyomozást indított a tettesek kézrekerítésére.

x Zeneszó mellett evezhet a nagyerdei csónakázó tavon! — Olcsó sport és szórakozás.

Kishirdetések

Vásároljon debreceni kereskedőnél, dolgoztasson debreceni iparosnál!

Egyszeri közzétételi díj 2·— pengő.

1 deka eredeti **Corysdor** kölniviz **36**

Corysdor puder 1 dg. eredeti csg. **40**

Sylvia arcszesz zsiros, patianásos arcra **1·20**

Fenti áruk kizárólagosan és garanciával:

Petrolgázfőző
1 liter petróleummal 5 órán át főz
Fehér tüzzomásu kéménnyel és tartólappal
P 32·— kapható részletre is
GULYÁS Piac-u. 59
csillár rádió szaküzlet. Tel. 32-19.

PAPP LAJOS
illatszertáraiban
Kossuth-u. 1. Csapó-u. 58.

Betöltés, ugorkásüveget, táblaüveget
Kaszanyitzky Endre
üzletében vegyen
Ferenc József-út 57. szám.

Tóth Gábor
uriszabósága
Debrecen. Piac-u. 89.
Mindig a legujabb vonalu ruhák, tökeletes bricsesz nadrágok.

Fürdőcikkek
gyári divat u'donságok legolcsóbban
Feuer Divatházban
szerezhetők be CSAPÓ-U. 26
Szabott ár! Takarékosság!

Bőrönd, retikülök, utazási cikkek a készitőnél legolcsóbbak.
Feuermann
bőröndösmester,
Piac-u. 26. Gambrinus passage.

Cipő szükségletét legelőnyösebben
Nagy Béla
cipőüzemében szerezheti be.
Dégenfeld-tér 11. Tiszapalota.
Nemzeti áruhitel könyvre is.

Mindig szép lesz frizurája ha daucrját MINK csinálja
Hatvan-u. 6. sz.

Órákban, ékszerekben legolcsóbb Halász!

Kötött oresszeket
kötött kosztümöket finom gyapjuból jutányosan készit. Javitást, szemszedést, talpalást vállalok.
Szamet Piac-u. 42 Pannónia udvar

Ha elegánsan akar öltözkönni, keresse fel Fábián Béla nőidivat szalonját!
Péterfia-u. 19.

Megbizható
Szegedi paprikát, füszert, ecetet Jónásnál
vegyen. — Árban, minőségben vezet. Csapó-u. 37

Kilós gyári textil maradék, méteres és végesáru üzlet
Debrecen
Csokonai-utca 3. szám

Etkezzen a
Revizios
étkezdében, vagy hordasson kosztot. Tegyen próbát
Sas-utca 2.

Nagy István
puskaműves Vár-utca 9.
Fegyverek, lőszerek, kilőtt hüvelyek ujra töltése és fegyverjavitások.
M. kir. Löporáruda.

Zománcos tuzhelyeket minden szinben
felelősséggel készit
Levencsik
tüzhelyüzem Árpád-tér 17

HADNAGY!
divatcipői finoman kidolgozottak, elegánsak, kényelmesek. Beteg lábakra készit hajlekony betétes cipőket felelősséggel.
Piac-utca 44.

S. K. F.
Svédgolyóscsapágyak
Renisanyagok
Ganofszky Lajosnál
Hunyadi-utca 23. szám.
Telefon: 11—56

Csokonai ásványviz
SZLIUKA
Szikvizgyár

BUTOR
hálók, ebédlők, úriszobák, garniturák, jégszekrények, szelonok, szőnyegek, festmények. Egyes darabok igen olcsón.
Butormagazin
Szechenyi-utca 6. sz.

Orvosi műszerész és orthopéd kellékek üzeme. Ludtalpbetétek gipszminta utan
Szabó István
Piac-utca 42. (Pannónia udvar).

Szőnyegklinika
Simonffy-utca 7.
Perzsaszőnyeg vétel, eladás, közvetités, javitás, készités

Futballt, futballcipőt, aktatáskát, retikült, pénztárcát olcsón beszerezhet a készitőnél. Javitást vállalok.
Tóthfalussy
sportáru bőröndös, Czegléd-u. 7

Kérje minden üzletben
Klein Géza jóizü kenyerét

Utazórendok, kalap-dobozok, hátizsákok, fehér retikülök legnagyobb választékban
Kántor Ernő és Társánál

Előleg nélkül vásárolhat tizhavi lefizetésre ruházati artikat, paplant, szőnyegeket, vásznat, sezlon és ágytakarot, függönyt
Reichnál,
Jókai-utca 6. szám.

Vágó
tüzifa- és széntelepe a Margitfürdőnél
a legolcsóbb napi árak, dijtalan házhozszállitás. Telefon 10—24.
Télire már most rendeljen!

Nánássy Lajos
rádió és villamossági vállalata
Kálvin-tér 3.
Rádió átalakitás és karbantartás

Iró- és irodagépek
MARKOVITS SANDOR
mérnök, Piac-u. 58.

Divatcipőt
beteg bokasüllyedéses lábakra betétes cipőt rendeljen bizalommal
BARNÁNÁL
Műhelyemet Piac-utca 47. sz. alól József királyi herceg-u. 7. sz. alá helyeztem át.

Maradek kilos és meteres áru legolcsóbb árban
Dégenfeld-tér
Tiszapalota.

Világitsunk villannyal **Főzzünk gázzal** **Fütsunk** gázgyári **koksszal**
Debrecen sz. kir. város Világitási Vállalata.

Olvasóinkhoz!

A nagyarányu papirdrágulás és az ujságok előállitási költségeinek folytonos emelkedése folytán a debreceni napilapok kénytelenek áraikat mérsékelten emelni

A napilapok életében rendkivül komoly, sőt válságos fordulópont következett be. A papirárak különösen a rotációs papir ára óriási mértékben emelkedett.

Az emelkedés már eddig is 80 százalékot tesz ki, de julius 1-től kezdve újabb áremelkedés következik be,

úgyhogy etekintetben százszázalékos drágulással kell számolni, — vagyis rövid pár hónap alatt a papir ára éppen kétszeresére ugrott fel. Ennek oka nagyjában ismeretes az olvasóközönség előtt. A fegyverkezési verseny, a külföldi hadianyaggyártás, mind jobban igénybe veszi az ujságpapir előállitásának egyik legfontosabb kellékét, a cellulozét, a kereslet hallatlan mértékben felhajtja ennek az anyagnak az árát, ehhez járul a gyárak kartellszerű megállapodása és több más körülmény, melyek mind közrejátszanak abban, hogy

az ujságpapir ára folyton felfelé szökik és további drágulásra is kell számitani.

Ugyancsak a külföldi fegyverkezési verseny felhajtotta az ujságelőállitás egyik fontos kellékének, az

olomnak az árát, még pedig nem kevesebb, mint 300%-kal. Hozzá kell tenni, hogy az előállitáshoz szükséges más mellékcikkek sem maradtak az eddigi árnivón,

hanem 30—40%-kal emelkedtek.

Alulirott debreceni napilapok hónapokon át

a legnagyobb erőfeszitéssel és áldozatkészséggel küzdöttek az áremelkedés lavinája ellen,

de most már nem tarthatják tovább az eddigi előfizetési és példányonkénti árakat. Megállapodtak tehát a következőkben:

julius 1-től kezdve az egyformán nagy terjedelemben megjelenő »Debreczen« és »Debreceni Ujság« példányonkénti árát hétköznap 12 fillérben, vasárnap 24 fillérben állapitják meg.

Ugyanezen, nagyobb terjedelemben megjelenő lapok, tehát a »Debreczen« és »Debreceni Ujság« előfizetési ára julius 1-től kezdve egy hónapra 3.— pengő, negyedévre 9.— pengő, félévre 18.— pengő, egy évre 36.— pengő.

A kisebb terjedelemben, hétköznaponkint 8 oldalon megjelenő »Debreceni Független Ujság példányonkénti ára hétköznap 8 fillér, vasárnap 20 fillér, előfizetési ára egy hóra P 2.40, negyedévre P 7.20, félévre 14.40, egész évre 28.80 pengő.

A régi árak összevetéséből kitünik, hogy az áremelkedés jó részben alig 20—25—30%, ugyanakkor, mikor a lapvállalatokat a papirdrágulás és az előállitási költségek emelkedése folytán százszázalékos tehertöbblet sujtja. Tehát ez mutatja, hogy a terheknek csak egy kis hányadát hárítják át a lapvállalatok az olvasóközönségre és a terhekből még mindig nagyobb részt vállalnak magukra.

A debreceni lapok fennállásuk alatt számtalanszor adták tanujelét annak, hogy nem hajtja őket haszonvágy. Hiszen mikor a multban az előállitási költségek mérséklődtek, nyomban leszállitottak a lapok árát, mig ellenben a drágulás idején, mint most is, utolsók a terhek némi részében való áthárításában. Most is igazán a 12-ik órában fordulnak hűséges olvasóközönségükhöz.

Alulirott lapok azt kérik, hogy változatlanul fogadja szeretettel ki-ki kedvelt lapját. A kényszerítő körülmények folytán terhelik meg a fent jelzett áremeléssel a közönségüket. Aránylag csekély az áldozat, amit kérünk és bizton hisszük, hogy senki sem tagadja meg tőlünk eddigi olvasógárdánkból.

Mi pedig változatlan hűséggel, szeretettel és munkakészséggel igyekszünk kötelességünknek megfelelni, továbbra is minden erőt megfeszitve arra törekszünk, hogy közönségünknek igényeit mindenben kielégitsük, jogos érdekeit hűséggel szolgáljuk és ragaszkodását ragaszkodással viszonozzuk.

»DEBRECZEN«
kiadóhivatala és szerkesztősége
»DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG«
kiadóhivatala és szerkesztősége
»DEBRECENI UJSÁG«
kiadóhivatala és szerkesztősége

KIVÁLÓ SIKERREL FOLYT LE AZ ÉRETTSÉGI VIZSGÁLAT A REFORMÁTUS DÓCZI LEÁNYGIMNÁZIUMBAN

Folyó hó 22—25 között folyt le a református Dóczi leánygimnáziumban az érettségi vizsgálat. A tanuló ifjúság középiskolai felkészültségének az érettségi mindig nagyon komoly és ünnepélyes bizonyságtétele szokott lenni; a most lefolyt leánygimnáziumi érettségi vizsgálat méltóságát és ünnepélyességét különös képen növelte az a megtisztelő körülmény, hogy az elnöki tisztet főtiszteletü Makláry Károly püspök úr látta el, a kormánybiztosi szerepet pedig dr. Ványi Ferenc budapesti gimnáziumi igazgató töltötte be. A három és fél napig tartó vizsga befejezése után Makláry Károly elnök és dr. Ványi Ferenc kormány képviselő nagy dicsérettel s elismeréssel méltatta a jelöltek mindkettejük megállapitása szerint az átlagon jóval felül emelkedő szép teljesitmény. Szivesen adóztak elismeréssel a lelkes, hiánytalan felkészültségű és hivatása magaslatán álló tanári testületnek is, mely a Dóczi intézetet középiskolai oktatásunk jelentős tényezőjévé tette.

Vizsgálatot tett 29 tanuló; ezek közül kitüntetéssel érettek: Csajkos Évba, Demeter Erzsébet, Kertész Márta, Papp Judit, összesen 4 tanuló, 13.8 százalék. Jelesen érettek: Asztalos Ágnes, Benedek Éva, Tibai Erzsébet, Zöld Mária, összesen 4; 13.8 százalék. Jól érettek Ardó Niüoletta, Breuer Éva, Csorba Gizella, Hortobágyi Éva, Horváth Eszter, Lázár Erzsébet, Matavovszky Margit, Molnár Ilona, Nagy Ilona, Nagy Irma, Pongor Erzsébet, Sarkadi Klára, Somossy Klára, Tury Marcella. Összesen: 14; 48.3 százalék. Érettek összesen heten; 24.1 százalék.

Traktorosok! Cséplősök!

Megbizható, olcsó, jó üzemanyag.

GombosiZoltán

Nyirbogdányi Petroleumgyár r. t. tiszántuli lerakata

Debrecen, Déli sor 4.b. Telefon: 12-90.

Röntgen Madelaine Amerika leghiresebb urlovasnője is résztvesz a debreceni lovasmérkőzéseken

Megjelent már a teljes program

A Stadion pályáján július 2-án (pénteken) kezdődő háromnapos lovasmérkőzés nagyszerűsége a most megjelent programmban bontakozik ki. Amint az előző jelentésekben is megírtuk, Magyarország összes neves úrlovasai és úrlovasnői nevével találkozunk benne. Az indulók érdekes névsorában ott látjuk: v. Cseh Kálmán, Kania Antal, Pauly Hartmann, Szepesváry-Solcz Dezső őrnagyokat, Bodó Imre, v. Biró Árpád, Ducsay Jenő, Géczy Gyula, Grosch Ödön, Hazslinszky Géza, Matta Zoltán, v. Szabó Géza, Száz Endre, Schaurek Ottmár századosokat, Barcza Elemér, Hegyeshalmy István, Báró Inkey Lajos, v. Lorx Vidor, Orbán István, Visy István, Valkó Károly főhadnagyokat és e gárda élén Platthy József századost, a berlini olimpiászon dicsőségesen szereplő úrlovasunkat; a civil részről pedig Báró Inkey Péter és Gróf Vay Miklós úrlovasok fognak nyeregbe szállani.

A nagyhírű Őrkényi Lovaglótanári iskola is megjelenik és huszonöt lovat hoz magával, melyek között ott találjuk azokat is amelyek külföldön is reprezentánsai a nagyrahivatott magyar lovaséletnek.

A női lovasok között v. Cseh Kálmánné, báró Inkey Lajosné, Keresztes Erzsébet, Orbán Istvánné, K. Szabó Edithen kívül két érdekes vendége is lesz. Dungyerszky Zsófia jugoszláv úrlovasnő, a bácskai nábobnak leánya, ki most nemzetközi lovasmérkőzéseken vesz részt, de közbe Debrecenbe is eljön, a másik pedig Röntgen Madelaine Amerika leghiresebb urlovasnője. A fiatal Miss a németek leghíresebb lovasiskoláját: a hannoverit végezte el és az idén már a római nemzetközi lovasmérkőzéseken sikerrel szerepelt a világ legjobb úrlovasaival szemben. Alig húsz éves, nagy rutinját és lovasművészetét férfiszámokban is fogjuk látni. — Blitz és Gerald nevű lovait hozta magával.

A nagyszabású programmból azt látjuk, hogy a július 2., 3., 4. napjain a Stadionban lefolyó lovasmérkőzések ritka és szenzációs látványossághoz juttatják Debrecen közönségét.

Agyonsujtott a villám egy debreceni 13 éves leányt az apja szemeláttára

Borzalmas jelenet aratás közben.

Az a vihar, amely Debrecen felett átvonult pénteken délután halálos áldozatot követelt. — **Jóvér** Etelka 13 éves debreceni leányt agyonsujtott a villám a mezőn, ahol apjával együtt haladt, hogy **az eső elől fedél alá meneküljenek.**

A Bellegelő 32. számú tanyában lakik Szövetes József földmíves Jóvér Etelka 13 éves nevelt leányával. Együtt mentek el pénteken aratni a sámsoni határban lévő földekre. A vihar aratás közben érte őket. Siettek a búzaföldön áthaladva a mezőn, hogy elérjék a közeli tanyát, ahol az eső elől fedelet találnak. **Elől ment Szövetes József, hat-hét méterrel utána a leányka haladt kezében egy búzakoszorút tartva.** Szövetes József vallomása szerint egyszerre csak nagy fényesség káprázta tatta el és **lezuhant a földre tehetetlenül.** Hátranézett, hogy lássa a leánykát, mi történt vele. Rémülten látta, hogy **a leány a földön fekszik mozdulatlanul és ég lobogva a ruhája.** Nagy erőfeszítéssel talpraugrott és rohant a leányhoz. Levetette átázott kabátját és ráterítette, hogy az égő ruhát eloltsa. **Sikerült is elfojtani az égő ruhát,** nem égett tovább. Letérdelt a leányka mellé és **igyekezett eszméletre téríteni. de** a leány nem mozdult, nem válaszolt a kérdésekre. Azt hitte, hogy a villámcsapás okozta rémülettől nemult meg és veszítette el eszméletét és ezért segítség után nézett és **behozták Debrecenbe a leányt, hogy orvoshoz vigyék.** Az orvos mondta meg a rémült földmívesnek, hogy **halott gyermeket hoztak az aratás helyéről. A villám agyonsujtotta és már a meghalt gyermeken égett a ruha. — Nem érezte az már a ruha égését sem.**

A megdöbbentő esetről jelentést tettek a debreceni ügyészségnek is, ahol megadták a temetési engedélyt. Szövetes József, aki földhöz vágott a közelében lecsapó villám ereje, nem szenvedett sérülést, csak fülzugásról panaszkodik, melyet a villám irtózatos dörrenése idézett elő.

METEOR MOZI MŰSORA

Vasárnap: **Claudette Colbert—Ronald Colman** hatalmas filmje: **HALÁLBRIGÁD.** Előadások: 3—5—7—9 órakor!

Furcsa ember furcsa védekezése

Érdekes ügyet tárgyalt tegnap a debreceni járásbiróság. Tarr József gyékénykészítő volt a vádlott. Szomszédja Kópis Lajosné jelentette fel tettleges becsületsértés címén, mert megrugta az 5 éves kisfiát.

Tarr József, aki már megjelenésében is érdekes volt hosszú hajával, furcsa védekezést adott elő.

— Bűnösnek érzem magam annyiban, hogy az ilyesmi „nem fér össze géniuszommal. Mentségéül hozta fel ezután azt is, hogy Mózes is agyonütötte felebarátját, aki ellene támadt. Azután különböző aranyszabályokat olvasott fel a bíróság előtt.

— Tiszti becsületszavamra mondom — vallotta, — hogy azért rugtam meg Kópisné gyermekét, mert az megsértette az én gyermekemet.

— Hol volt maga tiszt? — kérdezi a bíró.

Vádlott: Önkéntes tüzoltó.

A bíróság 5 pengőre ítélte. Az ítélet jogerős.

Nyaraljunk a BALATONLELLEI Magyar tenger pensioban vagy BALATON-SZÁNTODON a gyönyörü Mavosz üdülőben

mindenütt teljes komfort

Teljes Pensio juniusban P. 5·— től
„ „ főidényben P. 6·50 „

Felvilágositással szivesen szolgálunk és prospektusokat dijtalanul küldünk.

Gyermekrablásért 6 havi börtönre ítéltek egy gazdálkodót

Kovács Sándor létai gazdálkodó állt a debreceni törvényszék büntető tanácsa előtt szombaton délelőtt. Gyermekrablás volt ellene a vád. A vád szerint ez év március elején magához hívta Molnár Rózát, akivel viszonya volt és kérte, hogy hozza el magával 6 éves kis fiát is. Molnár Róza és gyermeke egy napig voltak Kovács Sándornénál, a második napon Molnár Rózát elküldötte és gyermekét erőszakkal visszatartotta a háznál, nem engedte, hogy anyja után menjen.

Kovács Sándor a bíróság előtt elmondotta, hogy ő feleségül akarta venni Molnár Rózát, de az anyja ellenezte a házasságot. Ezért hívta magához a gyermekével együtt, hátha az anyja az unoka láttára megbékül és megtörténhet a házasság és mindig vele lehet majd a fia. Molnár Róza és az ő anyja között azonban veszekedés történhetett, mert a házat elhagyta Molnár Róza. A fiú nem akart elmenni a háztól, önként maradt vissza, tehát gyermekrablást nem követett el.

A tanuk és Molnár Róza is azt vallották a bíróság előtt, hogy **a gyermek szaladt az anyja után és erőszakkal vitték vissza a házba és nem engedték ki.** Dr. Paksy István ügyész kérte a bünösség megállapitását. A perbeszédek után a bíróság elítélte Kovács Sándort gyermekrablás büntettéért hat hónapra. Az ítélet nem jogerős.

Az elcsufitott arc miatt érdekes kártérítési pert indított egy cselédleány

Érdekes kártérítési pert indított Kovács Róza debreceni háztartási alkalmazott egy háztulajdonos ellen. Az ügyet most tárgyalta a járásbíróság.

Egy alkalommal a konyha felett lévő szellőztető rögzítője meglazult, az üveg darabok csörömpölve hullottak lefelé, miközben a felnéző cselédleány arcát több helyen megvágták. Ennek következtében elcsunyult az arca. Emiatt 3000 pengő iránt indított kártérítési keresetet.

A bíróság előtt elmondotta a leány, hogy az esetből kifolyólag a vőlegénye is elhagyta és férjhezmenési lehetősége csökkent. A bíróság kihallgatta dr. Ökrös Sándor orvosszakértőt, aki véleményében előadta, hogy **a leány férjhezmenési lehetősége 50 százalékban, elhelyezkedési lehetősége 30 százalékkal csökkent.**

A háztulajdonos azzal védekezett, hogy a főbérlő felelős a balesetért és annak következményeiért, mert neki kellett volna a hiányzó szöget a szellőztetőn pótolni. A bíróság azonban kimondotta, hogy a háztulajdonos felelős az építési hiányokért és igy **800 pengőt ítélt meg a leány javára.**

FÉLÁRU UTAZÁSI KEDVEZMÉNY JULIUS 28-TÓL AUGUSZTUS 18-IG SZEGEDRE

Julius 28-tól augusztus 18-ig féláru utazási kedvezményt engedélyeztek az egész ország területén az összes vasúti és hajózási vonalakon Szegedre a Dóm-téri ünnepi játékok alkalmából. Szegedre utazni július 28-tól augusztus 15-ig lehet, a féláru utazásra jogosító igazolványokat a Dóm-téri előadások alkalmával Szegeden érvényesitik, — visszautazni július 31-én éjféltől aug. 18-ig lehet. A játékok julius 31-én kezdődnek Az ember tragédiája immár tradicionális előadásával, — négy darab szerepel vállalkozó sorrendben a programmon: Madách drámai költeménye mellett a János vitéz, a Bizánc és az első Szegedi Szabadtéri misztériumjáték, a ferencesek szegedi templomában lévő Mária képről irt legenda a török-magyar világról: a Fekete Mária. Háromszor szerepel a programon a Tragédia, a megnyitó előadáson, aug. 8-án és 14-én, — háromszor a János vitéz augusztus 1, 9 és 12-én, kétszer a Fekete Mária, 4-én és 5-én és háromszor a János vitéz, augusztus 7, 11 és 15-én. Az országos érdeklődés mellett különösen Jugoszláviából, Romániából és Csehszlovákiából mutatkozik rendkívüli érdeklődés a szegedi játékok iránt.

— **Ezer pengős hamis váltót adott előlegbe.** Nyiri Gusztáv nagyecsedi gazdálkodó egy házat akart venni és előlegként egy ezerpengős váltót adott, melyre ifj. Nyiri Lajos és Biró Lajos nagyecsedi lakosok nevét ráhamisította. Ezért Nyiri Gusztávot magánokirathamisítás büntette címen hét havi börtönre ítélték. A debreceni tábla most helybenhagyta az ítéletet.

Harmincegy uj doktort avattak az egyetemen

Tegnap a debreceni egyetemen az idei iskolai évben az utolsó doktorráavatás történt meg. Ezuttal harmincegy uj doktort avattak. Nagy Sándor Béla hittudományi, Peley Barnabás, Tóth Zoltán, Palánszky András, Vargha János Zoltán, Magi László, Kelemen András, Karácsonyi Andor, Mikó Gyula, Máray Pál, Kristóf János, Wolfbauer Ferenc, Gulyás Gyula, Csontos Ferenc László, Koncz Pál Ervin, Székely Sándor, Weichsler István, Fehér András, Gaál Tibor, Neuwirth Miklós, Sütő Sándor és Friedmann László jogtudományi, Brath Katalin és Ormós Erzsébet bölcsészettudományi, Boda Ferenc, Lám Lóránd, Balogh Gyula, Tatár László, Keserü István, Szabó Antal, Rex Kiss Béla orvostudományi doktorok.

Az avatási ünnepélyen dr Tankó Béla rektor intézett szép beszédet az uj doktorokhoz.

Az uj doktorok.

Husz filléres órabér mellett napi tiz óra munkájából hogy él a szegény ember

Nem éri el a Máv. munkások bére a törvényes létminimumot, bár két órával többet dolgoznak a megszabott időnél. — Csendes beszélgetés az életről és annak nehéz küzdelméről két derék munkással.

Alkonyodik. Nehéz fellegek jönnek a vonat után a Tisza felől és már csapják az áldást ontó, de kicsit megkésett cseppek az ablakot.

Egyedül zötyköl a vonat, míg az egyik állomáson háro member száll fel hozzám.

Egyik egyenruhás, pirosarcú, jó ruhájú, megelégedettségről beszélő külsejű ,míg ketten esettek, ázottak, foltosak és bizony felette sir róluk a munka robottja...

Csendesen leülnek, alig szólnak. Igy, ahogy nézem őket, eszembe jut, hogy a mai divatos falu és város kutatóknak bizonyára itt is volna némi dolguk, valahogy olyan dolguk, mint amilyent ezelőtt hat, hét esztendővel mi kezdtünk el ebben az országban...

Mi elkezdtük, aztán jöttek az ügyesek, jártasak és könyveket irtak arról, ami kézen fekvő és kiáltó...

Hát lássuk ezt a két ázott, kopott, foltos, faradt embert is. Könynyű a sorom, ert csak figyelni kell Az egyenruhás beszél velük, kérdezgeti őket. Ha jól »saccolom« a helyzetet, egyik a földije, de most már egész világ választja el őket. Az egyiket a helyzetéhez mért jólét viszi a maga síma útján, a másikat vonszolja a mindennap küzdése. Ez a küzdő igy beszél:

— Tudod, ezerkilánceszázhuszonkettő óta dolgozom a Máv-nál. Mint munkás, jól tudod. Mindig azt hittem, hogy egyszer rám kerülhet a sor, aztán véglegesitenek, de nem sikerült.

Mindig ügyelnek arra, hogy egyetlen egész esztendőt ne tudjak kiszolgálni. Mindig hiányzik négy, öt nap, hogy teljes ne legyen. Az esztendőt átdolgozom tizenöt év óta és még se tudok hát bejutni... Pedig öt családom van, nagyon rám férne már az, hogy biztos legyen a holnapom. Nehéz munka ez a pályamunka. Mindenki tudja, aki próbálta...

Nem papnaszként mondja, csak úgy természetesen, magától értetődően.

— Tiz órát dolgozunk naponta, — mondja a másik, — tiz órát és ezért mindössze egy pengő kilencven fillért kapunk, mert husz fillére s a munkabér. Tiz fillért lefognak betegsegélyezőre, igy egy-kilencvenet kapunk.

Tudod, hogy mit keresnek most a jómunkájú falusiak, ha egy kicsit is akarnak keresni. Két hónap alatt annyit, mint mi egész esztendőben. Hat, hét pengőre is felmegy a napszám, ha részibe elmennek takarni, aratni, csépelni, míg mi, állandó munkások éppen hogy élünk, csak a Jóisten tudja, hogy hogy...

— A rendes napszám is három pengő, meg koszt, míg mi magunk eszünk és családunkat tápláljuk ebből a napszámból... — szólt a ferde vágású szemű, tiszta mongol tipusu fáradtabb, öt családú munkás.

Pedig maga a miniszter úr intézkedett úgy, hogy a napi nyolc órai munka mellett két pengő negyven fillérnél kevesebb nem lehet a napszám, de éppen itt nem tartják be a rendelkezését.

Lehetetlen ,hogy tudják azt a magasabb helyeken, hogy igy élünk mi, mikor törvényes rendelkezés volna arra, hogy segitsenek rajtunk. Én nem tudom, de úgy hallottam, hog pár hónap óta azon az útszakaszon, melyet mi készitettünk el, 70.000 pengőt takarított meg a Máv munkabéreken. Lehet, hogy igy van, de az bizonyos, hogy ilyen olcsón, most senki se dolgoztat.

Nem panaszként mondjuk, hiszen próbáltuk mi már, hogy segitsenek rajtunk. Csaknem kétszáz aláirással kérvényt adtunk be, hogy 25 fillérrel emeljék az órabért, tehát öt fillért kértünk.

Elutasitották. Mert kérem, ha lejár a falusi emberek szezon munkája, mikor megkeresté kjóforman a téli eleséget, akkor eljönnek 20 fillér órabérért, de mit csinálnak mi, kik esztendők óta itt vagyunk állandó munkásként. Most is, mikor falusi embert aranyért sem kapnak, ez biztos... És tessék nézni, drága a kenyér, egy esztendő óta majdnem a kétszerese, a ruha ára feljebb ment, minden drágul, hogy birjuk mi akkor ezeket a kereseti lehetőségeket... Egy hónap ban jó, ha huszonhat dolgozó nap van, hát mit keresünk...

Csak most szólok bele a csendes, szerény beszélgetésbe .Kérem, hogy mondják el a napi kosztjukat és azt, hogy mibe kerül ez az ellátás:

— Én kérem reggel egy bögre kávét iszom kenyérrel, mert ez a legolcsóbb. Mondjuk ez 20 fillérbe van. Délben 10 deka szalonnát eszem kenyérrel, ez minden nap igy van, 34 fillér. Este megint kávé, az 20 fillér.

Kereken 80 fillért eszem meg, pedig igazán nem mondhatjuk, hogy jól élek ahhoz a munkához, amit végzek. Ez csak az enyém, hol van még a feleségem, öt gyerekem.

A lakás tizenöt pengő havonta, a fa is nagy pénz, igy bizony én esztendők óta nem tudok ruhára költeni semmit, örvendek, ha a kis családomnak tudok valamit venni. Tetszik tudni, a gyermek az más, annak kell .Asszonyra, gyermekre is legfeljebb évi 150 pengőt költhetek el, több nem maradhat. Megtakarításról szó se lehet, örülünk, hogy máról, holnapra élünk.

A vonat a váltókon kattog .

Az eső megeredt és búsan mossa a fekete vasúti kocsikat és a fényesre koptatott sineket.

A két munkás barátságosan elköszön.

Görnyedten, fáradtan mennek, hogy reggel kezdjék elülről a harcot a családért, a gyermekért órán ként 20 fillérért...

Ha úgy néha, néha kinéz az ember a vasúti sinek mentén, akkor látja, hogy milye nunkát végeznek. Pontos, megbizható, felelőség teljes munkát...

Húsz fillérért, ők huszonötöt kér nének.

Mi lenne, ha törvényes keretek között, melyre éppen a miniszter rendelkezése ad módot és lehetőséget, megtörténne a csoda?...

Egy falattal több, egy darab ruhával jobb és a szív tájékán sok, sok boldogsággal elégedettebb emberek serege....

És a világ se dülne össze, sőt a vasúti kocsik kerekei is vígabban kattognának kenyérmuzsika nótájával, mikor a dolgozó pályamunkások között gördülnek tova...

Szalacsy Rácz Imre.

Luxus autóbuszok indulnak Debrecenből az ország legszebb tájaira

A jövő héten indulnak az első útra

A MÁV Menetjegyiroda debreceni vezetője egy olyan akciót indit meg, melynek sikere biztos és az utazni szerető közönségnek régi óhaját váltja valóra.

A jövő héttől kezdve minden vasárnap indul egy 26 személyes autóbusz Debrecenből és az ország legszebb tájaira röpíti az utasokat.

A kényelem és biztonság, melyet a legmodernebb autóbusz nyújt, párosul a gyorsasággal és igy válik lehetővé, hogy nagy távolságokra is rövid idő alatt érjenek el és legyen idő szórakozásra.

A terv az, hogy először olyan kirándulásokat bonyolitanak le, melyek egy napot vesznek csak igénybe. Ha olyan távolságra indul az autóbusz, hogy a vasárnap nem elegendő a kényelmes út megtételéhez, akkor indulnak csak szombat délután és ez esetben szállásról gondoskodik vendégei részére a MÁV Menetjegyiroda.

A rendes túrákon kivül minden szombaton délután ötkor indul egy autóbusz Haidúszoboszlóra is,

hogy a gyógyvizes medencékben való fürdéshez még legyen idő. Az autóbusz éjszaka 12 órakor indul vissza Debrecenbe, hogy legyen idő a világvárosi berendezésü Gambrinusban is a szórakozásra.

A Debrecenből induló túrák sorába már beállitották a Kékestetőre, Aggtelekre, Parádra való utazásokat. Az első körutazást is megállapitották: Debrecen—Miskolc—Parád—Debrecen.

A menetjegyiroda akciójának sikeréhez kétség nem fér. Hiányzott a túrákra robogó autóbusz Debrecenből és bizony a kirándulást kedvelőknek nem volt eddig meg a lehetőségük, hogy a rendelkezésre álló idő legjobb beosztásával a legnagyobb kényelemben menjenek oda, ahová kedvük tartja.

A luxusautóbusz túráiról beszámolunk még és közölük a részleteket.

x Egészséges, olcsó szórakozás: evezés a nagyerdei csónakázó tavon!

HIREK

Az ORTE uj otthonában

Irta: Bot Andor.

Dél van, a júniusi nap kegyetlen érlelő melege átfűti a várost, mint egy kemencét. Az ORTE Bethlen uccai új székháza szeretettel nyitja ki kapuját, hogy a felavatásra gyülekezők hűvös szobáiban megvárják a közgyülés munkás, lelkes gárdáját. Én is belépek az „Uray" szobába s tekintetem megpihen egy kemény s mégis jóságos arc festői másán, Uray Gyula festményén. Kemény és magyar vonások az erős akaratról, a tisztán ragyogó kék szemek az emberszeretetről, örök idealizmusról beszélnek. Csodálatos, hogy akaratlanul Gárdonyi Gézára, Dobó Sándorra gondolok. Talán a szemek örök égi kékje s visszatükrözése teszi. Bárhogy van, ezek a tanítók, mindhárman megszemélyesitői az ORTE gárdájának. A munka és emberszeretet meghalt vagy még élő „mesterei", kik életükben — életük után is tanítanak. S akiknek kezében a tanítói pálca elveszett, hogy rózsafává változzék és erősödjék a magyar tanítóság kezében. Enneka rózsafának szinét, melegét, virágát látom magam körül, ha dunántuli tanítóimra gondolok, ha gyermekeim itteni tanítóival találkozom és kezet szoríthatok. S örömmel látom bevonulni a közgyűlésről az avatásra „haza" sietö gárdát, kik közt Ormós Lajos, Molnár János vezetésével megpillantom mindazokat a tiszta tekintetü, melegszivü és erős akaratú tanítókat, kik őszülő fejjel, de megtorpanás nélkül, igazgatói címmel, de szegényes kenyérrel állitják sorakozóra az új Magyarországot.

A magyar tanító mindig és mindenütt kiérdemelte a tisztelet és hála szavát, de az ORTE gárdáját mégis valami különös, belső tűz, folytonos munka, erős összetartás, mindenki iránti jóindulat és összefogó nemzetépítő munka jellemzi és emeli a közbecsülés magaslatára. Szeretem a tanítókat s olyan szegény vagyok, mint legtöbb tanítványuk. Nincs egyebem, mint a mindennapi kenyerem. De ezt Isten után nekik köszönhetem.

Ezért voltam én is székházuk avatásán, de talán elhiszik, sokkal többször vagyok velük és köztük, mikor magam vagyok és az egyedüllét óráiban a betűben, a gondolatokban, az eszmékben és a szellem alkotásaiban kiragyogni látom arcukat és lelküket, mindnyájónk mestereit: a magyar tanítókat. Az ORTE fehéren ragyogó falaira vetítse a nap a mindnyájónk kívülről feléjök sugárzó szeretet melegét, mely csak visszhangja annak a szeretetnek, mely falai közül, belülről mifelénk sugároz.

— **Makláry Károly püspök szabadsága.** Makláry Károly püspök július 1-től 25-ig családjával együtt az ausztriai Zeel am See-ben tölti szabadságidejét, majd hazatérve augusztus 1-ig Görömböly-Tapolcán nyaral. A püspök augusztus elsejével újra átveszi hivatalát.

— **A Déri Múzeum ma, vasárnap** délelőtt 9—1 óráig nyitva. — Belépődij nincs. A közművelődési könyvtár egész nap zárva. — A Thaly-szoba megtekintését az Igazgatóság bárki kérelmére engedélyezi.

— **Térzene elmarad.** A m. kir. »Boeskay István« 11. hajdúezred folyó hó 27-én vasárnap szolgálati ügyben elutazik. A szokásos térzene elmarad.

x **Máriássy Magda táncintézetében** junius 18-án tánctanfolyam kezdődött. Szent Anna 7.

— **Vasárnapi istentiszteleti rend a ref. templomokban.** Nagytemplomban délelőtt 10 órakor dr Lencz G. Sándor, délután 5 órakor Nagy Dezső. Kistemplomban délelőtt 9 órakor Uray Sándor, délelőtt 11 órakor dr Soós Béla, délután 6 órakor Szenes László. Kossuth uccai templomban délelőtt 10 órakor Kiss Antal Jenő, délután 5 órakor Tamás Ferenc. Árpádtéri templomban délelőtt 10 órakor Siposs Imre, délután 3 órakor Nagy Sándor. Ispotályi templomban délelőtt 10 órakor Márki Kálmán, délután 5 órakor Kulesár Lajos. Homokkerti templomban délelőtt 10 órakor Bécsi István, délután 3 órakor Papp Géza. Nyilastelepi templomban délelőtt 10 órakor Biró Béla, délután 3 órakor Görömbey Zoltán. Csapókertben délelőtt 10 órakor Tamás Ferenc, délután 3 órakor Vándor Ernő. Kerekestelepi templomban délelőtt 10 órakor Kulesár Dezső, délután 5 órakor Bécsi István. Nyulason délelőtt 10 órakor Losonczy Géza. Wolaffkatelepen délután 3 órakor Erdei Mihály. Szegényházban délelőtt 9 órakor Szenes László. Egyeken délután 3 órakor Siposs Imre. Téglavetőben délután 3 órakor Kovács Árpád. Téglaskertben délelőtt 10 órakor Birinyi János. Sámsoni uton délután 3 órakor Váry László. Horthy közkórházban délelőtt 9 órakor Nagy Dezső. Állóhegyen délután 2 órakor, Halápon délelőtt 9 órakor, Pipóhegyen délelőtt 11 órakor Bárdi Ferenc. Hosszupályi uton délelőtt 9 órakor Papp Géza. Pallagon délelőtt 10 órakor v. Szabó Endre. Nagyhortobágyon délelőtt 9 órakor Halász András.

— **Vasárnapi istentiszteleti rend a róm. kat. templomban és kápolnákban.** Vasárnap a Szent Anna uccai róm. katolikus templomban 6, 7, 8 és 9 órakor csendes szentmisék. Fél 10 órakor Kollwentz Ede ujmisés pap első miséje. 11 órakor, háromnegyed 12 órakor, fél 1 órakor csendes szentmisék. A csapókerti templomban misét mond Kumergruber Emil piarista tanár. Józsán Szabó János dr segédlelkész, a klinikán Hanzély Lajos, a szegényházban Novák Gyula, Mártonfalván Kiss László s. lelkész, az Auguszta szanatóriumban Wittmann Ádám piarista tanár.

— **Kollwentz Ede ujmisés pap első miséje.** Vasárnap fél tiz órakor a debreceni Szent Anna uccai róm. kat. templomban mutatja be Kollwentz Ede Székesfehérvár-egyházmegyei ujmisés pap első miséjét. Az ujmisés pap Kollwentz Rezső főreáliskolai tanár fia. Az ujmisés manudoktora dr Lindenberger János apostoli kormányzó lesz. Ez alkalomból prédikál Mellau Márton prelátus, apostoli kormányzóhelynök.

— **Istentiszteletek a gör. szert. róm. kat. templomban.** Reggel 7 órakor reggeli istentisztelet, délelőtt 8 órakor diák- és katonamise együtt. 10 órakor nagy szentmise, a szentbeszédet Papp Gyula szentszéki tanácsos tartja. Háromnegyed 12 órakor csendes szentmise. Délután fél 4 órakor rózsafüzérájtatosság, 4 órakor vecsernye, utána Jézus Szive ájtatosság. F. hó 29-én, kedden Szt. Péter és szt. Pál főapostolok ünnepén vasárnapi rend.

— **Az evangélikus templomban** vasárnap délelőtt 10 órakor gyülekezeti istentisztelet. Prédikál Pass László Este 5 órakor esti istentisztelet. Prédikál Böjtös Sándor.

x **VIDÉKRE ÉS HELYBEN 4 és 6 személyes modern kocsival, személyfuvarozást vállalok. Temetési s privát fuvarok óránként 3 pengő. Telefon: éjjel-nappal 34—37. Nádas.**

— **Istentiszteletek a baptista imaházban.** A Szappanos uccai imaházban vasárnap délelőtt fél 10-től fél 11-ig prédikáció, délután 6—8-ig vallásos estély vegyeskar és zeneszámokkal. Szerdán este fél 8-tól fél 9-ig bibliaóra. Péntek este fél 8-tól fél 9-ig imaóra.

— **A női felső kereskedelmi iskolába** julius hó 1—3. napjain 9—12 óráig is lehet beiratkozni.

x **Női kézimunkák, előrajzolások,** zászlók, cimerek, függönyök, ágyterítők tervezése és készitése, csak Pikó gobelinfestő, Szent Anna 10. sz. üzletében. Arajánlat díjtalan.

— **A Svetits Szövetség elnöksége** *tudatja tagjaival, hogy közgyülését ez évben is junius 29-én délután háromnegyed 5 órától tartja meg az intézet falai között.* Ragaszkodni kívánunk a nemes hagyományokkal és kitörölhetetlen emlékekkel megszentelt ezen terminushoz. A közgyűlést meleg baráti összejövetel jegyében fagylaltdélután követi, melyre az igaz szeretet szent melegével várja a tagokat jóbarátjaikkal az elnökség. (:)

— **Az Országzászlóra a következő befolyt adományokat köszönettel nyugtázza a Bizottság:** Pogány Mihály 1, Turul Magyar Országos Biztosító 5, OTI debreceni kerületi pénztára 19.50, Debreceni Vas- és Rézbútorgyár Rt. 2, »Anker« Ált. Biztosító Rt. 5, özv. dr Münnich Aurélné 2, dr Markovits Elemérné 10, »MÁV Egyetértés« Dalköre 20, Balla Jenő 3, Keil Elemér 2, Végh Antal 1, özv. Nagy Józsefné 2, özv. Buray Sándorné 5, Lukács Izidorné 1, Debreceni Ipartestület 10, Debreceni Dohánygyári Munkások Szoc. Gazdasági Egyesülete 10, dr Dobray Endre országzászló levelezőlapok árából 16, Tibai István 1, Vemes Lajos 8, Tomcsányi Gábor 2, Tamássy Géza 2, dr Tóth Kálmán táblabiró 2 pengő.

— **Népmüvelésügy által rendezett gyorsiró tanfolyam** második államvizsgája július 4-én lesz. — Gyors- és gépiró vizsgára jelentkezni lehet Széll Irén tanfolyamvezetőnél, Piac u. 77. I. em. 4. (:)

x **Diáktanfolyam** kezdődik a Korona dísztermében július harmadikán. Gyerekeknek 4—6 óráig, felnőtteknek 7—9 óráig. Olcsó tandíj. Schaff tánctanár.

x **Örömhir fájóslábuaknak,** megérkezett a népszerű csomagolású 28 filléres Szent Rókus lábfürdősó csomag. Mindenki meggyőződhet a Szt. Rókus lábsó áldásos és jótékony hatásáról. Már az első lábfürdő után megszünnek a fájdalmak, nem nyilalnak a tyúkszemek. Állhat vagy járkálhat órákig a legcsekélyebb fáradság vagy fájdalomérzet nélkül. A Szt. Rókus lábfürdőtől a lábak valósággal újjászületnek.

— **Esküvőjére készült, holtan találták ágyában.** Fülöpszállás községben tragikus haláleset történt. Ifj. Kovács Jenő 24 éves földbirtokos napok óta esküvőjére készült. Már úgy volt, hogy ma vagy holnap megtartják a diszes esküvőt, amelyre már elő volt készítve ifj. Kovács Jenő fekete vőlegényi ruhája. Annál nagyobb megdöbbenést keltett, hogy tegnap reggel a vőlegényt holtan találták ágyában. A fiatalember soha nem volt beteg. Valószinüleg szivszélhüdés ölte meg. Abban a vőlegényi ruhájában temetik, amelyben esküvőjére akart menni.

— **Kifosztottak az utcán egy asztalosmestert.** Debreceni László asztalosmester, Széchenyi utca 42. szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen támadók ellen, akik tegnap éjszaka megtámadták s 50 pengőjét ellopták. — A rendőrség erélyes nyomozást indított a károsult feljelentésére s a tegnapi napon két előállítás is történt a bünüggyel kapcsolatban.

Esztendőkkel ezelőtt

az ötszáz esztendős magyar nótával aratott világsikert egy azóta már, sajnos, jobb világba költözött debreceni úri ember és az egyik legjelesebb művésznő. Bejárták a világot és mindenütt új megbecsülést szereztek a mi nótáinknak. Az ötszáz esztendős magyar dalnak. Ahol megfordultak, szerte a világban mindenütt új kép alakult ki a mi szép országunkról...

Pedig csak ötszáz esztendő töredék termésével mehettek el. Mi történhetne akkor, ha ezer esztendős európai történelmünk nótáit lehetne valahogyan a lehetetlen időkből megszerezni?...

Sajnos, a mult elveszett, de a jelen él és ezt a jelent örökéletüvé tudják tenni azok, akiket az Isten különlegesen jó kedvében teremtett a han gáldásával...

A mai magyar nóták el nem kallódnak, örökre megmaradnak a kései nemzedékek számára nemcsak a szövegben, de még a hang édességében is. Ugy, ahogy ezt a hangot varázsosan magyarrá tudja tenni Utry Anna és Hámory Imre, ez a két vendégünk, akik jóked vük, teljes lelkük egész melegével mondják el szóben amagyar sirva vigadás legszebb bizonyságait, a magyar nótákat a Nagyerdő közepén, a Vigadóban...

A ROKKANTEGYLET TAGJAINAK MOZGALMA

Többször hírt adtunk már, hogy a Rokkantegylet tagjai érdekeik megvédésére mozgalmat indítottak. Különösen erőteljessé vált a mozgalom, mióta kiderült, hogy mi történt a Hermes Biztosítónak »átadott« tagokkal. *Pár nap alatt közel százan jelentkeztek a mozgalmat irányitó Lovass Kálmánnál, olyanok is, akiket a Hermesnek »adtak át«.*

A mozgalom irányitói ezúton is felkérik a Rokkantegylet debreceni tagjait, hogy *könyveikkel együtt sürgősen jelentkezzenek Lovas Kálmánnál, Veress ucca 19.* Olyanok is jelentkezzenek, akik azon a címen szűntek volna meg rokkantegyleti tagok lenni, hogy őket a Hermesnek adták át.

— **Agyvértódulás,** szivszorongás, nehéz légzés, félelemérzet, idegesség, — fejfájás, lehangoltság, álmatlanság, gyengeségi állapotok, munkaképtelenség a rendkivül enyhén ható természetes **Ferenc József** keserűvíz használata által igen sokszor gyorsan megszüntethetők. Tudományos megállapitások megerősitik, hogy a **Ferenc József** víz a makacs székszorulás és az emésztőcsatornán át történő mérgeződés mindenféle jelenségénél — öregnek és fiatalnak — a legjobb szolgálatot teszi. Orvosok ajánlják.

x **Cserépkályhák kitünő és olcso** flard nuth és más rendszerü kályhát rendkivül nagy választékban, minden szin és nagyságban. Vállalok átrakást helyben és vidéken, legjutányosabb árban, Krisch kályhásmester, nagy állomástól benyiló Ispotály tér 1. sz.

— **Dr Mandel Miklós rabbi próbaszónoklatai.** A debreceni főrabbi állásra pályázó lelkészek közül szombaton dr Mandel Miklós budapesti s. rabbi tartott szónoklatot, a Deák Ferenc uccai és Kápolnási uccai templomban. Mindkét helyen nagyszámban és érdeklődéssel hallgatták meg a hívek a fiatal rabbi kiváló képzettségre valló szónoklatait.

— **Felkérem azon iskolatársaimat,** akik az 1926—27. évben a Svetits-intézet IV. C. osztályába jártak, hogy június hó 29 napján az iskola tanácstermében kilenc órára jelenjenek meg.

Dobay Julia.

x **Egészséges, olcsó szórakozás: evezés a nagyerdei csónakázó tavon!**

SZÍNHÁZ

Óriási érdeklődés előzi meg az »Egy pohár viz« előadását, amely remekművel hétfőn kezdi meg vendégjátékát a Bánky-féle kamaraszinház. Ez a világhírű darab a legpompásabb előadásban kerül szinre és igy az érdeklődés teljesen jogos és indokolt. Jegyelővétel már ma délelőtt fél 10—1 óráig és délután 5—7 óráig.

Uj regényünk: Sz. Beszler Annától „Gyöngyvér"

Mai számunkban új regény közlését kezdjük meg. Iróját nem kell bemutatnunk, a »Debreczen« olvasói előnyösen ismerik Sz. Beszler Anna irásait. Akármilyen területen mozog, mindenütt otthonos úgy történelmi, mint névrajzi, vagy bármi más vonatkozásban.

»Gyöngyvér« című nagyon szép regényében a pogány magyarok ragaszkodását rajzolja meg az ősi hithez és szokásokhoz. A regény meseszövése rendkivül érdekes, izgalmas és olyan világot tár az olvasók elé, amelybe szivesen bepillantunk még a mai korban is.

BÚCSÚ F. SINAY EMMÁTÓL

Egy lélek áll az Ur előtt...

Meleg júniusi éjszakában itthagyta a muló világot, hogy beszámoljon a a leghatalmasabb Bírónak.

Beszámoljon sok-sok apró emberkének az életéről, kiket a sors az ő keze alá rendelt.

Beszámoljon arról, hogy hány jeges könnyáradatot állitott meg.

Beszámoljon, hogy hány meleg csókkal lopta az öröm és enyhülés rózsáját az arcokra.

Keze nyomán csökkent a nyomor, szava nyomán virágzott a gyermeklélek.

Ha valaki szükséget látott éjt nappá téve szaladgált, hogy segitséget tudjon adni.

A gyerekek ápolója, gondozója volt. A nyomor ellen tiz ujjal harcolt és küzdött.

És kidült a nyulasiak jóságos angyala. Hosszú betegsége alatt, fehér ágya köré gyültek a tanáeskérők. S utolsó pillantásig nekik élt.

Kollégái, ismerősei, barátai és tanitványai megdöbbenve állnak sírjánál.

Ajkukról nem jön hang, szemükből foly a könny. Búcsúznak kedves halottuktól, jó Emma nénitől a viszontlátás reményében. *M.*

NAGYSZABÁSU TANÜGYI REFORMOK A LEÁNYNEVELÉS ÁTSZERVEZÉSÉNÉL

A leánynevelésünk átszervezésének munkálatai a kultuszminiszter rendelkezése értelmében folyamatban vannak. Ezekre a közel jövőben megszervezendő iskolafajokra való áttérés megkönnyitése érdekében a miniszter elrendelte, hogy mindazokban a leánygimnáziumokban, amelyek a középiskolai törvény megalkotása előtt leányliceumok voltak, a jövő tanévben a III. osztályba lépő tanulók a tantervben előirt latin nyelv tanulása helyett az illető intézetben eddig is tanitott másik modern nyelvet választhassák. A miniszter rendelete értelmében az iskolafenntartóknak tehát gondoskodni kell arról, hogy a volt leányliceumok III. osztályában a 2 modern nyelvet tanitsák.

NŐIRUHÁK, KABÁTOK a legolcsóbban kaphatók GRÓSZ JENŐ DIVATÁRUHÁZÁBAN. PIAC-UTCA 51.

Jótállással ASZMANN úridivatcikkei.

Szántó Zsigmond kárpitosmester bútorcsarnoka Piac-u. 81.

Legizlésesebb menyasszonyi és alkalmi cipők ROZSA VIRÁGCSARNOKBAN Kossuth-u. 3.

TORTÁKAT SANTHA KÁROLYTÓL HATVAN-U. 1.

JEGYGYŰRŰK JEGYEKSZEREK legnagyobb választékban HALÁSZ ékszerésznél

Piac-u. 37. Cipőkülönlegességek Magolcsai Nagy Sándornál

SZÖNYEG, ÁGYTERITŐ, Függöny A LEGOLCSÓBBAN HORN REZSŐNÉL KOSSUTH-U. 19

SZLIUKA ISTVÁN szikvizgyár „CSOKONAI" ÁSVÁNYVIZ BIZOMÁNYOS TELEKI-U. 100. TELEFON: 21-11. SZ.

Férfiszövet különlegességek rendkivül olcsó árban kaphatók MIKÓ POSZTÓKERESKEDŐNÉL PIAC-U. 4.

ILLATSZERT kölnit, pudert, PAPP LAJOS illatszertárából Kossuth-u. 1.

Legszebb eskövői, és alkalmi frizurák RAMMINGERNÉL SZENT ANNA-U. 10.

KEZTYŰT FŰZŐT SCHÖN SÁNDORTÓL PIAC-U. 14 CSAPÓ-U. SAROK

Kézimunka fonál, cövidáru a legolcsóbb PIKÓnál KOSSUTH-U. 4.

Művészi fényképek leszállitott árban, Takarékosság könyvecskére is TÖKÉS ILONA MŰTERMÉBEN · CSAPÓ-U. 1.

BÉRAUTÓT elegáns kocsit eljegyzésre, esküvőre, keresztelőre SZIKSZAYTÓL rendel. FERENC JÓZSEF UT 42. TELEFON: 12-45

IZLÉSBEN ÉS OLCSÓSÁGBAN IBOLYA VIRÁGCSARNOK VEZET KOSSUTH-U. 2. TELEFON: 17-61

Pénz nélkül boldogság nincs, keresse fel a KÖLCSÖNÖS SEGÉLYZŐ-EGYLETET. KOSSUTH-U. 8.

Gyomron át szivhez az ANGOL KIRÁLYNŐ vezet.

GOMBTÓL megtalál Mindent KONTSEK KORNÉL divatházában KOSSUTH-U. 1.

Fűszer-, gyarmatáru és háztartási cikkek KONTSEK GÉZÁNÁL

KONYHAEDÉNYEK ET TÓTH GYULÁTÓL Városházépület.

Hentesárut, csemegéket, sajtokat, borokat ESZTERHÁZYNÁL PIAC-U. 30.

NE FŐZZÖN OTTHON olcsóbb, izletesebb a SZABÓ FÉLE MAGYAR KONYHA · SAS-UTCA 3.

Fényt és hangulatot ha vesz otthonába, GULYÁS CSILLÁR-RÁDIÓ SZAKÜZLETÉBŐL VÁSÁROL! PIAC-U. 59. TELEFON: 32-19

LEGNAGYOBB Uridivat és kalapraktár WERNER PIAC-U. 70.

KÉPKERET SZENTKÉP KERETEZŐBOLTBAN PIAC-U. 89.

MINDENNEMŰ SZÜKSÉGLETI CIKKEK JÁTÉKOK Kanter Ernő és Tsa NÁL VÁROSHÁZÉPÜLET

Mint egy nagyáruházban, nálunk mindent megtalál.

Országos lovasmérkőzések Debrecenben.

Julius 2-án (pénteken), julius 3-án (szombaton) és julius 4-én (vasárnap)

Debrecenben a Stadion pályáján

országos lovasmérkőzéseket rendez

a BUDAPESTI NEMZETI LOVARDA, melyen Magyarország összes hires úrlovasai és úrlovasnői résztvesznek. — Nehéz díjugratások, vadászugratások, magassági ugratások és díjlovaglások izgalmas küzdelmét lehet látni e versenynapokon.

Kezdete délután 1/2 4 órakor

BELÉPŐDIJ:

Állóhely	30 fillér	Korzóülés	2.— pengő
II. rendű ülőhely	80 „	Páholyülés	2.50 „
I. rendű ülőhely	1.— pengő	Korzó-páholyülés	3.— „
Tribünülés	2.— „		

Jegyeket előreváltani junius 29-étől a Lovasmérkőzés irodájában (Aranybika szálló) lehet

Családi értesitések:

Boros Irén
(Debrecen)
Weiller László
Budapest)
f. hó 28-án Budapesten házasságot kötnek.

(Minden külön értesítés helyett.)

Szigetváry Erzsébet Debrecen, és **Gladházy László** Hajdúhadház, jegyesek.

Anyakönyvi hirek

Születések: Mészáros László nsz. fia, Sándor, Bajnok u. 34. Kaszás János városi kocsis leánya, Irén, Erdélyi Ferenc asztalos m. fia Mihály, Apafi u. 28. Vadász Imre npsz., fia Imre, Kút u. 110. Kis Pál kertész, leánya, Piroska, Bellegelő 13. Székelyhidi Sándor.

Eljegyzés: Biró Sándor városi tisztviselő, Domokos Lajos u. 3.—Lehóczky Erzsébet, Pacsirta u. 3.

Házasságok: Kis Péter npsz. Rákóczi u. 24.—Fejes Berta, Péterfia utca 14. Szemán András, kovács s. Budapest—Vigh Piroska Csapó u. 44.. Bodnár Imre klinikai alk. Klinika—Mező Irén, Magoss tér 18. Berencsi László fényképész, Szoboszlai út 16—Adler Kornélia Wesselényi u. 91. Kuna Ágoston máv. lakatos, Déli sor 13—Sólyom Ilona u. ott. Balogh Imre lakatos, Csigekert u. 33—Juhász Margit, Nagyszalonta u. 61. Szász István gépgyári ellenőr, Csepel—B. Kiss Róza, Miklós u. 46. —Besenyei Zsiga cipész s. Dömsödi u. 15—Timm Ilona u. ott. Kiss Bálint ács, Jánosi u. 68,—Varga Júlia Jánosi u. 85. Boros István áll. rendőr, Homok u. 141.—Nagy Róza, Zrinyi u. 45. — Mándoki János fm. Esztár—Bodnár Erzsébet, Burgundia u. 4. Kovács József sütő s. Közép u. 21.—Balogh Mária, Sámsoni ut 5. Tóth Béla npsz. Zrinyi u. 22.—Ulveczky Mária, Károly Ferenc József út 21. Turucz István Késes u. 17.—Sipos Ilona Erzsébet u. 99.

Halálozások: Kiss Lajosné g. k. 58 éves, Kiss Áron u. 4. Mályi József r. k. 50 éves Polgár. Tul Károlyné ref. 52 éves, Baross u. 16. Varga Lajosné ref. 45 éves, Kerekes G. u. 13. özv. Hátszegi Apostol Sándorné ref. 76 éves, Nap u. 18. Kovács István ref. 57 éves Veres utca 23.

A Geréby telepi gyilkosságban szereplő Karaszek István tolvajbandájának elfogására kitüzött 40 pengős jutalom egy polgári perben

Érdekes kereset ügyét tárgyalta a debreceni járásbíróság. Emlékezetes még, hogy a debreceni vágóhidon egyidőben nagyobbarányú lopások történtek az árukban. Mivel a tettesek kézrekerítése hosszabb ideig nem sikerült, id. Szabó Balázs negyven pengő pénzjutalmat tüzött ki annak, aki segítségére siet a nyomozóknak.

Egy Szilágyi István nevü ember fel is kereste Szabó Balázst, elmondotta, tudja, kik a tolvajok, de nem akarta őket megnevezni, mert félt attól, hogy kellemetlensége lehet. A hentes ezt bejelentette a rendőrségen. Szilágyi ott is félt megnevezni a tolvajokat. *Lakatos István* detektívnek csak nagynehezen sikerült rábírni őt vallomásra. Ekkor megnevezte a tolvajbanda vezérét, köztük Karaszek Istvánt. A tolvajokat — mint annakidején megirtuk — elitélte a bíróság, köztük Karaszeket is, *a Geréby telepi gyilkosság egyik elitéltjét.*

Most azután Szilágyi kérte a jutalmat id. Szabótól. Ez azonban megtagadta, mert csak a rendőrség tudta rábírni őt vallomásra. Ekkor Szilágyi perre vitte a dolgot. A bíróság helyesnek találta az alperes érvelését és elutasitotta a keresetet azért is, mert nem volt előzőleg közzé téve a jutalom kitüzése.

— **Eljegyzési hir.** Melkó Ilonát eljegyezte Pásztor Ferenc okl. gazda, földbirtokos, az országoshirű magtermelő.

— **Felmentették a „Fanto" nánási bizományosát a sikkasztás alól.** Schreiber Ferenc hajdunánási kereskedő sikkasztás vetségével vádolva állott tegnap a debreceni tábla előtt. A vád szerint Schreiber, mint a Fanto egyesült ásványolaj rt. nánási bizományosa a mult évben 893 P-vel nem tudott elszámolni. Ezért a törvényszék egy hónapi fogházra itélte. A debreceni táblán most azzal védekezett, hogy nem volt áruhiánya, mert azt kihitelezte. A tábla kihallgatta Fried Jenőt, a Fanto debreceni kirendeltségének vezetőjét, akivel Schreiber összeköttetésben állott. Fried Jenő előadta, hogy Schreibernek három évi jutalék követelése állott fenn, mintegy 800 pengő értékben a központtal szemben. A tábla felmentette Schreibert a vád alól, mert nem képez bűncselekményt az a körülmény, hogy a kintlevőségekkel nem számolt el addig, míg követelését meg nem kapta. Az ítélet jogerős.

— **Három szenzáció az új Szinházi Életben.** A Szinházi Élet most megjelent új száma három szenzációt hoz: 1. Egy nagy rejtvénypályzatot közöl, melynek megfejtői közül tíz nyertest ingyen küld ki a párisi világkiállításra. 2. A Szinházi Élet Nyári Akadémiája. Hétről-hétre a legnagyobb magyar írók nyári akadémiát tartanak felnőttek részére azokról a tantárgyakról, melyek a mindennapi életben rendkívül fontosak és hasznosak. Ezek a rendkívül mulatságos és érdekes cikkek hétről-hétre jelennek meg a Szinházi Életben. 3. A Szinházi Élet új regénye. Címe: „Egy asszonyért." Irta: Bácskay Magda. A regény Windsor herceg és Mrs. Simpson történetét mondja el rendkívül érdekes és izgalmas folytatásokban.

— **Após és vő harca a bíróság előtt.** Major Izráel kereskedőt okiratHamisitás miatt a vádlottak padjára állitották, mert egy feljelentés szerint apósának Fried Márkusznak a nevét, annak tudta nélkül egy biztositási kötvény alá irta. A tárgyalást a Trásytanács szombaton tartotta meg az ügyben. A vádlott azzal védekezett, hogy ő az apósa megbizásából irta le a nevet a kötvényre és csak azért van most vele baj, mert közben összeveszett a feleségével es külön élnek. A külön élő feleség és az após nem volt hajlandó vallomást tenni a bíróság előtt. A kihallgatások után a bíróság elfogadta a vádlott védekezését és felmentette a vád alól.

— **Felhivás a szülőkhöz és a diákokhoz!** Ausztriai nyaralási csereakcióra sürgősen jelentkezzen: MEFHOSz! Felhivjuk azoknak a szülőknek a figyelmét (vidéken is), akik a nyári hónapokra hajlandók osztrák diákot, — vagy diákleányt vendégül vállalni, sürgősen jelentkezzenek: MEFHOSz, Szent Anna ucca 10. (o)

— **Egy malomtulajdonost elitéltek autókarambol miatt.** Helmeczi Elek sámsoni malomtulajdonos a mult évben Debrecenből Sámson felé tartott autón. Egy kanyarnál szembe jött vele kerékpáron Nagy József. A két jármü összeütközött, Nagy József a szeme alatt és a lábszárán sérült meg. Ebből kifolyólag gondatlanságból okozott súlyos testisértés vétsége cimén indult eljárás a malomtulajdonos ellen. A törvényszéken annak idején játékautókkal rekonstruálták a balesetet. Megállapitották, hogy az autó szabálytalanul vette a kanyart és nem dudált, ezért 200 pengőre itélték Helmeczit. Ezt az itéletet a debreceni tábla most helybenhagyta. Az itélet nem jogerős.

Gyász rovat

F. Sinay Emma ny. állami tanitónő életének 52-ik évében elhunyt. Temetése vasárnap délután 5 órakor lesz a Köztemető 2. A. ravatalozó termeből, a református egyház szertartása szerint. Elhunyta egyetlen fiát, testvéreit s kiterjedt rokonságát borította gyászba. — Ttemetését: Fehértói temetkezési vállalata végzi.

Özv. Varga Lajosné Kovács Etelka életének 46-ik évében elhunyt. Temetése vasárnap délután négy órakor lesz a Köztemető ravatalozójából, a református egyház szertartása szerint. Lakás: Kerekes Géza ucca 13. szám. Temetését Fehértói temetkezési vállalata rendezi.

Kovács István volt hentesmester életének 57-ik évében elhunyt. Temetése vasárnap délután három órakor lesz a Köztemető 2. A. ravatalozójából a református egyház szertartása szerint. Lakás: Veres ucca 23. szám. — A temetést Fehértói temetkezési vállalata rendezi.

Jövér Etelka életének 13-ik évében váratlanul elhunyt. Temetése hétfőn délután négy órakor lesz a Köztemető ravatalozójából, a református egyház szertartása szerint. Lakás: Bellegelő 32. sz. — A temetést Fehértói temetkezési vállalata rendezi.

Kiss Lajosné Széles Flóra életének 58-ik évében elhunyt. Temetése vasárnap délután félhét órakor lesz a Köztemető 2. A. ravatalozójából. Lakás: Kiss Áron ucca 4. Temetését: Bartha vállalata végzi.

Özv. Zsuppos Gáborné szül. Székely Juliánna, életének 71-ik évében elhunyt. Temetése hétfőn délután 5 órakor lesz a Köztemető ravatalozójából. Lakás: Csemete ucca 13. s ám.

Köszönetnyilvánitás. Hálás köszönetünket fejezzük ki rokonainknak, ismerőseinknek, jó barátainknak, továbbá a bádogos és vízvezetékszerelő szakosztály tagjainak, kik felejthetetlen férjem, édesapánk ravatalára virágat helyeztek és részvételükkel fájdalmunkban osztoztak.

Mészros család.

— **Besurranó tolvaj felruházkodott az előszobában.** Deutsch Mór nyomdatulajdonos, Piac utca 57. szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen besurranó tolvaj ellen, aki lakásának szobájában észrevétlenül behatolva egy trenchcoat köpenyt, egy pár bőrkesztyűt és egy raglánt elvitt. A rendőrség nyomában van a tettesnek.

x **Deutsch üzletekben** hegyaljai málnaszörp, hus- és gyümölcskonzervek, sardiniák, szalámi legjobb minőségben kaphatók.

A katalán kormány lemondott

Barcelónai jelentés szerint Companys bejelentette a katalán kormány lemondását. Általában azt hiszik, hogy anarcho szindikalisták meg akrják akadályozni az új kormány megalakítását. Companysnak az a szándéka, hogy katalán kormányzótanácsot állít fel diktatórikus jogokkal. Az anarcho szindikalisták bejelentették, hogy erőszakos cselekményeket követnek el.

Timár Áron volt százados hatvanezerpengős pert indított a kincstár ellen

A debreceni honvédtörvényszék tárgyalta *Timár* Áron százados bünügyét, akit a honvédügyészség azzal vádolt, hogy mint a nyirbátori zászlóalj gazdasági főnöke, 60.000 pengőt elsikkasztott a kincstár pénzéből. A honvédbiróság izgalmas tárgyalás után megállapította bűnösségét Timár Áronnak, akit lefokoztak és négy évi fegyházra ítéltek el. A tárgyalásról annak idején beszámoltunk részletesen.

Ennek az ügynek érdekes folytatása van. A volt százados, aki 3 évi fogság utá uszabadlábra kekerült, pert indított a kincstár ellen. Hatvanezer pengős a kártérítési per, melyet Timár Áron a kincstár ellen indított a nyiregyházai törvényszék előtt.

Azt állítja a volt százados, hogy a honvédbiróság által megállapított 60.0000 pengős kárt nem okozta, nem sikkasztott, hanem a kincstár érdekében használta fel a pénzt és a katonaság részére vásárolt a pénzen.

a maga részére nem tartott meg semmit. Tanuk seregét nevezte meg annak bizonyítására, hogy a kincstár részére használta fel a pénzt és nem sikkasztotta el.

A törvényszék előtt ebben a polgári perben most újra feldolgozzák az egész ügyet és kihallgatnak közel száz embert,

és tételről, tételre vizsgálják át Timár Áron számadásait, hogy megállapitsák azt, hogy tényleg a kincstár részére használta e fel a 60.000 pengőt.

A napokban a nyiregyházai törvényszék helyszini tárgyalást tartott Nyirbátorban, hogy a nagyszámu tanuk kihallgatását megkezdje a bonyolult ügyber. A kihallgatásokon Timár Áront *dr. Leveles* Imre, az ismert katonai védő képviselte, aki annak idején a védelmet látta el.

A törvényszék sok tanut kérdezett meg annak bizonyítására, hogy Timár Áron nem károsította meg a kincstárt, hane mszéna, szalma és más bevásárlásokra fordította a pénzt a zászlóalj érdekében.

A tanuk részben megerősítették Timár Áron állitásait, voltak, kiknek valomása valószínűsítette védekezését. A törvényszék a kihallgatásokat félbeszakitotta és csak a nyári szünet után, szeptemberben folytatják.

KI AKAR MEGTANULNI TELJESEN INGYEN FÉNYKÉPEZNI?

Kezdőktől a legmagasabb művészi szinvonalig kiképezik a debreceni amatőrfényképezőket. — Nagyjelentőségü mozgalom indult meg Debrecenben.

Debrecen városa azzal büszkélkedhetik, hogy amatőrfényképezői között világhírre szert tett művészek is vannak. Sajnos igen kevesen. Ez a néhany önzetlen és nagy lelkesedéssel dolgozó művész azonban semmiképen sem kivánja tudását véka alá rejteni és boldog örömmel adják át mindenkinek, amit tudnak. Szivesen megtanitanak bárkit fényképezni, akár tud valamit, akár nem. Ellenértékül a világon semmit nem kérnek, csak annyit, „engedje meg a jelentkező", hogy foglalkozzanak velük, tanitgassák és a bennük lévő képességeket öntudatossá téve, nagy művészi erőket hozzanak felszinre. Azt remélik igy, hogy olyan gárda kerül ki a ma még csetlő-botló amatőrök közül, hogy Debrecen verhetetlen művészi gárdával szerepelhet úgy az országos, mint a nemzetközi kiállitásokon.

Ritka alkalom ez a most megindult nagyszabású mozgalom, amely azt célozza, hogy aki csak kedvet érez a fényképezéshez, tanuljon meg jól és szépen dolgozni. Ne pocsékolja el a filmet és lemezt, hanem minden felvétele örömet okozzon. Igy többet is fog dolgozni, de mindig csak jól és szépen.

Arra kérünk mindenkit, hogy aki szeretne tudni fényképezni, vagy meg jobban, esetleg minden irányban tökéletesen óhajt dolgozni, — tehát kezdők és haladók — még ma jelentkezzenek lapunk kiadóhivatalában, vagy pedig Aszmann Ferencnél (Piac u. 27). A jelentkezés úgy történik, hogy felirják a nevüket, pontos lakcimüket és azt, hogy kezdők, vagy haladók (ezt a cédulát leadják a kiadóban, vagy Aszmannál). Egészen rövid időn belüi újabb felhivást kapnak a jelentkezettek, mert azonal megkezdjük a tanitási munkát és pedig úgy a szabadban, mint bent.

Mentőszekrényét!!!

szakszerüen és olcsón felszereli, vagy kiegészíti

SCHÖN SÁNDOR

keztyüs, kötszerész, Debrecen, Piac u. 14, Csapó u. sarok.

Bányász képek keretel **15.-P**

Berkes képek keretel **25.-„**

Boleránszky 25.-„

Pálya Celesztin 30.-„

Képszalon

Gambrinus átjáró. Tel. 34-56.

DOJÁRÁS

Jóslat: Gyengülő északnyugati, északi szél, helyenként, főként keleten a délutáni órákban zápores. zivatar, a hőmérséklet holnap kissé emelkedik.

Fotocikkek

BERZÉKI UDVARBAN PIAC-U. 38

Páris! Páris! Páris!

Pazar programú egyéni és társasutazások a világkiállításra.

Nagyszerű utazási lehetőségeket nyujt a Transcontinent Utazási Iroda azok számára, akik

nivós keretek között és mégis rendkivül olcsón akarják megtekinteni a XX. század legcsodálatosabb látványosságát, a Párisi Világkiállitást.

Különösen hangsúlyoznunk kell, hogy a Transcontinent által rendezett egyéni és társasutazások nemcsak az utazási és ellátási kedvezmények maximumát biztositják, hanem az ott tartózkodás alatt szakértő vezetőkkel olyan ideálisan összeállitott programot nyujtanak a résztvevőknek, amely a legkényesebb kultúrigényeket is kielégiti.

Az utasok luxusautócarckon végigjárják az Uj Párist, továbbá a Világkiállitás területét, kirándulnak Malmaisonba és Versaillesbe, tanulmányutat tesznek a Louvre muzeumban, sőt a Szajnán hajókirándulásra indulnak St. Cloudig.

A legeróteljesebben felhivjuk arra is a figyelmet, hogy

a Transcontinent nem olcsó tömegszálláson helyezi el és étkezteti a résztvevőket,

hanem igen jó polgári hotelekben, amelyekre senkinek sem lehet majd panasza. Ugy az egyéni, mint a társasutazásnál a résztvételi dijakban az uti költségen, szálláson és ellátáson kivül baleset- és poggyászbiztositás, adók, borravalók, bordárdijak és az autócarkörséták is benntoglaltatnak.

Julius 4-én, 18-án, továbbá augusztus 1-én és 15-én indul Budapestről egy-egy különvonat.

Vidéki utasok lakhelyüktől Budapestig és vissza 33 százalékos menetdijkedvezményben részesülnek.

A 15 napos útból teljes 6 napot töltenek Párisban az utasok, visszafelé pedig a hátralevő időt szabad választás szerint Olaszország legszebb fürdőhelyein: San Remoban, Velence-Lidon, Caressioban, Alassioban, vagy Courmayorban.

Ezen olaszországi nyaralással egybekötött párisi út résztvételi dija hihetetlenül olcsó, mindössze 298 pengő.

Június 28-tól kezdve szeptemberig minden szerdan és szombaton egyénileg is lehet Párisba utazni. A vasutjegy gyorsvonat 3. osztályra szól és úgy Svájcon, mint Németországon, Csehszlovákián, vagy Olaszországon keresztül igénybevehető.

A jegy 60 napig érvényes,

tehát az utazás bárhol megszakitható. Párisban 5 teljes napot töltbet az utas, de

az ottani tartózkodás igen olcsó árak mellett tetszés szerinti ideig meghosszabbitható.

Az egyéni utazás résztvételi dija

323 pengő.

Tekintve az óriási érdeklődést, ajánlatos minél hamarabb helyet biztositani, hogy a túlzsúfolt párisi szállóban kifogástalan elhelyezésről gondoskodhasson a Transcontinent. Részletes prospektusokkal szívesen szolgál lapunk kiadóhivatala. Az utazáson résztvenni szándékozók egyszerű levelezőlapon is jelentkezhetnek a

transcontinent

utazási irodánál, Budapest, V., Dorottya u. 7. Telefon: 383—133.

SPORT

Nagy küzdelem várható a DVSE és Győri ETO között

Vasárnap délután nagy sportesemény lesz Debrecenben. A debreceni villanygyári labdarugó csapata mérközik az országos amatőr ETO jóképességü csapatával, amely a nyugati kerület bajnokságát nyerte meg. Az elmult vasárnap már megmérkőztek egyszer a csapatok, a DVSE két gólos előnyt is szerzett, azonban a játékot félbe kellett szakitani a szakadó eső és a beállott sötétség miatt. Tekintettel arra, hogy a mérkőzés félbeszakadt 20 perccel a befejezés előtt, ujra kell játszani és igy került kétszer a Győri ETO Debrecenbe.

A félbeszakitott mérkőzésen a DVSE határozottan jobbnak bizonyult a győri csapatnál, ezt azonban jelentős részben annak is lehet tulajdonitani, hogy az ETO játékosai nem voltak hozzászokva a füves talajhoz. A múlt vasárnap azonban alkalom nyilt megismerni a füves pályán való játékot, úgyhogy a mai mérkőzésen a pálya semmi akadályt nem jelent számukra. Éppen ezért igen érdekes és változatos küzdelemre van kilátás. A DVSE egész héten készült erre a mérkőzésre ugyanúgy a győri csapat is, amelyik szintén füves pályán trenirozott, hogy jobban hozzászokjon a debreceni Stadion talajához.

A két csapat találkozóját igen nagy érdeklődés előzi meg. A játék délután 5 órakor kezdődik. **Ivanesics** vezetésével. Előzőleg félnégyórai kezdettel a DVSC ifjúsági csapata játszik a tisztviselők válogatott együttesével.

Kedden délután érdekes atletikai esemény lesz Debrecenben az egyetemi sporttelepen. Három kerület, észak, dél és kelet atlétái mérik össze erejüket pontverseny keretében, hogy eldöntsék, melyik a legrősebb gárda a három közül. Természetesen minden kerület a legjobb atlétáit küldi a küzdelembe és igy jó eredményekre van kilátás. (:)

FUTBALL—KERÉKPÁR.

Debreceni Vasutas Sport Club Kerékpáros-szakosztálya ma délután 3 órai kezdettel országos pályaversenyt rendez a Diószegu úton levő sporttelepen.

A kerékpárverseny után fél 6 órakor a DVSC futball csapata mérkőzik a Nyiregyházi Vasutas Futball csapatával. E mérkőzés eredményétől függ, hogy melyik csapat jut az országos vasutas futball bajnokság I. osztályába. Kerékpárversenyen indulnak a főváros és az alföldi került legjobb versenyzői. E versenyre lejöm a olimpikon Liszkai és Boday is a Tö,rekvés két kitünő versenyzője, akik már az idén több bajnokságot nyertek.

Az ifjúsági versenyzők közül a legjobbnak igérkezik ugyancsak a Budapesti Törekvés versenyzője Droba, aki már több ifjúsági versenyt nyert. A DVSE is legjobb versenyzőit állitja ez alkalommal a starthoz, azonban nagy ellenfelek lesznek a Miskolci, Nyiregyházi egyesületek versenyzői.

Vasárnap délután 3 órai kezdettel a dohánygyári sporttelepen a DISE és a Rákóczi FC játszik barátságos mérkőzést. (o).

Harminc esztendő a magyar nevelésügy szolgálatában

Révész Vilmos igazgató harmine éves tanári jubileuma

»Szivesebben vállalnám a három éve működő tanár, mint a harmine esztendeje szolgáló igazgató-tanár ünneplését« — mondotta Révész Vilmos igazgató, amikor tanártársai köszöntötték fel az utolsó tanári gyülésen, évzáró után. Mosolygósan, kedvesen mondta ezeket a szavakat Révész Vilmos, mert kifejezésre akarta juttatni egész életében vallott elvét: szereti az ifjúságot és ezért az ifjúságért még újabb harminc esztendőn keresztül is vállalná a munkát, fáradozást, küzdést.

A munkás, dolgos ember cselekedetei jelzik azt az utat, melyet az élet küzdőterén megtett. Beszélnek róla azok az alkotások, melyek fokról fokra teremtődtek, épültek.

A jubiláló Révész Vilmos igazgató

Csendben, halkan, szó nélkül. Csak a tett, csak a munka igazi szolgálatában, elhivatásban. Nem a külsőnek, nem a világnak, hanem az egyetemes emberi életnek, s különlegesen a magyar nemzeti életnek.

Révész Vilmos alkotó kedvű, teremtő lendületű férfi volt azon a poszton, ahova elhivatása rendelte. Nem csak volt, de az ma is. Élete, munkája, gondja és töprengése összenőtt azokkal a falakkal, ahova fiatalon, kezdő ember kedvével lépett elő harminc esztendővel. — Nincs más gondja, nincs más elhivatása és munkája, csak a két iskola. — Nyugodtan elmondhatjuk, hogy mindene ez a két intézmény. Fiatalon elérte, hogy vezető állásba került, az elmult esztendőben főhatósága új kitüntetéssel, szakfelügyelői megbizatással is elismerte érdemeit...

Most, hogy harmine év határkövét elérte, megkérdeztük milyen érzelmek maradtak meg benne az elmúlt esztendők után:

— Debrecenben kezdtem a pályámat, 1907-ben, a Társulat által fenntartott fiú iskolában. Nem tudok mit mondani, hacsak azt nem, hogy dolgoztam és akkor voltam igazán boldog, ha segitségére lehettem tanulóinknak. Én az elmult harmine esztendő munkájában arra vagyok első sorban büszke, sok sok növendékünk talán nekem is köszönheti, hogy elvégezte az iskolát. 1919-ig tanitottam a fiú iskolában, majd 1920-ig a fiú- és leányiskolában egyszerre, míg megbiztak a Négyévfolyamú Női Felső Kereskedelmi iskola igazgatásával. Ennek éppen most van tizenhét esztendeje. 1923-ban átvettem a Kereskedő Tanonciskolát is, annak is igazgatója vagyok...

— Hogy mire emlékszem vissza a legszivesebben? — Arra a harmóniára, szeretetre, egyetértésre és barátságra, mely közöttem és tanártársaim között meg volt. Elvem volt mindig: megértés, szeretet. Ez vezetett tanártársaimmal szemben ugyanúgy, mint a növendékekkel szemben. Mert a megértés és a szeretet mindent pótol, de ha ez hiányzik, ezt nem pótolja semmi...

Az elmult esztendők alatt körülbelül kétezerkétszáz leány növendék tanitványom volt, de ugyanennyire lehet tenni a fiú tanulóim számát is. Különösen büszke vagyok arra, hogy a vezetésem alatt álló intézet éppen ebben az esztendőben érte el fennállása óta a legnagyobb létszámot, ami bizonyság arra, hogy népszerüségünk, iskolánk életrenevelő ismerete egyre nagyobb és nagyobb teret hódit meg. Az, amit akartunk, ime sikerül: új leány, új anyatipust nevelni a magyar nemzeti gondolatnak és hazának a kereskedelmi szakoktatáson keresztül...

— Más oldalról büszke vagyok arra, hogy a Tanonciskolában az én igazgatói működésem alatt sikerült megteremteni a szépen működő önképzőkört, a nagyon frekventált könyvtárat és legujabban a cserkészcsapatot. És úgy tudom, hogy az egész országban mi vagyunk az elsők, akik a tanoncokat tanulmányi kirándulásokra is elvittük, hogy a tanitást még eredményesebbé tegyük...

— Mást már nem tudok mondani. Dolgoztam és szeretnék még ezután is a régi kedvvel, régi munkabirással dolgozni...

Fürgén, frissen mondja ezeket a búcsúszavakat.

És mi csak azt fűzzük szavaihoz: adja az Isten, hogy minél hosszabb ideig dolgozhasson még nagy családja, az iskola javára, a nemzet szellemi gazdagodására és szükebb családja igaz örömére. Mert ez a harmine esztendő nem határkő, csak állomás, ahol az élet küzdő harcosa visszatekint derüsen, mosolygósan esztendőkre és emberekre, azután frissebb kedvvel, nagyobb lendülettel megy tovább az egyenes úton a cél felé: szebbé tenni az életet, tanultabbá a nemzetet.

Nem igérek Önnek csodákat!

A Hezolite-Rapid arcápoló gyorsborotvakrém nem csodaszer, csupán a modern kémia alapján összeállitott szakállpuhitó gyorsborotvakrém, mellyel viz, szappan és ecset nélkül 1 pere alatt, nemcsak tökéletesen borotválkozhatik, hanem arcbőrét védi a száraz felkaparástól, a szakálltő-gyulladástól, utána nem pattan fel és nem ég az arcbőre.

Próbadoboz 24 fillér.

Ezt is visszatérítem azután nagyobb tubus vagy doboz vásárlásánál.

Nagy tubus 88 fill.
Nagy doboz P 1.50

Kapható minden szaküzletben és a készitő dr. Holczer vegyész illatszertárában, VI., Teréz-körut 8.

Egy világotjárt magyar ember értékes találmánya

Két hónappal ezelőtt érkezett haza közel huszonöt éves távollét után Délamerikából Szalontay Sándor müasztalos. Sok-sok tapasztalata és értékes munkája között hozott egy igen érdekes találmányt is. Ez a találmány egy kert- és szobahinta. Olyan elmés szerkezetü, annyira praktikus, hogy egészen bizonyos, hogy közelesen világsikert jelent a feltalálójának...

A hinta titka az, hogy bárhol felállitható, hordozható és mégis tökéletesen benne van a hinta minden élvezete és értéke. Ha akarom, most a nanon állitom fel, majd az árnyékba viszem, ha szakad az eső, akkor beviszem a szobába és mindenütt tökéletes hinta, anélkül hogy a felköthető kötélhintának legkisebb veszélye is meg volna. Nem szakad le, nem oldódik ki, veszélyes fordulatot nem tesz, vagyis egy olyan mestermü, melyet gyermekek és felnőttek egyaránt örömmel és élvezettel használhatnak..

Itt van előttünk ez a négy lábon álló találmány.

Benne ülünk és saját erőnkből minden erőlködés nélkül lábbillentéssel elindítjuk, majd egyetlen mozdulattal egész egyszerüen megállithatjuk. Semmi veszély, semmi aggodalom. Karos ülőhelyén a csecsemőt is hintáztathatjuk és úgy jár, olyan simán, mintha csupa golyóscsapágyon mozogna. — Egész bizonyos, hogy egyetlen hinta, mely tökéletes.

Érthető, hogy már a pesti nemzetközi kiállitason olyan nagy sikert ért el. Ujabban a nagyerdei strandon áll egy ilyen mesterhinta, ezt azonban nagyobbal fogják most kicserélni. Szakértők véleménye szerint olyan, mely minden kényelmet megad s mellette semmi veszély nincs.

Szalontay Sándor világot járt magyar müasztalos most kezdi meg saját szabadalmának szélesebb körben való elhelyezését. Üzemek, üzletek érdeklődnek a találmány iránt és egészen bizonyos, hogy ez az új hinta felnőtteknek és gyermekeknek szerez sok örömet. Széchenyi utca 28. szám alatti műhelyben készülnek az új hinták, új magyar álom vált valósággá és Szalontay Sándor itthon használja fel világot járt életének hasznos tapasztalatait.

HIRDETMÉNY

A Hortobágyon f. évi *junius hó 29-én tartandó hidivásáron délelőtt 9 órakor* árverés utján eladásra kerülnek a város törzsméneséből több fias és meddő kanca, kanca és csődörcsikó, Debrecen sz. kir. város törzsménesében 13 év óta fedező Nonius XXXI. törzsmen, továbbá Debrecen sz. kir. város törzsgulyájából fias tehenek, üszök, bikaborjuk, továbbá egy hágó bika. Erre a körülményre a város gazdaközönségének a figyelmét felhivom.

Polgármester.

Legolcsóbban kifogástalanul!
fest és tisztit
WEISZ, Arany János utca 20
Egy öltöny tisztitása vasalása 3 pengő

LILLIAN HARVEYT araló ünnepélyre várta Tetétlen

A világhírű filmszinésznő új filmjének forgatása miatt csak augusztusban jön Tetétlenre s vendégül hozza a berlini filmvilág nevezetességeit. — Az UFA vezérkara Tetétlenre jön a nyáron. — Lilian Harvey nem szándékszik anyagi érdekeltséget vállalni a kabai hőforrásnál. — 3000 kalap érdekes históriája.

Tetétlen község lakossága az aratás munkájának lázában van. Sárguló kalászok között forgolódik a község apraja-nagyja. Ebben a községben általában meg vannak elégedve a terméssel. Hangoztatják, hogy az elmúlt hetek nagy esője sokat javított a helyzeten.

A község hét kilométernyire fekszik a budapesti vonal mentén Kaba állomástól. **Ez egyik nagy baja a szépen fejlődő Tetétlennek, hogy nincsen állomása.** Pedig Tetétlen egy idő óta, **mióta Lilian Harvey birtokvásárlásának híre széjjelröppent Európában, sokat szerepelt nemcsak a magyarországi, hanem a külföldi lapok hasábjain is.**

Mi tagadás, maguk a tetétleniek is büszkék arra, hogy ilyen világhírű földbirtokosnőjük van. Várják az ünnepelt filmsztár látogatását.

Mikor karácsonykor kastélyában megjelent a szóke művésznő és karácsonyfát állitott a falunak, megigérte, ha előbb nem, az aratásra hazajön.

JÖNNEK A FILMESEK...

Erre számitottak nagyon a tetétleniek. Amde a filmszinésznő tervez, a producer végez. Lilian Harvey legújabb filmjének felvételei pár héttel kitolódtak s igy szó sem lehet róla, hogy a magyar földbirtokosnővé vált filmsztár Magyarországra jöhessen. Ez a hir csak a pult hét csütörtökén derült ki, amikor megjelent a faluban dr Fehér Ákos budapesti ügyvéd, kormánytanácsos, Lilian Harvey magyarországi jogtanácsosa. Tőle tudták meg, hogy **a művésznő csak augusztus elején érkezik Tetétlenre, de akkor magával hozza az UFA egész vezérkarát s egész sereg berlini filmszinészt, akiknek ezúttal fog először bemutatkozni a magyar földbirtokosnő szerepében.** Tetétlen tehát augusztus folyamán nem mindennapi események színhelye lesz. Egész Európában nem lehet annyi filmsztárt és rendezőt egyrakáson látni, mint a kis hajúmegyei községben.

ARATÓ-ÜNNEPÉLYT AKARTAK RENDEZNI LILIAN HARVEY TISZTELETÉRE

Lilian Harvey értesülésünk szerint **tiz napos tartózkodásra érkezik augusztusban s 40—50 fönyi vendégtársasággal jön.** Ez a hir megvigasztalta a Tetétlenieket, akik pedig nagyon készültek a legszebb filmszinésznő Péter-Pál napi látogatására s **nagy arató ünnepélyt akartak tiszteletére rendezni.**

Lilian Harvey az augusztusi látogatására már az előkészületeit is megtette. **Beszélgettünk Medgyessy István tetétleni községi jegyzővel, aki elmondta, hogy a közelmúltban megérkeztek Berlinből és Londonból a kastély berendezései. Remek, modern bútorok kerültek az eddig lakatlan kastélyba, melynek házszentelése is eszerint az augusztusi nagy vendégségek idején lesz megtartva.**

A birtok tudvalévőleg 476 hold s ebből a kastély remek parkjával 46 holdat tesz ki. **A birtokot jelenleg dr Harsányi Jenő okleveles gazda vezeti s hozzáértők becslése szerint a legszebb eredményeket éri el már most, az első esztendőben a gazdaságban, hozzájárulva ahhoz, hogy magyarországi birtoka a művésznőnek ne csak egy kedves exotikum, hanem jelentős hasznothajtó befektetés legyen.** — A budapesti állattenyésztők kiállításán megcsodálták a tetétleni Lilian Harvey gazdaság kiállított jószágait, különösen egy gyönyörű fekete csődört.

JAVITJÁK A KASTÉLYT

A kastély különben éppen az augusztusi vendégnapokra tekintettel most tatarozás alatt áll. — Javítják, rendbehozzák a szobákat, egyes termeket modernizálnak s rövid pár hét alatt újból csörgedező szökőkutak verik vissza a nap fényét a fenyőfákkal beültetett, buja növényzetü, vadregényes parkban.

LILIAN HARVEY ÉS A KABAI HŐFORRÁS

Elterjedt annak is a hire, hogy Lilian Harvey további befektetéseket kiván eszközölni Magyarországon. **Szó volt arról, hogy filmeket készül itt gyártani s állitólag az UFA vezérkarának nyári látogatása a birtok egyszerű bemutatásán kivül ezt a célt is szolgálná.**

Ennél sokkal nagyobb visszhangja volt azonban annak a hirnek, hogy Lilian Harvey bele akar kapcsolódni a kabai mélyfúrásoknál felbuggyant hőforrás kiaknázásába. A fantasztikus hírek már arról is tudni véltek, hogy erre nézve szerződést kötött a művésznő. Kérdést intéztünk ezzel kapcsolatban Medgyessy István tetétleni főjegyzőhöz, aki kijelentette:

— Nincs tudomásom ilyen tárgyalásokról, de nem is hiszem, hogy ilyesmi felmerült volna. A művésznő tudtommal nem szándékszik anyagi érdekeltséget vállalni a kabai hőforrásnál.

A 3000 KEMÉNY KALAP TÖRTÉNETE.

Felröppen időnként ilyen hir, — mondotta mosolyogva Medgyesy jegyző. — Egyik fővárosi lap például a multban azt a fantasztikus hírt találta fel olvasóinak, hogy **Lilian Harvey 3000 keménykalapot ajándékozott a község lakóinak.**

— A hir megjelenése után nem volt nyugtunk... **uton-útfélen kérdezősködtek, hogy mit csinálunk azzal a temérdek sok kalappal?...** Sok időbe került megmagyarázni, hogy igy teremnek egyes lapokban a szenzációk...

LILIAN HARVEY MEGSZÜNTETTE A MUNKANÉLKÜLISÉGET TETÉTLENEN.

A berlini filszinésznő birtokvásárlásával kapcsolatban annak ide jén különféle véleménynyilvánítások láttak napvilágot. Egy azonban tény: Tetétlen község jegyzőjének információja alapján le kell szögeznünk, hogy **Tetétlenen Lilian Harvey megszüntette a munkanélküliséget. A falu szociális szempontból nézve jól járt. A birtokon és kastélynál annyi napszámos lett alkalmazva, hogy a faluban nincs ember, aki munkanélkül lenne.**

Lilian Harvey, a világhírű filmszinésznő, mint a mesék jótékony tündére egy napon betoppant az akácfáktól szegélyezett, fehérfalu házas magyar faluba s ezt az idegenből jött, gyönyörű asszonyt a világ legszebb filmszinésznőjét becsületes magyar szívébe fogadta Tetétlen lakóssága s hazavárja a Jupiter lámpák izzó fényéből a magyar föld derüs, napsugaras világába. A hazug csillogás, görögtüzes fények, színes képzeletvilágából a nyers egészség, a nyirkos rögök, omló, szóke kalászok falujába, amelyik második otthona lett Lilian Harveynek... K. I.

KÖNYVTILALOM A RÉGI DEBRECENI KOLLÉGIUMBAN

Kés, villa, olló; Bayle, Voltaire, Rousseau. Mindenesetre különös, de nem éppen érthetetlen dolog ezt a három közfőnevet és három tulajdon főnevet egymás mellé állitani; én legalább megpróbálom magyarázatát adni.

Mindenki ismeri ezt a régi, bizonyara több százados magyar mondást: „Kés, villa, olló: nem gyerek kezébe való". Ez a különben helyes gondolat jelenik meg helytelenül alkalmazva egy nem olyan régi, mert még másfélszázadra sem visszamenő rendeletben, melynek tartalmát igy foglalhatnam össze: „Bayle, Voltaire, Rousseau: nem diák kezébe való".

Ez a tilalmi rendelet a debreceni ref. Kollégium könyvtárában egy már sárguló kézirati lapon található és szól hü magyar fordításban következőképen: „Olvastatott 1802 december 11-én a professzorok ülésén ez a királyi jóságos határozat: Nem szabad a közkönyvtárakból kiadni olyan könyveket, melyek a vallással, erkölcsel, államrenddel ellentétes dolgokat tanitanak, senkinek, hanem csak annak, aki azokat megakarja cáfolni, ilyenek többek között **Voltaire, Rousseau, Helvetius és a Bayle** szótára. — Ennélfogva hogy ő császári és apostoli királyi szent felségének ezt a legfelsőbb parancsát a rendes könyvtárnokok, helyettes könyvtárnokok és könyvtárőrök ennek a kollégiumnak nyilvános könyvtárában a legszigorubban megtartsák, a professzori kar jónak itélte ezt is (t i. parancsot) ezen a helyen hozzácsatolni a könyvtárnokokra nézve már megállapitott előző törvényekhez, felállitván az ellenszegülőre nézve az elcsapatás büntetését. E szerint a könyvtárnokok ismerjék kötelességüknek, hogy ne adják ki a megjelölt könyveket vagy más hasonlókat senkinek, kivéve a professzoroknak és ezen egyház tiszteletes pásztorainak vagyis szolgáinak. Jegyzőkönyvbe foglalta a professzorok ülésén a fenti évben és napon Sárvári Pál professzor m. k."

Hogy az elcsapatás büntetésével fenyegetett, egyébként évenként változó könyvtárnokok és könytárőrök milyen szigorusággal hajtották végre ezt a legfelsőbb királyi parancsolatot, azt nem tudom, de azt tudom, hogy e könyvtilalom életbelépte után, de a szabadságharc előtt tanultak a debreceni ref. Kollégiumban és használták a szinte nélkülözhetetlen taneszközül szolgáló kollégiumi könyvtárt: Arany János, Bulyovszky Gyula, Csanády Sándor, Csengery Antal, Irinyi József, Kölcsey Ferenc, Kuthy Lajos, Lugossy József, Nyáry Pál, Révész Imre, Szilágyi István stb., akiknek irodalmi munkássága és közéleti pályája mindent mutat, csak azt nem, hogy ne ismerték volna Voltairet, Rousseaut, és a többi tiltott frót, hogy lelkükbe ne fogadták volna ezeknek a nagy szellemeknek a francia forradalom által diadalra juttatott, örök életű elveit: **Szabadság, egyenlőség, testvériség.**

Debrecenben, 1937 június havában.

Kardos Albert.

Előnyös módszerrel meg lehet akadályozni a villamos karambolokat

Sok szó esett már arról, hogy lehetne véglegesen kiküszöbölni a város belső területén a villamos karambolokat. Érthető a nagy érdeklődés, mert egyik, másik utca mely a villamos utvonalába torkol, igen veszedelmes közlekedési szempontból. Csak egy pár példát említünk fel. Ott van az Arany J., Simonffy, Thaly Kálmán ucca, melyek előtt a villamos kocsik csengetéssel jelezve, sokszor teljes sebességgel mennek, ugyanakkor az utcákból járművek jönnek ki, igy gyakran veszedelmes helyzet, vagy éppen összeütközés állhat elő Egészen könnyen meg lehet akadályozni, illetve elkerülni még a veszély gondolatát is, ugyhogy 50, 60 méterrel az utca kereszteződése előtt szereltessen fel a Hév egy önműködő szerkezetet, (van már sok ilyen találmány), melyek bekapcsolása a kocsi vezetők által történik és ezek a szerkezetek a kérdéses uccákkal szemben, látható helyen elhelyezett piros szinü lámpát gyujtsanak fel, figyelmeztetésül, hogy jön a villamos.

Műasztalosnál elsőrendü kaukázusi
dióhálók
első árban kaphatók, asztalos munkák olcsón, izlésesen készülnek
Kiss Testvérek
műasztalos műhelyében
APAFFY UCCA 131. SZAM.

A jármü vezetője az uccában bent látja a piros lámpát, lassit s megáll s i gy nem történhet baj. Minden ucca és igy a Széchenyi ucca és Nyirbátori vasút kereszteződésénél is fel kellene állitani ilyen önműködő lámpát, amely elhárítaná a veszélyt és sok hasznot jelentene ugy a közönségnek, mint a Hév.-nek. *H. E.*

Szentannapusztai teavaj,
sajtok, felvidéki juhturó, rochfort vajjal,
gomolya, jégbehütött tej és aludtej
Sajt-Vajházban, Ferenc József ut 17. Telefon 10-65

x A nagyerdei tiszta levegőben pompás üdülés a nagyerdei csónakázó tavon az evezés.

Lázár Andor igazságügyminiszter kijelentette, mindig érzi a hadigondozottakkal szemben az adós kötelezettségét

Lázár Andor állította fel és vezette az első hadigondozási irodát

A HONSz hajdúmegyei és debreceni csoportja legutóbb tartott közgyülésén díszelnökévé választotta dr. Lázár Andor titkos tanácsos, igazságügyminisztert, Debrecen képviselőjét, hogy ezzel érdemeit legalább részben elismerje és méltányolja. A díszelnökségről díszes oklevelet állítottak ki, amelyet a jegyzőkönyvi kivonattal együtt küldöttség nyujtott át a miniszternek. A deputációt dr. R. Kiss István egyetemi tanár, a HONSz elnöke vezette, tagjai voltak: Szoboszlay Sándor ügyvezető igazgató, dr. Biró Pál ügyész, Nyilas István, Budaházy Jenő, Hacker Kálmán, Vértessy Lajos, Kubanek József, Winckler Ödön, Sztelek János, Tóth Gyula és Marozsán András.

R. Kiss István elnök megköszönte dr. Lázár Andor igazságügyminiszternek a debrecenieknek érdekében több izben történt közbenjárását és arra kérte, kezelje úgy őket, hadigondozottakat, mint az adós a hitelezőjét.

Dr. Lázár Andor igazságügyminiszter nagy szeretettel fogadta a küldöttséget. Kijelentette, hogy mindenkor szemelőtt tartja a hadirokkantak érdekeit, sőt annak idején a legelső hadigondozási irodát ő — Lázár Andor — állította fel a saját ügyvédi irodájában és önmaga vezette. Mint az igazság őre, mindig szemelőtt fogja tartani a hadigondozottak érdekeit és érezni fogja az adós kötelezettségét a hitelezőkkel szemben.

Dr. R. Kiss István elnök ezután bemutatta a küldöttség tagjait a miniszternek, akik szivélyesen mindegyikükkel elbeszélgetett, melegen kezet szorított velük és a HONSz vezetőségét a további kitartó munkára kérte.

Erdei titkár nyirbátori esete a belügyminiszter, a szabolcsi alispán és a járásbiróság elé kerül

Beszámoltunk már arról az esetről, amely Erdei Istvánnal, a Szociáldemokrata Párt és a Szakszervezeti Tanács kerületi titkárával Nyirbátorban történt a közelmultban.

Az eset után egy héttel a nyirbátori járás főszolgabirájától közigazgatási úton határozat érkezett, melyben a főszolgabiró azzal a megokolással, hogy „panaszlott rendes foglalkozást felmutatni nem tud, igy magatartása csavargó voltára enged következtetni", miért a közrend „és köznyugalom megóvása érdekében a járás területéről bizonytalan időre kiutasitását el kellett rendelni."

A nyirbátori járás főszolgabirójának fenti határozata élénk feltünést keltett. Dr. Györki Imre országgyülési képviselő eredetileg interpellálni készült a feltünéstkeltő ügyben, de végül is a belügyminiszterhez fordult Erdei István megbizásából egy felülvizsgálati kérelem elrendeléséért.

Erdei István egyidejüleg a főszolgabiróság határozatát megfellebbezte Szaboles vármegye alispánjához is. Fellebbezésében elmondja, hogy a munkásszervezetek és pártja, mint parlamenti párt törvényes eszközökkel, legális módszerekkel kivánják szolgálni célkitüzéseiket. Lehetetlen, hogy fentemlitett tömörületek ügyeivel foglalkozó egyén úgy minősüljön, mint aki „rendes foglalkozást felmutatni nem tud" s aki ezért a „közrendre és közbékére veszélyes", mert „csavargó voltára lehet következtetni". A súlyos jogsértésen, az emberi jogokba ütköző cselekményen esett sérelmen túl a politikai és személyes szabadság korlátozása ellen jelenti be észrevételeit.

Ezen elvi megállapitások után Erdei István a határozat tárgyi tévedéseire mutat rá. Leszögezi, hogy a főszolgabiróságnak, vagy annak hivatalnokainak színét sem látta, nemhogy előtte a határozatot élőszóval kihirdették volna. Továbbiakban konkretizálni kivánja azt az elvi magatartást, melyből a főszolgabiróság „csavargó voltára következtetett". Részletezni kivánja, hogy milyen tényeket, cselekedeteket, kijelentéseket, vagy gesztusokat nehezményez a főszolgabiróság? A szakszervezetben, mint az egyesület központjának megbizottja legális helyiségben tartózkodott, mi tehát az a tényállás, amelyből a szolgabiróság „csavargó voltára következtet"? Kéri a fönti határozat hatályon kivül helyezését és minden vonatkozásban megsemmisitését.

A belügyminiszteri felülvizsgálati kérelemmel és az alispáni fellebbezéssel egyidejüleg a debreceni járásbiróságon becsületsértés vétsége miatt is feljelentést tett Erdei István dr. Sonnenwirth Lajos ügyvéd utján. Itt főleg arra mutat rá, hogy ezen hatósági megállapitás számára társadalmi alárértékelést és erkölcsi lekisebbitést jelent, mely valódiság esetén nemcsak közmegvetésnek tenné ki a kerületi titkárt, hanem ellene bünvádi eljárás megindítására is alapul szolgálna. Nem menthető ez a tényállás azzal a körülménnyel, hogy a sértő kitétel hivatalos iratba van foglalva. Jogi vonatkozásban kifejti, hogy közlészolgálatiselő sem mentesülhet a büntetőjogi felelősség alól.

Megnyugtatja önmagát, ha kannas
GARGOYLE MOBILOILT-
használ

Kapható a fölerakatnál
Grünberger és Glück
fűszernagykereskedés
T.: 24-75. CSAPÓ-U. 18. T.: 24-75

Gyöngyvér

REGÉNY

Irta: Székelyné, Bészler Anna

A nap perzselően tüzött le a keskeny völgykatlanba, melyben csendesen lovagolt egy gyermekitjú legényke. Arca sima, mint a leányoké és rózsás, mintha csak mosolygó játékokra tanitotta volna az élet. Sötét szeméig lehúzta sisakja szélét, finom, ideges keskeny orreimpái hirtelen indulatról tanuskodtak, de szája lágy volt s állán kicsi gödröcske ékeskedett. Alig érte el magassága a hozza hasonló korú fiúket.

Sötét, villámló szemét körülhordozta a tájon, nézte a csodálatos panorámát, amely elterült körülötte, ameddig csak ellátható. Nézte, de nem látta, mert gondolatai masfelé kalandoztak. Fekete paripája néha meg-meghorkant, ilyenkor a legényke haragosan rácsapott. Az egyik oldalútról néhány ember közeledett feléje. A fiú nem törődött velük, csak amikor odaért az úthoz, amelyen lefelé jöttek az idegenek, lova akkor csendesedett meg.

A kis csoport élén egy öreg magyar haladt. Roskatag alak volt. Egyik oldalt botjával tartotta magát, másik kezével egy fiatal, szép, erős hajadon vállára támaszkodott. Utánuk egy legény lépkedett. Óvatosan vezette le az ösvényen az öszvért, melyen egy halványarcú leány ült. Ez a leány vette észre először a magányos legénykét. Sápadt arca még fehérebb lett. Az öszvéres férfi is megismerte már, odaszólt az öregnek:

— Nézd apám, tudod, ki ez a fiú?

— Tudom, — felelte komoran az öreg, — a Gyula úr legkisebbik fia, Zelend.

— A pogány! — csikorgatta meg a fogát a férfi.

— Magyar — sugta a vén és lejjebb roskadt a nagy teher alatt, mely a vállát nyomta s a lelkét rágta.

A fiatal férfi beszédes kedvében volt.

— Azt mondod apám, hogy Zelend magyar? Vajjon mi nem azok vagyunk?

— Mi keresztények vagyunk.

— Keresztény magyarok. Igy mondod helyesen apám. Mert ezek a lázadók, az igazságot elkerülő, szivben, lélekben makacskodó pogányok nem barátai a királynak.

— Köss féket a nyelvedre Mihály, ha velem beszélsz — keményedett meg az öreg ember szava. — Jól tudod, hogy én magam is szivem minden dobbanásával velük tartok. A te könyörgésedre, a te rábeszélésedre vettem fel a keresztséget, de te ennek ellenében megesküdtél, hogy soha nem árulod el azokat, akik az erdőségben élnek.

— Hiszen nem árultam el őket. Csak ezt a legényt gyülölöm! Ez a többiek lelkiüdvének kerékkötője. Nem szaunám megölni, feladni.

A fiatal leány, aki az öreg ember mellett haladt, felsikoltott.

— Mihály! Hát olyan gonosz volna a szived?

— Olyan hát! Mert te meg véded, Margit.

— Ne hivj engem Margitnak. Az én nevem Hajnal. Ha százszor más nevet adott is rám az a német pap, aki még annyit se tudott magyarul, hogy az imádságot a mi nyelvünkön mondaná el.

— Talán bizony megbántad, amit tettél, Margit?

— Meg hát. Akár az apád, akit te beszéltél rá, hogy keresztelkedjék meg. Azt mondtad, hogy ha megtér, sok hasznot tehet pogány testvéreinek, megmentheti őket az ellenük induló támadástól, ha idejében értesiti őket. Most meg te akarsz áruló lenni.

A férfi nem felelhetett, mert odaértek Zelendhez, akit a vén magyar földig hajolva köszöntött.

— Szerencsés jónapot adjon az Isten neked, kis uram.

— Neked is, öreg Kula. Honnan jössz és hova viszen az utad?

Közben tekintete megakadt a Mihály mellén ékeskedő fakereszten. Megkérdezte a vén embert:

— Már itt is viselitek?

Kula lehajtotta a fejét, helyette Margit felelt:

— Csak ő viseli, Zelend úr, mi azok vagyunk, akik voltunk.

Az öszvéren ülő leány nem szólt közbe, de két szemét nem vette le Zelendről. Itta annak minden szavát és amikor a fiú ránézett és rámosolygott, akkor elöntötte halvány arcát a vér.

— Látod kis Rózsa, — szólt hozzá a fiú, — igy hullanak ki a mi koszoruinkból a zöld levelek. De amint látom, megmaradnak a virágok. Kesze is elszakadt már, de nem baj, — tette hozzá gyülölettel, — aki kiesik, az vesszen, az nem a testvérünk és nem is volt soha.

— A haragos Öregisten nyila pusztitsa el valamennyit, még ha az én tulajdon vérem is az — motyogta az öreg ember és megsimogatta a Zelend lova sörényét. — Vigyázz magadra kis uram. Mások is lehetnek ilyenek, mint az én Mihály fiam és ez a völgybejárat nagyon közel van a faluhoz.

— Nem félék — rántotta fel a fiú a vállát.

— Tudom. De azért nem kell kisérteni a veszedelmet.

Zelend nem felelt. Odaköszönt az öregnek és tovább haladt. Nem volt kedvére a Kula nyugtalankodása. Tudta, hogy az öregemberben megbizhat, hiába vette fel az a kereszténységet. Vénasszonyos dolognak tartotta az aggodalmaskodását. Ismerte jól Mihályt is, még abból az időből, amikor Budlinak nevezték. Tudta, hogy most már egészen az újmagyarokkal tart, akik nem értik meg sem a lelkét, sem a szavát a régi magyarságnak. Akik ellenségként állanak emezekkel szemben és kegyetlen pusztitással veszitik el az Öregisten népét.

Kula egy darabig még ott állt az útkeresztezésnél. Fia a két leánnyal már jól előrehaladt. Az öszvéren ülő leány, akit Zelend Rózsának nevezett, kókadtan ült a nyeregben. Margit aggodalmasan kérdezte:

— Beteg vagy, kedves?

— Itt fáj — mutatott az a szivére. — Szeretnék apámmal beszélni Margit, eredj előre a bátyámmal.

— Margit megindult a férfi mellett, Rózsa pedig bevárta az apját.

— Miért gyülölöd Zelend urat? — kérdezte Margit Mihálytól.

— Mintha nem tudnád. Azért, mert te szereted őt. Te vagy a legszebb a környéken, hát szemet vetett rád. Ha soha nem találkoztál volna vele, már régen a feleségem lennél. Az én szamomra nevelt fel az apám. Boldog voltam, hogy a kis árvából ilyen szépséges hajadon lett. De aztán meglátad ezt a csupaszszájú legényket, a kis huványt nemrégen választotta el az anyja és már a szeretője száját nyalogatná. Dehát lehet, mert a Gyula úr fia. Neki mindent lehet. A pogány!...

— Zelend úr holtszivű — sóhajtott a leány. — A vén dajkája megkötötte. Soha nem szeret senkit.

— Bolond beszéd, bünös szavak. Kötés, meg rontás nincsen. Válogat az urfi. Csak a legszebbek kellenek kedvesének. Téged is annak kivánt.

— Elvette az Isten az eszedet! — kiáltott haragosan a leány. — Nem látod a naptól a világosságot. Nem én szeretem Zelendet, te bolond, hanem a beteg húgod, Rózsa. Boldog, ha csak láthatja is. Talán már régen a föld alatt lenne, ha nem beszélhetne velem néha Zelendről. És hogyha egyszer a fiatal úr meghal, utána pusztul a húgod is.

Megtorpant Mihály, mintha gyökeret vetett volna a lába.

— Igazat szólsz?

— Nem szokta hazugság elhagyni a számat. De nagyon elváltoztál a szinedben. Talán bizony valamit már tettél Zelend ellen? Azt mondtad, nem akarod elárulni őt, de már bizonyosan elárultad.

— El.

— Mihály!

(Folyt. köv.)

TISZÁNTÚLI KISGAZDA
A DEBRECZEN KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ VASÁRNAPI MELLÉKLETE

80 millió köbméter víz tárolására alkalmas medencét építenek Tiszalök környékén

Beszámoltunk már azokról a nagyarányú tervekről, melyeket a földmívelésügyi kormány dolgozott ki az Alföld legszárazabb vidékeinek öntözésére. — Évtizedek mulasztásainak pótlására hivatott ez a nagy mű, amelynek tervezete természetesen élénken foglalkoztatja az egész ország műszaki társadalmát és az egész mezőgazdaságot. Legutóbb Trummer Árpád dr miniszteri osztálytanácsos ismertette a terv alapvonalait, mely szerint öt nagy tároló medencében egyenlő évi 220 millió köbméter víz összegyüjtését tervezik a Tisza tavaszi nagy víztömegeiből az öntözés céljaira.

Amint most értesültünk, eddig négy víztároló medence helyét jelölték ki véglegesen az illetékes hatóságok. — Egy medence épül Nagyivánban, egy Hajdúböszörményben, kettő pedig Tiszalök közelében. Mindegyik medence 30—40 millió köbméter víz összegyüjtésére lesz alkalmas, a medencék vizét öntözőcsatornák bonyolult rendszerén át vezetik el az öntözendő területre.

Az építkezés műszaki előmunkálatai hosszú időn át folynak. — Elsősorban pontos magasság meghatározásokról volt szó, amelyek már régen készültek a Tisza-vidéken, először Vásárhelyi Palék mértek be a Tisza partvidékének különböző pontjain a tengerszin fölötti magasságokat. Az egykori méréseket azóta ismételten revideálták és helyesbítették, hasonló munkát végeztek most is az öntöző hivatal mérnökei. Ezeknek a méréseknek alapján állapították meg, hol van a Tiszának elég nagyarányú eséso gyüjtőmedencék építéséhez. Ezek a gyüjtőmedencék a sík területen épülnek föld-, illetőleg agyagos töltések között, a töltések oldalát mindenütt kikövezik.

Megfelelő zsiliprendszereken át bocsátják a gyüjtőmedencék vízkészletét az öntözőcsatornákba, melyeken át önerejéből, tehát megfelelő eséssel jut el a víz az öntözőterületre. Az egyes medencék tehát külön-külön öntözési rendszerek központjai, egymással nem állanak összeköttetésben, a vizet valamennyien a Tiszából kapják. Az ötödik tervbevett nagy gyüjtőmedence helyének kijelölése még csak ezután fog megtörténni.

Férges az alma

Ime, itt az intőpélda arra, hogyan és mikor permetezzük meg alma- és körtefáinkat *arzénes* oldattal az almamoly irtása végett.

Nincs meghatározott ideje. Sem előbb, sem később permetezni nem sokat ér. Akkor kell a fákat, illetőleg a gyümölcsöt megpermetezni, amikor az almamoly pillói megjelentek és petéiket rakják le a gyümölcsre. Ha előbb permetezünk, elveszti erejét az arzén; ha később permetezünk, amikor az apró hernyók már befurakodtak a gyümölcsbe, bizony akkor már semmi baj nem éri őket az arzénes permetezés miatt.

Nem sokára itt lesz ideje az almamoly következő rajzásának. Cél szerű férges almákat összeszedni, dobozba rakni és megfigyelni az álhernyók bábozódását, a lepkék megjelenését s petézésük idejét. Ez történik a gyümölcsösben is, így pontosan fogjuk tudni, hogy mikor kell permetezni.

A férges alma értéktelen, szedjük le a fáról, szedjük fel a földről és etessük fel főzve a sertésekkel, baromfival, vagy ássuk el a földbe.

Ami egészséges gyümölcs megmarad a fán, az szebbre fejlődik, ha a következő rajzás idején az almamolytól megvédtük. Permetezni kell: 100 liter vízben fél kiló mész, fél kiló rézgálic és 25 gramm arzén készítmény. Az érzékenyebb héjú fajtáknál rézgálic helyett valamely kén készítményt kell a permetező oldathoz adni, mert a rézgálic marja az alma héját.

A galagonya fehér pilléinek mintegy négy héttel előbb a fák leveleire lerakott élénk sárga petéiből már kikeltek a hernyók s átlag 1—2 milliméter nagyságuak. Lerágták a levéllemezek felső rétegét, beszőtték magukat a kunkorodó levélben s ott várják az áttelelést és a jövő évi kitavaszodást, hogy aztán megtámadják a rügyező, lombosodó fákat és elpusztítsák azokat. Később, amikor a fák lombja lehullott, a hernyófészkek — az összekunkorodott levelek — a fán függve maradnak; ezeket lombhullás után mielőbb le kell szedni és elégetni; de mindenesetre még mielőtt tavasszal kibujnának a fészkükből, azokat üresen hagyva a vesszők rügyének tövében helyezkednének el.

Soha nem tapasztalt mennyiségben jelentek meg igen sok vidéken a gyürüs- és a gyapjas pillék, melyek már szintén lerakták petéiket. Már most, amikor a fák koronáinak ritkító nyári metszését fogjuk végezni, meg kell kezdeni a gyürüspeték és gyapjas petecsomók összeszedését. Nehogy meglepetésszerüen álljunk ezek kártételei előtt. Tavasszal ezek a hernyók amíg kicsinyek, pókháló szövedékben egy csomóban tartózkodnak, ilyenkor is minden permetezés nélkül könnyen szedhetők és pusztíthatók.

Czapáry Bertalan.

Törpe buza termesztése ezer méter magasban

Egy osztrák jelentés arról számol be, hogy az ezer méter magas Kohle Waud fensikján búzát vetettek el és igen nagy érdeklődéssel várják az aratás eredményét. A búza »törpe búza«, melyet úgy kaptak, hogy egy őskorban lakott barlangban talált pörkölt búzaszemeket kicsiráztatták és a szaporított magvakat Voralberg magasabb fekvésü völgyeiben vetették el. A búzavetések sikerültek és létrejött a »törpe búza«, melynek az a jó tulajdonsága van, hogy az időjárással szemben igen erős ellenállóképességü. Az ezer méter magas fensikon nagyobb terület került törpe búzával való bevetésre és ha sikerül a terv, eddig terméketlen területeken aratják majd az osztrákok a búzát, melynek első szemjei még az őskori barlanglakó ember tüzénél pörkölődtek meg.

Védekezés a barackfák gombabetegségei ellen

Hivatalos megállapitás igazolja, hogy a baracktermés nagy részét elvitte a **monilia** nevü gombabetegség. Ugyanis abban az időben, amikor a **kajszi barack** virágzott, állandóan borús, esős és párás volt az idő. Tehát mindazok a tényezők megvoltak, amelyek a gombabetegségekhez szükségesek. Ennek tulajdonítható, hogy a gombabetegségek egyik legveszedelmesebb kiváltója, a monilia úgy el tudott szaporodni, hogy annak nem egy helyen a termés 40—60 százaléka esett áldozatul.

A kajszibarack és a meggyfákra ha rátekintünk, látunk olyan hajtásokat, amelyek a rajta lévő levelekkel együtt elszáradtak. Ezek a monilia áldozatai. Mivel elhaltak eltávolitandók és elégetendők. — Egyébként a rügyekben és a hajtásokban telel ki ez a betegség.

Igen gyakori az **őszibarackfákon** a levél fodrosodás vagy zsugorodás. Ez előfordul ott is, ahol a gombabetegségek ellen a szükséges permetezést elvégezték. Az ilyen levelek zsugorodása rendesen a hajtások végein kezdődik. Okozhatja gombabetegség is. Ez a permetezés dacára akkor jelentkezik, amikor a permetezés után az eső lemossa az oldatot, vagy ha a permetezőanyag nem megfelelő volt. Azonban a fodrosodást rendesen a levéltetvek okozzák. A védekezésnek tehát ezek irtására kell irányulnia. Azonban ha már nagyon összezsugorodott a levél, a permetezéssel nem tudjuk a tetveket kiirtani, mert ezeket a maró folyadék ellen maga a zsugorodott levél védi. Ugyanis a tetvek mindig a levél alsó felületén helyezkednek el. Ilyen esetben levágjuk az egész zsugorodott csomót és megsemmisítjük.

A lisztharmatos, moniliás és levélfodrosodásban szenvedő fák gombabetegségei ellen mészkénlével védekezünk. Egyébként az egészséges barackfákat egy százalékos bordói lével permetezzük. P

Sürgetik a bor és a must legkisebb árának megállapitását

A Duna—Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara szőlészeti és borászati szakosztálya nagy érdeklődés mellett gyülést tartott. Rásonyi-Papp Gedeon szakosztályi elnök megnyitóbeszédében utalt azokra az okokra, amelyek szükségessé tették a kamara állásfoglalását a mindinkább fenyegető borválság gyökeres megoldása és elhárítása érdekében. Ismertette az Országos Mezőgazdasági Kamara állásfoglalását a bor és a must árminimalizálás mielőbbi bevezetése mellett, majd Pataky Ferenc terjesztette elő a Kecskeméti Szőlősgazdák Egyesületének memorandumát, amely nyolc pontba foglalva tárgyalja a szőlő- és borértékesítés előmozdítását célzó javaslatokat.

A választmány határozatilag kimondotta, hogy sürgősen állapittassanak meg a borra és mustra vonatkozólag a kötelező legalacsonyabb árak, úgy, hogy abból a termelőnek termelési költségein felül a tisztes polgári haszon biztosittassék. A szakosztály ugyancsak sürgős szükségünek tartja, hogy borpárlat készitésére a piacot terhelő és az árak kialakulását akadályozó mai borkészletből legalább 400.000 hektóliter bor idejében felvásároltassék.

Helyt adott a választmány annak a kívánságnak, hogy állami hozzájárulással mielőbb borpincék és közraktárak létesüljenek.

Az állatok megkimélése a legyektől

A tejelő állatokat, azokon a tanyákon, ahol nem gondolnak az állatok megfelelő védelmével, állandóan kinozzák a legyek és ennek nincs jó hatása. A gondos gazda el sötétiti az istállót, hogy a legyek a nyitva maradt résen a napfényre mehessenek ki. Éjszakára kinyitja teljesen az ajtókat, ablakokat. A tehenek megszokják a félhomályt és a táplálkozásban sem zavarja őket. Szokták az istálló ablakait üveg helyett organttüllel ellátni, a legyek igy ugyanis nem juthatnak be, s nem nyugtalanitják a jószágokat. Jó szokás egyes uradalmakban, hogy a legelőről behajtásra kerülő állatról az istálló küszöbe előtt leverik a legyet és igy a jószág azokat nem viszi be magával. Nagyon praktikus megoldás az, hogy az istálló falát és gerendáit olyan mésszel mázolják be, melyet víz helyett a vadon termő farkasalma főzettjével higitanak. Ez a növényi folyadék távol tartja a legyeket a falaktól, gerendáktól s nem olyan szagos, hogy a tejnek ártalmára lenne.

x Gyomorsavtúltengés, gyomorfekély ellen csak „Hajduint“ használjon, hatása biztos, íze kellemes. — Ajánlják orvosok, betegek. Készíti: Szlankay gyógyszertár, Debrecen.

KÉPES VASÁRNAPJA

Texas államban négy iker nővér egyszerre tette le az egyetemi vizsgát és kapta meg a diplomát.

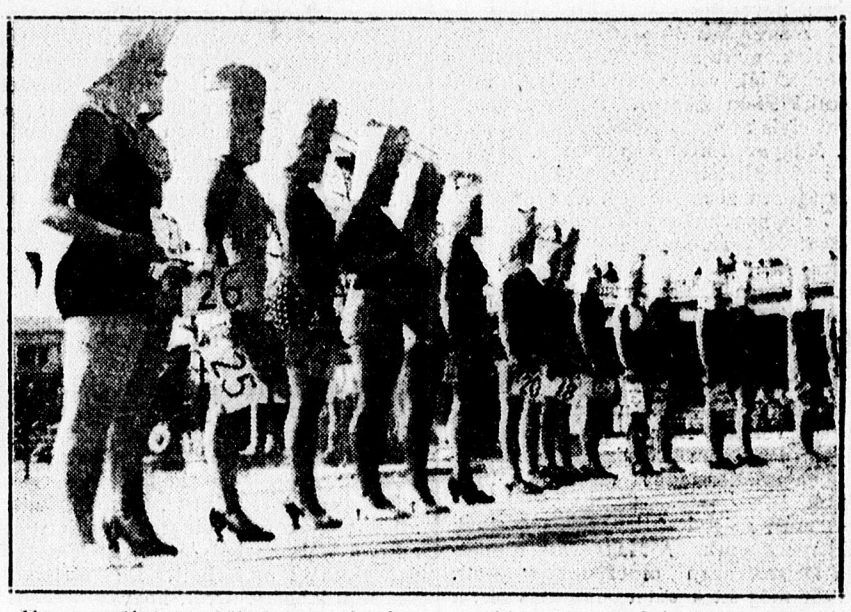

Egy angliai fürdőhelyen szépségversenyt rendeztek, amelynél nem az arc, hanem az alak volt a fontos. Képünk a verseny résztvevői.

Európa utolsó trubadurja, aki énekelve járta be az öt világrészt Debrecenbe érkezett

Milyen egy vándorköltő élete a huszadik században?

Érdekes, napbarnított arcú, exotikus öltözetű férfi idegenszerű kiejtéssel, de jó magyartudással érdeklődött az idegen ellenőrzési osztály iránt a rendőrség folyosóján. Kezében különös alakú gitár, melyen vagy húsz nemzet zászlódísze lobogott. Csakhamar többen körülvették a különös jövevényt, aki elmondotta, hogy Környei Istvánnak hívják. Miskolcról jött Debrecenbe. Magyar származású, de már közel egy évtizede járja a világot... Kalandokban gazdag útjáról és életéről sok érdekes körülményt mondott el a »Debreczen« munkatársának.

— Kilenc esztendeje, hogy elindultam a nagy útra. Előzőleg pár évvel több fővárosi lap felfedezett, mint ostehetséget. Verseket írok, drámát és regényt. Költeményeimhez magam szerzem a zenét. Ezeket a dalokat vittem magammal az útra, meg a gitáromat s ezzel kerestem meg a szükséges élelmet... A saját szerzeményeimen kívül magyar dalokat énekeltem, propagandát csinálva a magyar zenének.

— Milyen világrészeken fordult meg? — érdeklődünk.

— Mind az öt világrészt bejártam... *A leghihetetlenebb kalandokon mentem keresztül. De most nem ezekről akarok beszélni, az egyéni élmény nem rejt különösebb tanulságokat a közönség számára. Sokkal inkább érdekelhetik a közönséget azok az érdekes reformok, szokások, melyek más világrészekben meghonosodtak.* Az európai számára nincs megragadóbb és különösebb valami, mint megfigyelni az amerikai átlagemberek életrendjét, munkabeosztását, vagy az amerikai és a japán tanítási módszerét. Mennyivel egészségesebb dolgok ezek, mint az Európában meghonosodott szokások. Júniusban érkeztem ide, a vizsgák időpontjában s megdöbbenve látom a sok drukkoló, ideges és felzaklatott gyermekeket... Ezek a gyermekek ninesenek tisztában önmagukkal s mire végigtanulják az iskolát, idegeikbe olyan nyomot hagy a sok feszültség, izgalom, a rájuk nehezedő súly, hogy többet veszítenek el önmagukból, mint amit nyertek a tanulás által. Azt kellene megtanulnunk más kontinens lakóinak példájából, hogy a munka, a kötelesség, a tanulás, a kenyérkereset ne robotszerűen menjen le életünkben. Egy nagy kinyújtózása legyen az emberi életnek, természetszerű energialevezetés. Az ember ne vállaljon mást és többet mint amire és amennyire képes. Mennyivel másként csinálják ezt az amerikai és keleti szabadiskolák... Az autodidaktika sincsen nálunk kellően méltányolva. Japánban valaki minden előképzettség igazolása nélkül jelentkezhet tanári, vagy tanítói vizsgára. Ott aztán alaposan megvizsgálják, hogy mit tud s nem ritkán több száz jelentkezőből csak néhányan teszik le a vizsgát. De magában abban a tényben, hogy minden előképzettségi igazolás nélkül odaállhatnak vizsgát tenni, benne van az, hogy ezek a népek szemben Európával a tényt értékelik csak. Az egész tudást, amit egyszerre igazolhat valaki. Nem fontos a kis lépcsőfokok, valaki felmászhat a horizontra, ha képes rá...

Ez csak egy kiragadott példa a többiből... Azért foglalkoztam véletlenül éppen ezekkel a tanügyi kérdésekkel, mert megfogott az utcán ideérkeztemkor Miskolcon és Budapesten jártamban is a drukkoló diákok szomorú arca. Valami mély szenvedés, szörnyű izgalom ábrázolása tükröződött ezeken a gyermekarcokon s belemetszett a kontraszt, mikor az amerikai iskolák nevető, könnyen derűsen tanuló gyermekeire gondoltam... Valamit tenni kellene, hogy el ne tűnjenek az emberek gyermekkorukban... mert ez nem Magyarországra szól, amit mondtam, hanem egész Európára... Mindenütt ez a rendszer van. Lehet, hogy tudományosabb, műveltebb emberek lesznek, akik ezekből a tanítási rendszerből kerülnek ki, de hogy az életben rugalmasabb, ötletesebb, megfelelőbb emberek, amazok, azt módomban volt tapasztalni Amerikában. Ott gyökeresen mások az élethelyzetek, a felfogások, s ha van is sok dolog, amibe Európa még ma is magasan felette áll ezeknek a világrészeknek, egy bizonyos: az embert az öt kontinens mindenikében jobban értékelik, kímélik, óvják, mint Európában.

— Csupán pár hónapra jöttem haza — mondja búcsúzóul az utisó vandorköltő és trubadur. Van még néhány szindarabom és regényem. Ezt azokkal a tanulmányokkal együtt, melyek utitapasztalataimat tartalmazzák, szeretném nyilvánosságra hozni itthon. Hallgasson meg különben egyet a dalaim közül — mondja és játszani kezd hozzá gitárjával csendes, bánatos, zömmögő zenét:

Egy régi, régi valcer áriája
Zsongott a kertben barna fák alatt
s félhomályban vad mámoros vággyal
két bíboros száj egymásra tapadt.
Évek mulva egy aranyvörös esten
Nő suhant el az utcák lágy ölén
Férfi jött szemközt, percre összenéztek
s megszólalt félve: Maga az, Irén?
Egymásra néztek. Lopva. Lázas szemmel
Szívükben feldaloltak a régi képek.
A lopott csókok, lázas szenvedélyek
S a nő felbúgott: Olyan csúf az élet.
Csönd volt. Halk. Mély. Tikkadt lázbeteg
— Jer édes... lopjuk meg az életet.
Szólt a férfi. Irén a fejét rázta.
Nem — mondotta. — Azt sohasem lehet.
Köszönt s ment. A férfi utána nézett.
Valamit tán még mondani akart.
Aztán megfordult s kínba görbült szájjal
Fütyölni kezdte azt a régi dalt...

— Ilyesmi..., vagy háromszáz dalom van — mondott a Debrecenbe érkezett világjáró. Ezek tették lehetővé, hogy bejárjam a világot. De nem ezek a fontosak... Igyekeztem ennek az évtizednek minden tanulságát leszűrni műveimben, melyeket elhoztam ide a magyar életbe, hogy talán használjanak s előrehaladására szolgáljanak annak a népnek, amelyikre sorvasztó vággyal és elszakíthatatlan adóssággal gondol a nagyvilágba került ember Afrika őserdejében éppen úgy, mint Ázsia füves pusztáin, vagy Amerika lélekroskasztító súlyos felhőkarcolói alatt...

(*parvus.*)

A képen látható Tony De Laurentius amerikai polgár, kérdemelte a legjobb evő elnevezést, mert egy ebédre a következő csekélységeket fogyasztotta el: 26 adag sült csirkét, egy font borjúhúst, egy font szalámit, fél font borgonyasalátát, három vekni kenyeret, 10 almát, fél liter bort, három pohár sört. Képünk az étkezés bajnokát fogyasztás közben ábrázolja.

Id. Magyari Imre házassága

Irta: Kövér Gyula.

A Bika muzsikus cigánynemzetség híres, nevezetes volt Debrecenben, de népszerűségben túlszárnyalták a Magyariak, mert a Magyariak tipikusan debreceniek voltak, éppen úgy, mint Dankó Pista szegedi. Innen a debreceni civis atmoszférából termelődött ki id. Magyari Imre, a magyar népdalok nak utólérhetetlen interpretálója és ma országosan elismert név. Az ország legelső cigányprimása Budapesten a debreceni Magyari-familia egyenes leszármazottja.

Nemrégen Balázs Árpád kiváló zeneszerző tartott előadást a rádióban id. Magyari Imréről. Intimitásokat mondott el annak életéből. Ezeket az intimitásokat kívánom kiegészíteni azokkal a dolgokkal, amiknek szem- és fültanuja voltam. Hiszen egy bizonyos időben majdnem köztük éltem, amennyiben mindennapos vendég voltam náluk.

A mult század kilencvenes éveinek elején vagyunk. A Magyariak nimbusza Debrecenben csucspontján állott. Ekkor még élt a páter familiás is, a legidősebb Magyari Imre, a család tulajdonképpeni megalapítója. Az öreg úr nem volt primás, gordonkán játszott. Senkisem mondta volna róla, hogy muzsikus cigány. Viselkedésében egészen debreceni civis tipus volt. Takarékos ember, ami cigánynál unikum, aztán disznókat hizlal és felépíti a Wesselényi-uccai családi hajlékot, szóval ügyes gazda és családfő.

Ebben az időben négy fiú élt otthon, Kálmán, Imre, Lajos és Jóska. Az ötödik fiú Béla azelőtt halt meg Mehádiában, a híres fürdőben, ahol a Magyaribanda a szezonban muzsikált. Volt egy lány is a Toncsika, de ez férjhez ment Rácz Pista kisbőgőshöz.

A legkisebb fiú a Jóska gyerek nem igen járt a bandával, sokat betegeskedett. Iskolába együtt jártunk, innen datálódott ismeretségünk. Ragaszkodott hozzám, gyakran meglátogattam, sokszor ott is háltam nálok. Szeretett olvasni, én is, a szimpátia így jött létre köztünk. Könyvtárt rendezett be és bátyjai igyekeztek beteg testvéröknek kívánságát teljesiteni. Sajnos nem élt sokáig, tizenkilenc éves korában halt meg.

A három életben maradt Magyari fiú még akkor nőtlen állapotban élt. Legelőször a legidősebb, a Kálmán, zeneszerző és a banda karmestere szánta rá magát a nősülésre. No hát az ő házassága nagy konsternációt váltott ki a cigánysoron. Tessék csak elképzelni Magyari Kálmán egy magyar lányt vett el feleségül — hozzá még egy kaszirnőt. Megbocsáthatatlan hiba volt ez, a muzsikus cigánytársadalom szemében. Ugyanis a régebbi muzsikus cigányok bűnnek tartották nemcsak magyar, de bármilyen más származásúval összeházasodni, amelyik cigány fiú ezt meg merte cselekedni, annak feleségét kiszekirozták maguk közül. És ha észrevették, hogy egy cigány lánynak magyar fiu udvarol, hát volt a lánynak mit hallgatni. Mit akarsz azzal a bekötős gácsóval, mondták neki, éhen dögleSz meg mellette. Büszkék voltak származásukra és lenézték a más nemzetiségüt.

Hát így történt a Magyari Kálmán házasságánál is. A többi cigányasszonyok kinézték maguk közül, szólták, szapulták és minden alkalmat megragadtak bosszantására. Kálmán cigánynak apjától, anyjától, öccseitől is kellett szemrehányást hallgatni, amiért elkövette a meszelánt, no meg, hogy kaszirnőt vett el, akikről nem a legjobb véleménnyel voltak egyébképen is, holott ki volt már számára jelölve egy vidéki híres cigányprimás világszép leánya.

A fiatal menyecske valameddig türte a vekszaturát, el is költöztek az apos házából. Nem használt semmit, nem hagytak békét neki. Egyszer aztán meg unta a dolgot, kirugott a hámból. Udvarlót fogott magának. Ezen rajta csipték, jól megverték. Válóper lett a vége, elváltak. A válóper után Magyari Kálmán újból megnősült, de már a hagyományokhoz híven alkalmazkodva, vérbeli cigánylányt vett el feleségül, akivel aztán boldog családi életet élt. Felesége kitűnő gazdasszony volt, rövidesen házat vettek Teleki uccán. Két gyermekük született. Egy leány, akit dr. Kertész Endre ügyvéd vett nőül és aki élte virágjában, fiatalon hunyt el és egy fiu Kálmán, aki gimnáziumi érettségit tett és műegyetemet végzett, mérnök Budapesten. Ez az egyetlen Magyari, aki nem a muzsikus pályára lépett, pedig ez is zenei tehetség.

Most lássuk az id. Magyari Imre házasságát. Ez a házasság már más körülmények közt folyt le. Ő távol állott attól, hogy olyan gikszert csináljon, mint a Kálmán bátyja. Neki feleségnek cigány lány kellett. De melyik? Szó sem lehetett arról, hogy debreceni cigány hajadont vegyen el, azok közül válasszon asszonynak valót. Pedig abban az időben a debreceni cigánylányok között is akadtak szemrevalók, ott voltak pl. a Mursi Elek leányai, de hiába, egy Magyari Imre mégsem vehette el a bandája klarinétosának a lányát. Máshelyen kellett a jövendőbeli személye után kereskedni. És találtak. Mégpedig Budapesten, Radics Vilmos híres cigányprimásnak leányát, Radics Béla udvari cigányprimás hugát, a szép séges Radics Lilit szemelték ki. Igaz, hogy a leány még alig mult el tizenöt éves, de erősen kifejlődött volt. Imre felutazott a fővárosba, megismerkedtek és megtartották az eljegyzést. Az esküvőt is Budapesten tartották meg, de a lakodalom itt folyt le Debrecenben, még pedig ősi civis szokás szerint a háznál és nem a vendéglőben. A legidősebb Magyari Imrének a kívánsága volt, hogy a háznál legyen a lakodalmi ünnepély. Az összes szobákat kiürítették erre a célra, sőt az egész udvart sátorral vonták be. Hogyne, mikor négyszáznál több vendég jelent meg ott. Lejött Budapestről ez alkalomra az összes Radics-féle zenekar és helyben is számos előkelőség vett részt abban. Fehér Hermann, a Bika vendéglő akkori bérlője a lakodalomra odakölcsönözte szakácsát és négy pincérét a kiszolgálásra. Volt enni és inni való bőven, cigánypazarlásig. A zenét felváltva a Magyari és Radics banda szolgáltatta. E sorok írója mint egész fiatalember vett részt a lakodalomban, a Magyari Imre lakodalmában és az impresszióm olyan intenzív most negyven év multán is, mintha ma történt volna. Emlékszem nagy vitába keveredtem a Radics-banda egy tagjával, hogy melyik kitünőbb zenekar, az övék-e, vagy a Magyariak? Persze én hazabeszéltem és ez utóbbiakat tartottam kitünőbbnek.

Id. Magyari Imre boldog családi életet élt. Három fiuk született. Azonban a szép Radics Lili a nagy kényelemben tulságosan elhízott és fiatalon, alig harminc éves korában megölte a szive. Id. Magyari Imre holta napjáig gyászolta elhunyt feleségét. Együtt aluszszák örök álmukat a Várad-uccai temető hantjai alatt.

Ha még lesz rá időm, megírom a harmadik Magyari fiú, Lajosnak a tragikus végű házassága történetét is.

Templomfestés és templomépités

A Kossuth utcai templom kifestésével és a Mester utcai templom megépítésével kapcsolatban a magam élettapasztalatait szeretném elmondani itt a református közönség előtt, miután tanulságosaknak tartom azokat és mivel más lehetőség számomra nem kínálkozik : nem vagyok ugyanis sem a presbiteriumnak, sem pedig az egyházi tanácsnak vagy bizottságnak tagja.

Abból indulok ki, hogy Szász Zoltán ez a kiváló hírlapíró és mükritikus a huszas évek elején valamelyik budapesti előkelő lapban a ref. templomok ornamentikájáról írva, mint egyesegyedüli díszítést azon függőleges sötét vonalakat említette meg, melyeket az ablakokból elárolyó esővíz a párkányokra leülledő porréteggel összekeverve a fehérre meszelt falra mázolt rá. Cikkének egyéb részei is erősen kifogásolták a minden díszítés nélkülözését a mai modern korban.

Bizonyos dolog, hogy ha szigorúan meg kell maradni vallásunk érdekében a 16. században kialakult hitrendszer mellett, éppoly bizonyos, hogy egyéb tekintetben együtt kell tartani a haladó idővel. Hiszen ha a kálvinista puritánságot egész a szélsőségig vinnénk, akkor el kellene távolítani az orgonákat, harmóniumokat, csillárokat, a kályhákat, a fűtőberendezéseket stb., amiket mind az élet hívott létre és amik a genfi vagy wittenbergi templomokban egész bizonyosan nem voltak meg. Hiszen ezen az álláspónton nem lehetne és nem volna szabad házi istentiszteleteket tartani, mert a falakon függő ősök arcképei, az aktok, az amorettek, egy-egy Feszti, Székely, vagy Munkácsi kép elvonják figyelmünket az igétől. A Kossuth utcai templom kifestése pedig nem olyan, hogy állandóan lekötné a figyelmet. Láttam, hogy a gyülekezet a prédikáció alatt nem a falakat nézi, hanem az igehirdetőn csügg. De meg jaj annak a prédikációnak és jaj különösen annak a prédikátornak, akinek kezei alatt elcsapongnak a lelkek a templom falaira vagy a falakon kívül, ki az utcára, a hétköznapi életbe : jaj annak, ki híveit lenyügözni nem birja.

Semmi akadálya tehát, hogy a református templomok megfelelő díszítést kapjanak. Hiszen az úrasztali terítőkön is ott van a pohár, a búzakalász, a szőlőlevél stb. Hát én nem tudom megérteni, hogy miért ne lehetnének ezek a falakon is. Az abroszon nem megütköző, a falakon már igen. Nem furcsa felfogás ez ?

A Mester utcai templom építésénél az alapvető adományozás mellett még a hívek további áldozatkészségére is szükség van. Itt bizonyosan a hiányzó pénz összegyüjtésére gondolnak az illetékesek és a hívek. Azonban nemcsak pénzzel lehet valóra váltani valami nagyszerű alkotást, hanem egyéb módon is.

Meggyőző példaként itt el kell mondani, hogy hogyan épült úgy szólván a semmiből a délvidéken egy missziói egyházban még a háború előtt egy nem éppen kicsiny református templom. — Az adófizető hívek száma mindössze 31 volt. Ezek egyszerű viszonyok között élő mesteremberek és vagyontalan napszámosok voltak, németek, akik nem szoktak adakozni. Mit is lehetett volna kezdeni ilyen emberekkel ? — Egyetlen özvegyasszony akadt csak, aki a szószéket megcsináltatta. A többit mind nekem kellett úgyszólván a föld alól kikaparni. Az Egyetemes Konvent segélyt folyósított ; országos gyüjtésből is jött össze ; a nyomdász a kérő ívek árát elengedte ; egyik földesúr homokot, a másik az erdőjéből fát adott (ezek az urak nem voltak reformátusok) ; a hívek fuvart állítottak elő, a napszámosok bizonyos ideig ingyen dolgoztak, a mesterek ingyen végeztek bizonyos munkákat. Maga a vállalkozó is — szerződésen felül — teljesített szolgáltatásokat : a földszintet cementlapokkal burkoltatta ki és márványutánzatra festette a falakat . Ez utóbbiakhoz még csak az egyházi hatóság engedélyét sem kértük ki ! Ellenben a 25 ezer koronába került templom felavatása után Baltazár Dezső püspök ezt írta nekem : »Szép és idvességes dolgokat cselekedtél !«

Míg egyrészt ebből a nyilatkozatból megismerhető némileg a nagy püspök felfogása a templom kifestésére vonatkozólag — t. i. nem kifogásolta a több színre való kifestést, addig másrészt a debreceni hívek között is bizonyára találkozni fognak, akik különféle anyagok adományozásával, vagy kézimunkájukkal (beüvegezés, vasalás, berendezés egyes darabjainak elkészítése stb.) igyekezni fognak a szép célt mielőbb megvalósítani s az egyház vezetőségének munkáját megkönnyíteni a Mester utcai templommal kapcsolatban. És miként ezt a vallásos buzgóság hozza létre, éppen úgy a Kossuth utcai templomnak is vallásos ragaszkodás adott szép formát, az Isten lelke inspirálta az adakozó és sokat fáradozott híveket, valamint a kiváló tehetségű művészt. Ahelyett, hogy kifogásokat tennénk egy olyan munkára, amelyet megváltoztatni — éppen kifogástalan mivoltára tekintettel — senkinek sincs szándékában, inkább hálát kell adnunk Istennek, hogy egészen eddig segített. S most már »be van fejezve a nagy mü«, buzgóságos lelkü szónokok hirdetik benne az igét áhítatos gyülekezetek, melyek szívében az elhintett meg — ime ! — gazdagon meghozta áldott gyümölcsét!

Dr Kosdy János,
ny. ref. lelkész.

Álomkép

Az édes, könnyü, röpke álom,
Megpihent ma a párnámon,
Rászállott, megpihent,
Szobámban elterült a csend.

Bódító álom mély honába
Zuhantam én a pelyhes ágyba,
Uj világ, jaj de szép,
Tárult elém mint álomkép.

Bársonyos, sima réten jártam,
Margaréták közt vitt a lábam,
Nefelejts, szarkaláb,
Nevetve szórta himporát.

Fák között a bokrok alján,
Patak daloit halkan, tisztán,
Faunok, szép nimfák,
Járták a nyár vad táncát.

Szivdobogva lestem őket,
Mily gondtalan kergetőztek,
Egyszercsak, hirtelen,
Eltünt a kép előlem.

Az édes, könnyü, röpke álom,
Mely megpihent a párnámon,
Elrepült, tovaszállt,
Ködbehullt a délibáb.

KŐSA KÁROLY.

AMSZTERDAM. Az amszterdami rendőrségnek nagy gondot okozott a közelmultban Landsmeer külváros, ahol állítólag csupa gyönyörü lány él, amival szemben Oostzan külváros arról nevezetes, hogy ott a lányok inkább csúnyák, mint szépek. Igy hát az oostzani aranyifjuság Landmeerbe járt udvarolni, sőt gyakran meg is szöktették a szép lányokat. A landsmeeri fiuk azonban nem hagyták annyiba a dolgot. Először csak szép szóval figyelmeztették a konkurrenciát, majd amikor a szép szó sem használt, a tettek mezejére léptek. A dologból parázs verekedés támadt, aminek csak a rendőrség közbelépése vetett véget. Most azután fél Oostzan kék-zöldfoltosan járkál a rendőrségtől kórházba, kórházból rendőrségre. Mindez pedig azért, mert a landsmeeri lányok közötti több szépséget osztott ki a sorsi

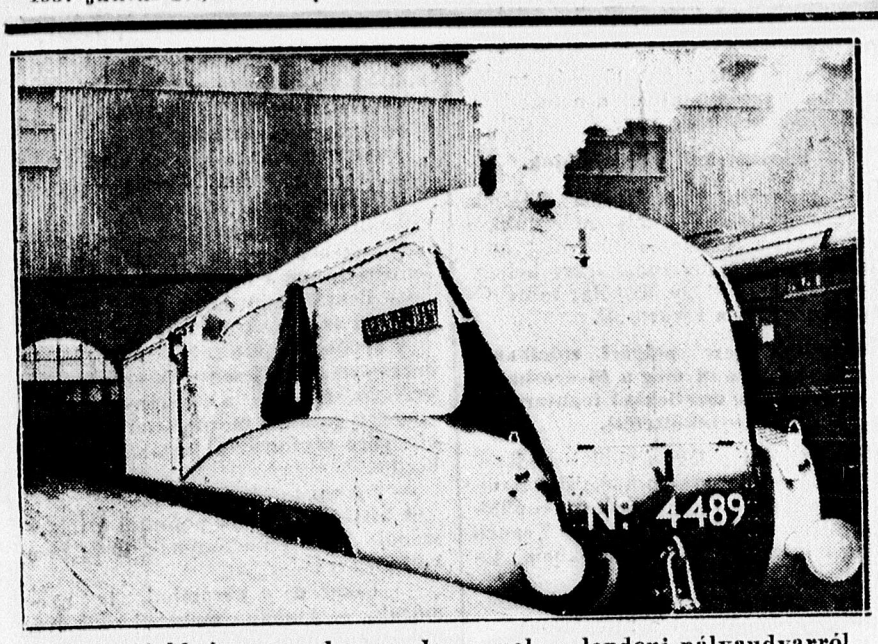

A legújabb áramvonalas mozdony, mely a londoni pályaudvarról kiindulva első útját teszi meg.

Egy amerikai állatkiállításon fordult elő ez a furcsaság. Egy ökör dauer ondolálással került a bírálóbizottság elé.

Férfi szívekre céloznak ezek a csinos hölgyek a kaliforniai strandon.

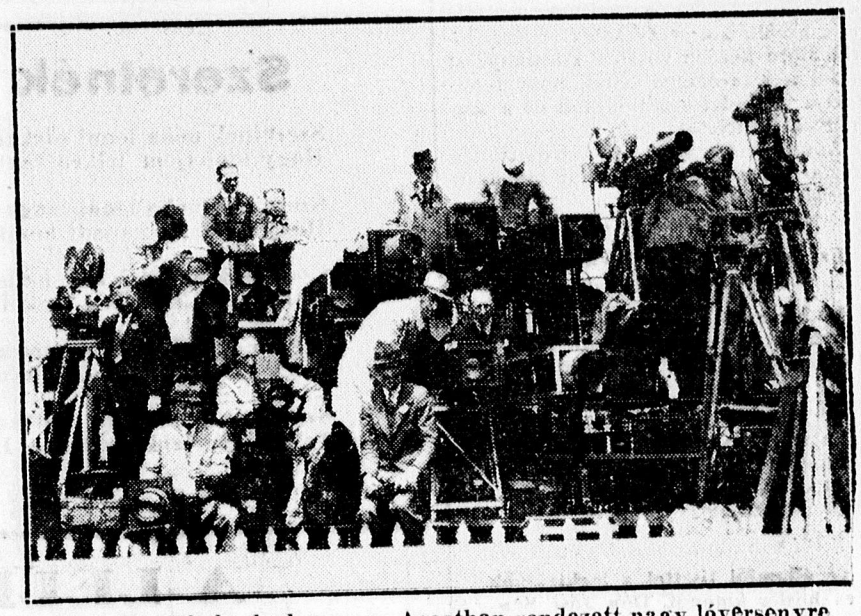

Ez a fényképész hadsereg az Ascotban rendezett nagy lóversenyre érkező angol királyi párra vár.

Dr Neuber Ede a házasság előtti orvosi vizsgálatról és a tankötelesgyermekek egészségügyi sorozásáról

Megemlékeztünk dr. **Neuber** Ede egyetemi ny. r. tanár, belügyminiszteri biztos felsőházi beszédéről, melyet a házasság előtti orvosi tanácsadás törvénytervezetéről mondott. A tárgy érdekességénél fogva részleteket közlünk a beszédből.

Dr. Neuber Ede a kiváló professzor, mint az O. K. E. Antiveneriás Bizottságának elnöke törvénytervezetet dolgozott ki, mely most a belügyminisztériumban előkészítés alatt áll. Azért fontos ennek törvényerőre való emelése, hogy az ifjú nemzedék testi lelki épségét már a házasság előtt megvédjék, az utód születése előtt.

E törvénytervezet lényege — mondotta dr. Neuber Ede az, hogy

az államnak joga van ahhoz, hogy a házasulandóktól testi és lelki épséget kívánjon, azonban a kötelező és tiltó hatállyal bíró orvosi vizsgálat ellen van. A törvénytervezet szerint nem köthet házasságot az, aki az anyakönyvi hivatalban nem tudja az orvossal előzetesen folytatott tanácskozást igazolni. A tanácskozást orvosi titoktartás védi, a vizsgálat eredményét az orvos csak az érdekelt fél beleegyezésével közölheti s így a megvizsgáltnak a lelkiismeretére bízza, hogy megfogadja a tanácsát vagy sem.

A házasság előtti orvosi tanácsadás törvénye különösen a súlyosabb természetű idült fertőző betegségek (syphilis, tuberculosis, trachoma stb.) leküzdésében játszana nagy szerepet, mert utóbbi betegségekkel fertőzött házasulandóknak — főleg az alsóbb néposztályokban — többnyire fogalmuk sincs arról, hogy súlyos fertőző (syphilis, tuberculosis stb.) betegségben szenvednek.

A megszületés után pedig már a legzsengébb korban kell systematikus vizsgálatoknak a gyermeket alávetni. Főleg amikor ovodába, vagy iskolába kerülnek. Egészségügyi szempontból a gyermek legfontosabb és talán legkritikusabb lépése, amikor az I. osztály tanterem küszöbén áthalad.

Ezért már évek óta kardoskodom ama felfogásom mellett, hogy az I. oszt. elemi iskola küszöbének átlépése előtt a tanköteles gyermekeket **egészségügyi „sorozás"-nak** kellene alávetni s **főleg a vérbajos, gümőkóros és trachomás gyermekeket kiemelni az iskola padjaiból, illetve be sem engedni őket addig, amíg a fertőző betegségüket meg nem gyógyították, de legalább is addig, amíg fertőzőképességüket el nem vesztették.**

Csakis az iskolaorvosi intézmény, illetve megfelelő iskolaorvosi szolgálat alkalmas arra, hogy ezeken a nemzet életerejét biztosító, igen fontos problémákon segíteni tudna. A magyar nemzet hálatelt szívvel fordulhat Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter úr felé, aki az iskolaorvosi intézmény ujjászervezését és kiépítését immár napirendre tűzte.

Csak a debreceni szisztematikus gyermekvizsgálatok — azóta debreceni mintára egyebütt is végeztek hasonló vizsgálatokat — fedték fel azt, hogy az elemi iskolákban milyen nagy számban vannak képviselve a súlyosabb természetű fertőző betegségek. **Az ilyen gyermekeket egészségügyi intézményben kell elhelyezni.** Ha minden vármegyében egy-két iskolaszanatóriummal rendelkeznénk, akkor el tudnók országunk gümőkóros gyermekeit helyezni, akik az iskolaszanatóriumokban bizonyára meg is gyógyulnának és nem fertőznék iskolatársaikat, azonkívül egészségi állapotuknak megfelelő oktatásban is részesülnének.

Ha sikerül a költségvetésbe az iskolaorvosi intézmény kiépítése céljából megfelelő összeget beállítani, akkor a magyar közegészségügy új fejezete elé tekinthetünk.

Ezután a magyar nemibetegtörvényről beszélt dr. Neuber, aki mint az O. K. E. Antiveneriás Bizottságának elnöke kidolgozta és átnyujtotta az erre vonatkozó törvényjavaslatot a belügyminisztériumban.

A törvénytervezetnek legfontosabb irányelvei a következők: 1. A törvénytervezet ne legyen átmeneti és ideiglenes, hanem átfogó jellegü és a lehetőségig a nemibetegség elleni küzdelem minden területére kiterjeszkedő hatósági intézkedéseket tartalmazzon. 2. Határozza meg a kényszerkezelés módozatait és eseteit. 3. A tervezet mondja ki az általános gyógykezeltetési kötelezettséget. 4. Iktassa be a nemibetegséggel való veszélyeztetés és megfertőzés büntetését. 5. Alkosson a házasság, a család és az utódok védelmére s a fajegészségügy fejlesztésére szolgáló programmpontokat. 6. Irja körül az orvosoknak a nemibetegségek leküzdése körüli kötelezettségeit. 7. Szabjon büntetéseket a gyógykezelés körül előforduló visszaélések megtorlására. 8. Foglalkozzék e tervezet a leánygyermekek védett korhatárának felemelésével és egyéb preventiv jellegü erkölcsi és egészségvédelmi kérdések megoldásával. 9. Az Antiveneriás küzdelem a hatósági jellegü egészségügyi és szociális gondozás keretében történjék. Hogy a magyar nemibetegtörvénytervezet életbeléphessen, erre feltétlenül szükséges az egész országban a nemibeteggondozó hálózat (Egészségvédő Intézetek, röviden EVI-k) kiépítése. Utóbbi években a m. kir. belügyminisztérium nagy megértésével és támogatásával 30 nemibeteg gondozót sikerült felállítanunk s még 70 ilyen gondozóra volna szükségünk, hogy a magyar nemibetegtörvény ezekre, mint főpillérekre támaszkodhatnék. Csakis ennek a Nemibeteg Gondozóhálózatnak teljes kiépítése biztosítja a Magyar Lex Veneris sikeres és áldásos működését, mely legfőbb kincsünket, az ifjuság testi és lelki épségének a szintjét nagyban emelné.

BÉCS. Dr. Korner Gusztáv, a bécsi biofizikai társaság ötletes tagjának hálás lehet minden háziasszony. A találékony tudós ultrarövid rádióhullámokat sugároztatott át a tejen. Olyan sajtot nyert ezáltal, amely illat, iz és vitamin-tartalom tekintetében messze felülmulja az eddigi sajtokat. A rádiósajt jól szigetelt csomagolásban kapható és ha kettévágjuk, vízállásjelentés, operaária, külföldi nyelvoktatás és aktuális hírek hangzanak belőle. Ha valaki éhes, esetleg meg is ehet. De meg ne feledkezzék antennája földeléséről.

Egy éve kezdődött a spanyol nemzeti forradalom

A mozgalom két vezére repülőgépkatasztrófa áldozata lett.

Már egy éve, hogy megindult Spanyolországban a nemzeti mozgalom. Azóta állandóan folyik a sok vérbe és áldozatba kerülő testvérháború. Most már kétségtelenül mindinkább a vége felé közeledik a harc, mely a nemzetiek győzelmével fog végződni. Egyre jobban közeledik egymáshoz a nemzetiek harapófogójának két ága. Nem érdektelen tehát visszapillantást vetni azokra az időkre, amikor elindult a nemzeti mozgalom, melyet kezdetben még nemzeti felkelésnek neveztek.

Egy kiáltvánnyal kezdődött a spanyol ellenforradalom.

A kiáltványban az áll többek között, hogy a spanyol hadsereg eltökélte, megmenti Spanyolországot a gyalázattól. Eltökélte, hogy az országot ne kormányozhassák se gyilkos bandák, se kommunista szervezetek. Ezért rövid időre kezébe veszi a kormányzást azzal a kizárólagos céllal, hogy fenntartsa a rendet s a tulajdon és a személyek tiszteletét.

Annak idején sok fejtörést okozott a köztársasági kormány által kiküldött vizsgáló hadbíró számára egy titkos írással írt dokumentum megfejtése.

Ez a híres „Lopez-Varela-akta" volt.

Egy titkos összejövetel határozatait tartalmazta. Amikor sikerült megtudni a titkosírás nyitját, az okiratból a felkelők sok érdekes tervét sikerült megtudni.

Határozatba ment ebben, nemcsak az, hogy a veszélyben forgó hazát megmentik, hanem egyuttal az összes hivatalos tisztségek várományosait kijelölték.

Az államfői tiszttel a legkiválóbb és hősies katonát, Don José Sanjurjiót bizzák meg.

Ez a terv, mint ismeretes, nem valósult meg. Sanjurjó tábornok 1931-ben feleskudött a köztársaságra, de egy évvel később Sevillában katonai felkelést szított. Akkor elfogták és halálra ítélték, de megkegyelmeztek neki. Később visszaadták rangját.

A felkelés napján repülőgépe lezuhant és porráégett. Ő volt a nemzeti mozgalom első vezér-halottja.

A továbbiakban a dokumentum az ideiglenes kormányt igen hazafias szellemű, becsületes katonai és polgári elemekből kívánta összeállítani. A Legfőbb Junta bíróságokat állít fel, melyek szakadatlanul fognak dolgozni a hadseregnek a megbizhatatlan elemektől való megtisztitásában. Kiüzetnek e szerint az országból vagy távoli vidékekre mindazok, akik tagjai a szabadkőmüves szervezeteknek, vagy más nemzetközi szektának. Itt megjegyezzük, hogy szabadkőmüves Zamora, az akkori köztársasági elnök és miniszterelnöke is. Feloszlottnak jelentik ki továbbá valamennyi politikai pártot, anarcho-szindikalista és marxista szervezetet. Az államot oly módon szervezik, ahogy azt Spanyolország nemzeti jelleg kívánja, minden külföldi rendszer behozatala nélkül. A spanyol nép maga fogja megállapitani, majd ha eljön az ideje, hogy milyen államformát kiván. A Legfőbb Junta a győzelem után azonnal Madridba teszi át székhelyét, hogy ezzel is erősítse az ideiglenes kormány székhelyét és hogy olymódon folyon bele a közügyek intézésébe, ahogy az a hadsereg kívánságai értelmében az ország érdekében kívánatos.

A mozgalom szálai, mint kiderült, még 1933-ra nyúlnak vissza.

Elsősorban az afrikai csapatok tisztikara mozgolódott. De katonai szempontból az előkészités igen hiányos volt.

Ekkor került a hadügyminisztériumba Franco tábornok is.

Ott szerepelt már ekkor **Mola tábornok is, aki mint ismeretes, szintén elesett, úgyhogy ma már csak**

Franco tábornok egyedül van a vezérek közül életben.

Ekkor még sem Franco, se Mola nem vezérként szerepeltek, hanem mint Gil-Robles hadügyminiszter segítőtársai. Már 1934-ben véghez akarták vinni a felkelést, de Franco és Mola tábornokoknak kételyei voltak. A rendelkezésre álló pénzt tehát választásokra fordították.

Amikor a népfront többségben került be a parlamentbe, a nemzeti vezérférfiak belátták, hogy

taktikát kell változtatniok.

Mola generálist Pamplonába küldték, Franco pedig, — akit már akkor monarchista felkelés szitásával gyanusítottak — a Kanári-szigetekre helyeztette át magát, hogy látszólag minél távolabb legyen a fővárostól.

Ennek ellenére polgári ruhában gyakran fordult meg a fővárosban is, hogy a nemzetiekkel fenntartsa az összeköttetést.

Tenerifében a legnagyobb csendben, de annál nagyobb alapossággal készülhetett fel a tisztikar. Számos repülőgép állt rendelkezésükre: így Franco tábornok a legnagyobb titokban tehette meg titkos útjait.

Egy monarchista meggyilkolása siettette az eseményeket a kifepléshez.

Azóta tart a véres polgárháború, mely végül is a nemzetiek győzelmével fog végződni, a jelek szerint.

Szeretnék néha lenni

Szeretnék néha lenni pirkadó hajnal,
Hogy átöleljem lelked sugarammal.

Szeretnék néha lenni lenge szellő,
Hogy ne lenne sápadt homlokomon felhő.

Szeretnék néha lenni habcsókolta naszád,
Tiszta hevületemben csókolva szád.

Szeretnék lenni titkos éjszaka,
Hogy föléd borulhatna hived ajaka.

Szeretnék néha lenni hulló falevél,
Talán közelebb sodorna Hozzád a szél...

PICZKY LASKAY GIZIKE.

A LELENCES

Irta: SZABÓ JÓZSEF SÁNDOR.

Anna, a kis lelences, kilépett a szatócsüzlet ajtaján, megcsúszott és — zsupsz! — elejtette a petróleumos üveget.

Egy ideig megkövülten nézte a nyirkos kövezeten szanaszét heverő üvegcserepeket és a zöldes-lila petróleumfoltokat, amelyek a divatárúüzletek kirakataiban kiteregetet színtjátszó selymekhez hasonlitottak, aztán felvette a kövezetről az üveg épen maradt nyakát és a parafadugót s a dugót a tört üveg nyakába illetszgetve, pityeregni kezdett.

Kétségbeesése ne mvolt éppen alaptalan. Özvegy Molnárné, ahol jelenleg lakott, rettenetesen fukat asszony volt. Ha megtudja, hogy eltört az üveg és hogy oda a petróleum, biztosan agyonveri. Bizony a kis Anna nagyon sokszor érezte árvaságának egész súlyát és nem a legelőnyösebben ismerte az embereket. Anyját négy éves kora óta nem látta, apját meg talán sohasem...

Sokminden lehetőséget végiggondolt a kis Anna ott az üzletajtóban, pityergés közben. Az emberek pedig jöttekmentek mellette, de ügyet sem vetett rá senki. Egy síró kislány az utcán végeredményben nem olyan nagy szenzáció. És máskülönben is, mindenkinek meg van a maga baja.

Pedig lehet, hogy valami jószívű ember segített volna a kis Annán, ha szólni mert volna. De a kis Annának nem volt bizalma senkihez. Több rugást kapott már eddigi rövid kis életében, mint jó szót. Pedig milyen jó lett volna, ha egy járókelő észreveszi a kis lány könnyeit és segít rajta. Bizonyára megváltozott volna a kis Annal rosszvéleménye az emberekről. Dehát senki se vette észre. Itt hát Anna csak állt tanácstalanul, ott az utcasarkon és pityeregve illesztgette a parafadugót a **tört üveg szájába.**

És ahogy telt az idő, ánnál inkább erőt vett rajta a kétségbeesés. Mert most már nemcsak a petróleum miatt nem akart hazamenni, hanem a késés miatt sem. Több mint egy órája, hogy eljött a boltba. No, ezért mégn külö büntetés is jár. Biztos agyonveri az a vénaszony.

Lassan sötétedni kezdett. A hazamenetelt nem lehetettivább halogatni. — A kis Anna megindult hát ténfelegve, lassan, hogy minél később érjen haza.

Már betért a mellékutcába, ahol laktak, amikor hallja, hogy a hátamögött követi valaki.

Hátrnéz: Egy kócos, sovány kutya.

Mindketten megálltak és ijedten szemlélték egymást a félhomályban. — Annának csak akkor szünt meg az ijedtsége, mikor a kutya farkcsóválva, de bizonytalanul néhány lépést tett felé. Bizony, nem volt valami bizalomgerjesztő a külseje. Fakó, szürke bundája csapzott volt és kócos, csak okos kutyaszemei villogtak figyelmesen a kislány felé. Anna toppantott egyet a lábával:

— Isz te, ne!

A kutya farkcsóváló kedve lelohadt, egy bizonytalan lépést is tett visszafelé, de mikor a kislány megindult, mégis utána kullogott. Anna észrevette, hogy a kutya követi és ismét hátraszólt:

— Takarodj!

A kutya megállt és úgy nézett a kislány után. Anna nem sokat törődött már vel, mert arra gnodolt, hogy pár pillanat múlva hazatér, újra erőt vett rajta a rettegés.

Az öregasszony már a pitarban nekiesett:

— Hol csavarogtál, te jómadár? A fene elte volna meg a fajtádat!...

Anna nem válaszolt egy szót se, csak állt, kissé féloldalra fordulva az asszony előtt s annak kiabálására időnként olyan mozdulatot tett a kezével, mintha ütlegek elől védekeznék.

— Hol a petró, te nyomorult? — rikácsolta a vénasszony.

Anna megint adó maradt a felelettel, csak a sírást kezde el újra, meg a dugó illesztgetését a törött üvegbe.

Az öregasszony most meglátta a kislány kezében az üveg maradványait és felforrt benne a méeg:

— Beszélj hát, hol a petró? Ugye eltörted az üveget, te senkifia.

A kislányból kitört a zokogás. Az öregasszony teljesen elvesztette önuralmát, elkapta a kislány kezét s egyetlen brutális mozdulattal a konyva közepére rántotta s aztán ütlegelni kezdte.

— Nesze, te bitang, nesze...

A kislány az egyik pofontól a földre szédült. De a vénaszonynak még nem volt elég:

— Takarodj a házamból, te nyomorult, — kiabálta magából kikelve, miközben nem takarékoskodott a rugásokkal sem, — hordd el magad innen, mert agyonverlek!

A kislány már nem érezte a rugásokat, — elzsibbadt mindene. Szótlanul, félájultan feküdt a földön.

A vénasszonyt mégjobban dühbehozta, hogy a kislány nem jajgatott a rugásai alatt. Vad brutalitással megragadta és egy lendülettel kilódította az udvarra.

Annal elnyult a küszöb előtt, mint akiből elszállt az élet. Nagysokára eszmélt csak magára. Már teljesen sötét volt az udvar. Teste sajgott az ütlegektől és mérhetetlen fájdalom hasogatta szívét. Torka összeszorult de nem tudott sirni. Csak feküdt a porban hangtalan, fejét karjára hajtva, zsibbadt fájdalomban.

Egyszer csak valami meleget érzett a nyakán. Valami élőlény meleg lehelletét. Amint felemelte kezét, valami nagy gubancos tömegbe ütközött. Megrettent s felült: A kócos szürke kutya volt.

S Anna csodálatosképp nem félt most az idegen, kóbor kutyától. A sötétben megkereste a fejét és simogatni kezdte. A kutya türte a simogatást, szegény gazdátlan párának jólesett egy kis szeretet. Puha, meleg nyelvével végignyalt a kislány kezén, nyakán, arcán.

Anna nem bánta. Didergő lelke lassn felmelegedett. Könnyei lassan kioldódtak és a kapocs is tágult, amelyik előbb még a torkát szorította.

Hirtelen mozdulattal széttárta karjait, magához ölelte a kóbor, kócos kutyát és lekéből felszakadt a sírás.

Megcsókoltalak

Kináltad a szád
és megcsókoltalak...
Ajkam az ajkadhoz tapadt
a kivirágzott fák alatt.

Akartam.
Akartad te is.
A csillagok is helyeselték.
Szivünk összedobbant
s lelkünkben egy-két
Könnyü szó fogant.

És néztük egymást
két eltévedt kóbor
kósza árny...
S amig a vágy a valósághoz ért
két kéz egymásbatéve
sokáig nyugtalankodott.

Dr. BOROS JENŐ.

DENVER. E város dicsekszik a világ legfiatalabb szakácsával. Barbara Jenkinsről van szó, egy hatesztendős kislányról, aki fiatal kora ellenére úgy süt és főz, mint tíz főszakács együtt. Már eddig száz önálló receptje van, főzőtanfolyamokat rendez, felolvasást tart a konyháról és sok ezer dollárt kap nagy élelmiszervállalatoktól, akiknek pompás tippeket ad. — E sorok írója rettentően irigykedik rá: már jóval elmult hat éves és még mindig nem tanult meg tűrőstésztát csinálni...

Innen-onnan

BOMBAY. Derüs hír röppent világgá Indiából. India egyik államtitkára egy szép napon rózsaszinü levelet kapott egy angol hölgytől, amelyben a hölgy nem kevesebbet kér, minthogy szerezzen neki férjet. Azonban nem olyan mindennapit, hanem -- maharadzsát! Az államtitkár megvakarta fejebúbját, azután pedig udvariasan közölte, hogy a kérésnek pillanatnyilag nem tud eleget tenni, mivel legalább egyelőre nem áll rendelkezésére e célra egy fia nőtlen maharadzsa sem. A kérelmet azonban előjegyzésbe veszi és a legközelebbi házasulandó maharadzsát azonnal szállitja. Addig is legyen a hölgy türelemmel és kísérelje meg, hátha neki hamarabb sikerül szert tenni egy — maharadzsára.

LONDON. Az idei londoni szemészeti kiállításon a kiállítók érdekes újitással lepték meg a látogató hölgyeket. Felvonultak a szemüveg-manekenek és bemutatták arcforma, hajszín és testalkat szerint a különféle színü, alakú és vastagságú szemüvegeket. Mint a kiállításról küldött divattudósító jelenti, az elegáns hölgy delelőtt ablaküveget visel, temetésen vizüveget, barátnő-szapulóteán nagyító, férfitársaságban gyújtó-fokuszú szemüveget.

MILANO. Egy milanói háziasszony csirkét vásárolt ebédre és amikor felbontotta, a csirke gyomrában egy kötvényről szóló bont talált. Elment a rendőrségre és megmutatta a furcsa leletet. A rendőrség vallatóra fogta a baromfikereskedőt, akiről kiderült, hogy már hosszú idő óta nagyban üzi a kötvénysíbolást. A kötvénybonokat frissen vágott csirkék gyomrába helyezte el és igy csempészte ki külföldre. Tévedésben belföldön adott el egy ilyen „export-csirkét" és most a milanói hüvösön töprenghet újabb síbolási trükkök felett.

MANCHESTER. Egy manchesteri festékipari vállalat a hivatalnokok munkakedvének fokozására az irodahelyiségek bútorait különböző élénk színekkel festette be. Ugyanekkor merült fel az ötlet, hogy a jövőben a cégvezető lilaszínü frakkban, nyakában csengővel fogja felkeresni a leépítendő tisztviselőket és ilyen kosztümben nyujtja majd át a felmondóleveleket. Az igazgató pedig hasbeszélve jelenti majd be, hogy elsején hány százalékos fizetéscsökkentésre számithatnak a tisztviselők.

Szent Alajos napjára

Köszöntnek örömmel kedves névnapodon
A fiatal szivek ezer millioma
Feléd száll a vágy égő szeretet.
Te alázat örök szép lilioma

Feléd cseng a megtört szív imája
Áthatva Isten lelke-szellemétől
Felül mulod legszebb fehér virágot
Fényed sugárzik Isten szeretetétől.

Ma felénk tárod szived Te édes liliom
Te égi fénnyel, békével megáldott
S mint „Árát" a mennybe emeled
Ki lelkében megőrzé a fehér virágot

Az ifjuságnak ragyogó napsugara levél,
Az angyalok diesérnek énekekkel
Liliomos lelknek Te vagy mintaképe
Az ifjuságot az élet tengerén ne hagyd el.

Te vagy az alázat lángszerelmü rózsája
Lelked az ifijuk szeretetétől égve
Ha jön az alkony ragyogj előttünk
....Bünbánó lelkünket vidd fel az égbe!

ANONYMUS.

Mikor okulunk?

Szigorú embertől földön, hogy rettegnek —
Eléje kerülni, panasszal nem mernek,
Hordják fájdalmukat keserű lélekkel...
És forr, duzzad keblük —
Hol hát az Istenünk!
Zúgják és ordítják felemelt ökölle!

Ember a vadat is szelíddé teheti, —
Több koncot juttatva, ha ezt... vagy azt teszi...
De más ám az ember, neki emberség kell,
Mert a koncból érzi,
Ki adja lenézi...
És mély fájdalmában szembeszáll Istennel!

Ez igy volt, ez igy van, nem okulunk rajta —
Sem nagy, sem hatalmas, semmiféle fajta, —
Pedig ha bármeddig — itt alant élhetnénk...
Egymást megölelve —
Egymást megszeretve —,
Akkor is! Akkor is! Keveset tehetnénk!

CSILLIK ERNŐ.

Szeressetek...

Szeressetek, türjetek meg itt ezen a földön,
Hol énnekem az életem sirhalom és börtön
Kemény sorsom börtönében sorvad el a lelkem
Hőn szerető szivekre én még sohase leltem!...

Árva vagyok, koldúsmódra, elhagyottan élek,
A szivemben, a lelkemben hordom én a szépet...
Összetörött beteg szivem nyugalomra vágyik:
Szeressetek, nem élek én úgyse már sokáig!...

Hátra van még egy-két dalom, belesirom lelkem...
És ezután elárultan marad itt a helyem...
Lehet, hogy majd utánam még lesznek akik jönnek!
Hej, de ilyen bús szivet nem teremt a föld többet!...

DAKU ISTVÁN.

Volt egy szegény legény...

Volt egy szegény legény, ágról szakadt árva,
Én voltam őneki minden boldogsága.
Ő szeretett engem, de gazdag voltam én
Házasságba nem egyezett két jó öreg szülém.

Az én édesanyám, de sokszor elmondta:
— Rongyos süveg mellé nem való bokréta. —
Igy hát csak titokban tudtam őt szeretni,
Lopva jártunk az erdőre kék ibolyát szedni.

Aztán nem sokára vége szakadt ennek.
Jött egy fényes úrfi, s férjhez kellett menjek.
Van jó mód, kényelem, sok szép cifra ruha,
Csak boldog nem leszek, míg élek én — soha.

NAGY LENKE KLÁRA.

Hová meniek?

Csordultig telt a szivem nem birom soká,
Ugy szeretnék messze menni nem tudom hová?
Talán hosszú rögös útra, hol testem szenved,
Nem használna ez sem semmit, hisz lelkem beteg
Vagy szállnék a fellegekbe lelkemmel csupán,
Visszahúzna a vágyódás e rém jelen után.
Leszállok hát föld mélyébe és porrá leszek.
Tán az anyaföld ölébe nyugalmat lelek.

CSER KATALIN ÉVA.

Egyedül

Benéz a hold kicsiny ablakomon
Körültem csend, — s azon gondolkozom:
Már négy esztendő telt el azóta,
Midőn elrepült ajkamról az első nóta
Az első nóta, melyet papirra
Szerelmem vágya és álma irta.

Azóta volt sok est holdvilágos
Életem csalós és délibábos,
De szivembe vágy volt — s a csalogány
Ki az életemre tört, — csalfa bakfislány, —
Ma az emlék, mi megmaradt róla: —
Egy fakult bánatos irott nóta.

(Esztár.) **NÉMETH FERENC.**

Puskaszó...

(Képesharjai Képes Szilárd könyvéről.)

»**Puskaszó**« a címe képesharjai Képes Szilárd katonaköltő legújabb könyvének, mely azoknak a vadásznovelláknak gyüjteménye, melyekben a magyar olvasó egyrészt a »Magyarság«, másrészt a »Vadászujság« hasábjain már gyönyörködhetett. Jobb címet nem adhatott az illusztris szerző könyvének a »Puskaszó«-nál, mert merem állitani, hogy a Képes Szilárd könyvében összegyüjtött szépen cizellált mondatokból, szép, képekben gazdag novellák messzire fognak elhallani. Ez a novelláskönyv egyformán kedves olvasmánya lesz a falusi kuriák kandallós szobáinak úgy, mint a városi »bau haus«-ok központi fütéses lakások szobáinak. A poétalelkü Képes Szilárd, aki az újságolvasó jobban ismer Harsághy Pál néven, remekprózájú magyar iró. Ki, a szabadlevegőbe visz el könyvében. — Novelláinak színtere hol a bihari lápos Sárrét, hol a Mátra vadregényes erdője. Majdmeg a baranyai lankásokra kóborol velünk egy-egy nyúl, egy-egy tüzok, egy-egy őz, egy-egy siketfajd után. Kerekded magyar mondataiban nem cikornyás. Nem mesterkélt. Természetes szakszerüségében is. — Élvezetes csemege a novellás kötet minden egyes vadász-története. — Helyesen tette Képes Szilárd, hogy megjelentette vadász-novelláit és a »Puskaszó« cimü könyve messzire fog elhallani. Mostanság külföldön nagy propagandát fejtenek ki a magyar vadász területeknek és a magyar vadászatoknak. Tisztelt propagandisták, szíveskedjenek lefordítani Képes Szilárd legújabb könyvét. Tisztelettel felhívom rá a hivatalos szervek figyelmét is. Ez a könyv nagy szolgálatot tenne külföldön a magyar vadászat propagandájának. Mert Képes Szilárd vadász-novellái élő valóságok. — A magyar tájak igazi imádata. Jó fordításban egy külföldi kiadó még jó üzletet is csinálna ezzel a magyar könyvvel. Különösen most mikor annyire, hogy úgy mondjam: »**divatban vagyunk**«. Képes Szilárd könyve kapható az összes könyvkereskedésekben és Debrecenben a szerzőnél is megrendelhető.

Ucca-ucca...

Ucca-ucca hosszú sáros ucca,
Csak a rózsám a végén ne lakna,
Inkább lakna útszéli csárdába
Bárha azt az ország-világ járja.

Csárda-csárda, országuti csárda,
Boldog vagyok, hogy a rózsám lakja,
Tokaji bort mér ki a számomra,
Attól hangos a szép magyar nóta.

LŐRINCZ ENDRE.

Senki

Talán mert nem hordom büszkén a fejem.
S nem vagyok barátja senkinek.
Vagy talán mert semmi sem sikerül.
Azért néznek rám oly furcsán az emberek.

Ugy érzem mintha félnének tőlem.
S akad olyan is aki lenéz.
Pedig rosszat sohasem tettem.
Az csak nem bűn, ha valaki szerény.

Szeretnék egyszer derüs vidám arccal,
Szivdobogva állni egy ablak alatt.
S hogy mit mondanak nem törődni azzal,
Élni... egy Senkinek is szabad.

NAGY SÁNDOR.

Az örök babona

Amulettek és talizmánok világa.

Irta: Dr. Erényi Gusztáv.

A babona örök. Ezt a felvilágosítás apostolainak, akik a gyommal olykor virágot is írtanak, anélkül, hogy a gyomnak végére járnának, illenék tudomásul venniök. A népszájon forgó, népviseletté vált babona az őskori homályból hozzánk átszűrődő, históriai alakulása folyamán ezer változáson átment irracionális elemnek kodifikálható megnyilvánulása. Itt testvérien egymásba fonódnak a fajok és égövek. A mongol sivatag primitivjeinek és Nyugateurópa minden hájjal megkent kulturarajongóinak kipróbált tévhitei és öröklött csodalátomásai akárhányszor közös nevezőre hozhatók. Amit a legmodernebb Nyugat túlfinomodott, új csodaélményeket hajszoló idegzsongása provokált: a parapszichológia tervszerű önámítása, az okkultista közösség lázfütötte mechanikája, — az persze egészen más lapra tartozik. Itt eltorzult formák között, szándékosan irracionális mezbe öltöztetve felöleljük a tudós módszerességnek, a mindenáron forradalmi megállapítások felé törtető korszerű problémakutatásnak minden rejtett csinyját-binját, de a hagyományok ösztönvilágának, a néplélek évezredes poézisének semmi nyoma többé. A babonás képzettársulások, kuruzslások és ráolvasások, a szerencséthozó jelképek és csecsebecsék nemzetközi tarkasága persze kultúránk retardáló eleme, számos népbetegség és szociális baj kut forrása. De szinte elválaszthatatlanul hozzátapad a népművészet minden vonatkozásához, a népies dalnak, viseletnek és kézimunkának egyaránt járulékai és a messze multba visszatekintő archeológusnak és folkloristának legértékesebb útbaigazítója.

MODERN BABONÁK

Ám a misztikus jelenéseknek és jelentéseknek ez a hagyományos kultusza nem csupán a nagyváros zajától távol, az iskola légkörétől csak felületesen áthatott néprétegek körében virágzik, ahol szineknek, számoknak, csillagköröknek és a mindennapi élet számtalan epizódjának mágikus jelentősége végzetesen kihat a jövőre, emberek és országok sorsának alakulására. A tudás és divat centrumaiba, a társadalom elitjének magatartásába is öntudatlanul befészkelődik az egyszerű nép ősi babonás sejtéseinek amulettekbe és talizmánokba vetett csodatitének megannyi változata. A párizsi nagyvilág hölgyei gyakran hordanak karjukon vagy bokájukon érből való szerencseperecet, amelyeknek malachitból, onixból vagy más drágakőből készített, szimbolikus elefántot, pókot, vagy más szerencseállatot ábrázoló-domborulataiba misztikus, többnyire a szerelmi élet szférájába eső jelek vagy kezdőbetük vannak vésve. **Nem egy híres aviatikus gépére illesztett bálványszobrocskák vagy szerencsétlenül járt aeroplánok romcsai által igyekszik fejc felől a bajt elhárítani.** Közismert a színészvilág tradicionális babonája, amely akárhányszor hatalmába ejtette a leguagyobb művészeket is. Bizonyos számok, napok, jelek és tárgyak kabalája olykor bűvösen kikezdi a legműveltebbek érzésvilágát is. És ilyen, a szokott intellektuális mederből kikivánkozó kapcsolások eredete esetenként visszanyúlik Izis istennő szimbolikus kultuszába, a brahmanizmus hármas istenségének szövevényeibe vagy az éjszaki druidák kasztjának misztériumaiba.

VISSZA A DRUIDÁKHOZ

Közismert a babonás hiedelmeknek az a nagy csoportja, amely az emberi sors nagy kiinduló étapjaihoz: házassághoz, terhességhez, születéshez fűződik és amelynek eredete nagyrészt ősi mondák és mitoszok ködében vész el. Ismeretes egyes állatoknak vagy azok testrészeinek talizmánná avatása is. **De alkalmasint csak kevesen tudják, hogy a halfarok csodahatásába vetett hit még az ókori delfintisztelettel függ össze, hogy Pallas tehenét, a bajbajutottak védelmezőjét, gyakran ran ábrázolták halak és delfinek társaságában.** A vakond karmai a népkuruzslásban fogfájás ellen óvszerként szerepelnek és érdekes, hogy ezt a csodaszert ilyen összefüggésben már Plinius említi. Gyakori szerepe jut amulettként az egérnek is. Ez a kultusz visszanyulik történelemelőtti vad törzsek totemjéig, találkozunk vele a régi Egyiptom történetében; az ógörög világban az egér Apollo védelme alatt állt és Herodotos előadása szerint **Sethos egyiptomi király országa csak úgy menekült meg a győztes ellenség pusztításai elől, hogy az ellenséges király és serege fegyverzetét az éj leple alatt egerek rágták szét.** A denevér, mint talizmán, a néphit szerint meghosszabbítja viselője életét. Látszólag erre a denevérbabonára vonatkozik egy régi angol népvers:

„Bat, bat, come under my hat
And I'll give you a slice of bacon",

amely gyermekes, értelem nélkül való ritmusával minden valószínüség szerint még druida eredetre utal.

FATÁLIS GYÉMÁNTOK

Különös jelentőségük jut a babona történetében a különböző ékszereknek. Az achát, különösen annak egyik válfaja, a karneol, ősidők óta mint szerencsét hozó ékszer szerepel. A rómaiaknál az istenek kegyére számíthatott, aki ujján viselte. Elsősorban a földmiveseknek és kertészeknek volt kedves amulettje és ha ekére szögelték, gazdag aratásban lehetett bizni. A Kelet népei gyógyító hatást tulajdonítanak neki. Finoman megőrölve és borral elegyítve, kigyómarás elleni csodaszernek használják; a mohamedánok almalével vegyítve, téboly ellen isszák. Éppen ellenkező befolyást juttat a babonás hagyomány emberek és generációk sorsának kialakulásában a drágakövek királyának, a gyémántnak. A híres szoliter kövek történetéhez csaknem kivétel nélkül vér és borzalom tapad. Az angol királyi család birtokát képező Koh-i-Noor-gyémánt egész nemzedékekre bajt hozott, mígnem Viktória királynő tulajdonába jutott, akin a varázs megtört. A Hope-gyémánt egyebek közt a szerencsétlen Mária Antoinette királynő és a trónjavesztett Abdul Hamid szultán kincstárának volt díszpéldánya, míg végre a Titanic katasztrófája alkalmával a tengerbe veszett. Hasonló balsors fűződik a cári udvar reprezentativ gyémántjához, az u. n. Orloff-gyémánthoz is, amelyet utoljára felváltva II. Miklos cár leányai viseltek.

A NÉGYLEVELŰ LÓHERE

Nem kevéssé érdekes a négylevelű lóhere szerencsés jelentőségéhez fűződő babona eredete. Kezdetben a rendes háromlevelű lóhere képezte talizmános kultusz tárgyát. Ez a kultusz még a druida vallás misztériumaiban gyökeredzik. A druida papok egyetlenegy láthatatlan istent imádtak ugyan, de megvolt hitükben a szentháromság homályos képzete is, a hármas számnak misztikus jelentőséget tulajdonítottak és a lóherében szent jelképet láttak. A druidák szektája már rég kihalt, amikor Szent Patrik irországi térítő útján felhaználta a lóhere ősi kultuszát, hogy vele a keresztény Szentháromság-tanát plauzibilissé tegye. Országból **a lóhere vallásos tisztelete átterjedt az egész kontinensre, a vallási rajongás szimboluma lassanként babonás amuletté változott,** míg végre a modern gyüjtőszenvedély a közfigyelmet a ritkán előforduló négylevelű lóherére terelte. A babonás hit, amely szerint a patkó szerencsét hoz, végig vonul az emberiség egész történetén. Első alapjait kétségtelenül a patkónak a félholdhoz való hasonlóságában kell keresnünk, mely Isis istennőnek volt szerencsét jelentő szimboluma.

AKIK BUROKBAN SZÜLETTEK

Gyakran alkalmazták amulettként az emberi test különböző alkotórészeit is: emberi koponyákból serlegeket, emberi faggyuból szentelt gyertyákat készítettek, ami még ősi vad népek háborus szokásaira vezethető vissza. Ósrégi eredetü a „burokban szülöttek" szerencséjére vonatkozó babona is. Az ilyen szerencseburoknak, mint talizmánnak, még a 17. században is jelentős szerepe volt, bábák és orvosok virágzó kereskedelmet folytattak vele, különösen kikötővárosokban, ahol matrózok tömegesen jelentkeztek mint vevők, de politikusok és ügyvédek is erősen keresték ezt a cikket, amelytől azt remélték, hogy szónoki sikerekhez juttatja őket. A világháború alatt ez a „burokbabona" renesszánszát élte, elsősorban tengerészkatonák körében.

SIRFELIRATOK

A népdalokkal állnak igen közeli rokonságban a sirfeliratok, amelyek nagyobb lélekzetű méltatást is megérdemelnének, mint ez a pár észrevétel, amit róluk megjegyezni szándékozom. Nyersebbek, darabosabbak a népdaloknál, ének, ritmus nem csiszolta őket olyan kerekké, világossá, de épp ez a szögletesség ád nekik bizonyos közvetlen kifejező erőt, primitiv komorságot, igen illőt a parasztteme tők hangulatához. Első kézből kapják végleges alakjukat, nem úgy, mint a népdalok, amelyeken minden falu igazított valamit. Szerzőjük nem is olyan kifürkészhetetlen, mint amazoké; rendesen maga a jövendő sirlakó faragja meg őket. Az előkelőbbek néha országos hirű költőkhöz fordultak ugyan, emellett tanuskodnak főleg a mult század elejéről és közepéről datálódó sirkövek tökéletes disztikonjai, amelyeknek összegyüjtésevel nem egy klasszikusunk ismeretlen sorai kerülnének napvilágra, azonban ezeknél jobban érdeklik a néplélek kutatóit az egyszerű, alkalmi verselők alkotásai.

A fejérmegyei Czecze-község s a tolnamegyei Rácegres-puszta temetőjében jegyeztem fel én az itt következő pár sirfeliratot. Azt hiszem, ha valami szervezett bizottság átböngészné az ország összes temetőit, ezeknél még sokkal figyelemreméltóbbakat találna, sokkal karakterisztikusabbakat a magyar népléleknek a halállal szemben való különös magatartására. A sirversek legnagyobb része, amelyet én láttam, megelégszik az elhunyt foglalkozásának megörökítésével:

Jó gazda voltam én, szerettem
a' lovakat
Uram adjál nékem most már
nyugodalmat.

Vagy:

Harminc évig póstamester voltam
Sok levelet kiosztogattam
Sokaknak örömet, sokaknak but
okoztam
A mennyei póstást várom ittend
mostan.

Vagy: (ez valami falusi épitőmester lehetett)

Sok házat tömtem én míg éltem a'
földön
De most már napjaim az mennyekbe'
töltöm.

Ezeket valószinüleg maguk az elhalálozottak irták. Van azonban, hogy a hozzátartozók örökítik meg az elhunyt érdemeit. Vagy esetleg az egész eklézsia, mint például:

Sokat kántált míg élt Pálfai Szép Rókus
De most neki kántál a' mennyei kórus.

Vagy:

Pihenj Dömc Péter erre rászolgáltál
Huszonnégy évekig főkurátor voltál
Egyház vagyonával te jól kufárkodtál.

A rácegresi temető árkaiban egy kicsi, félig a földbe süllyedt kő: a termopilei emlék nem megdöbbentőbb:

Itt feküszik négy Kolompár
Egy nap verték mindet agyon.
14. July. An. 1832.

A kövek nagyrészén egészen elmosódott az irás. Egy ilyen szétmállóban levő terméskő hosszú feliratából mentettem meg ezt a négy, igazán ritka szépségü sort:

— — — — — — — — — —
Lehajló füz alatt ültem én sokáig
S szemlélvén az árok kiszáradt fenekét
— — — — — — — — — —
Megbarátkoztatám szivemet a földdel
Ne féljen: lent igazb nyugalom
melegül
Sok fejfa az elhalálozás körülményeit beszéli el:
Itt feküszök én mert karácson este
Egy ólom golót löttek a fülembe.

Vagy:

Szeretett jó anyám most már Isten
veled
Huszéves koromba szurták meg
szivemet.
És: Szegzárdon soká az spitálba voltam
Sokat gondozgattak és mégis megholtam.

Némi véletlen, szinte tulvilági malicia sem hiányzi e sirkövekről:

E setét lakban nyugoszik
nemes Sári Jósephné, született
n. Gyenghe Eszter
már tsöndesen
s várja hiv férjét
Anno 1802.

Vagy:

Itt feküszik Joó Talpes Dávid
élt mint ember
52
mint hites férj
28
éveket
megholt lajtorja törés által.

Sajnos, a fejfák nagyrésze egypár évtized alatt teljesen olvashatatlanná lesz. Pedig bizonyára épp a legrégibbek versei lennének a legérdekesebbek.

HOGYAN SZÜLETIK A BÉLYEGRITKASÁG?

A franciák most ünnepelték nagy bölcselőjüknek, Descartesnak emlékezetét. Háromszáz éve, hogy főműve megjelent. Mi sem természetesebb, a francia posta Descartes-bélyeggel kívánt résztvenni a jubiláris ünnepségeken. A bélyeg meg is jelent a filozófus arcképével s alatta az emlitett könyvnek a címe: »Discours de la Méthode.« — azonban némi sajtóhibával. — A »de« helyett a »sur« kifejezés került a bélyegre. A Collége de France egyik tudósa észrevette a hibát és bizony nagy megdöbbenést idézett föl a postán. Itt a kezükben lévő könyvre hivatkoztak, mire a tudós berohant a Nemzeti Könyvtárba és az eredeti kiadásról bebizonyította az igazat. A posta a bélyeget pár órán belül visszavonta a forgalomból. És ma már hajtóvadászat folyik a bélyegbörzén a »sur« bélyegek után, áruk elérte a 900 frankot.

Dal a boldogságról

**Csend! figyelem! szép szerelmem,
Hozzád zeng a vallomásom,
Sirigtartó szerelemmel
Bájos lényed úgy imádom.**

**Boldog vagyok, hogyha látlak,
Felderítesz mindig engem,
De a bánat dulja szivem,
Ha nem vagy a közelemben.**

**Alig várom azt az órát,
Mikor újra találkozunk,
Mert akkor a boldogságról
Hiába nem ábrándozunk.**

SCHIRF ISTVÁN

Miért vagyunk boldogtalanok — hogy lehetünk boldogok?

A lelki kultúra hiánya **Irta: Nánássy László**

Ha a jövő történetírója megfogja írni a mi korunk történelmi jellemzését, feltétlenül meg kell állapitania, hogy a XX-ik század embere nem volt boldog. Ezen megállapitást igazolják a statisztikai adatok sorozatai, amelyek kimutatják, hogy az életuntság, az öngyilkosság szinte járványszerüen terjedt el az egész művelt világon. Édes hazánk sajnos szinte az első helyen szerepel a nemzetközi statisztikában, amely kimutatja, hogy Csonka-Magyarországon átlagosan meghaladja az öngyilkosok száma az ötezret. Természetesen a statisztikai adatokban nincs kitüntetve az életuntak megszámlálhatatlan serege, akik talán soha nem kísérelnek meg öngyilkosságot, de akik számára szörnyű teher az élet s akik összetört, reménytelen lélekkel tengetik életük napjait.

— Ha megkérdezzük embertársainkat, hogy boldogok-e, megtalálták-e lelkük békéjét eddigi életükben? — a legtöbb ember őszintén bevallja, hogy boldogtalannak, szerencsétlennek érzi magát.

Nemcsak az idősebb egyének, hanem még a fiatalság is reménytelennek, kilátástalannak látja jövőjét és ez okozza, hogy hiányzik az emberek nagy tömegéből a lelki rugalmasság, a nemzeti szempontból is nagy fontosságú lelki frisseség, a jövőbe, az egyéni és a szebb magyar jövőbe vetett eleven meggyőződés.

E cikksorozat írója több éven át tanulmányozta az életunt emberek lelki világát, életuntságuk előidéző okait s igy módjában állott megismerni az élet útvesztőit, amelyek egész bizonyosan az életuntság válságába kergetik a modern embert.

Az életuntságnak, a boldogtalanságnak nemcsak egyéni, hanem társadalmi, világnézeti okai is vannak. Az ember benne él a társadalom közösségében, éppen ezért a társadalom, a közösség lényegesen kihat minden ember lelki világára. Tapasztalataim alapján határozottan merem állitani, hogy

a legtöbb modern ember világnézetének hiányossága miatt válik elkeseredetté, majd életuntta s világnézetének elégtelensége érleli meg benne az öngyilkosság borzasztó elhatározását is.

A modern ember elvesztette lelke békéjét, lelke egyensúlyát, harmoniáját, mert a modern kultúra nem tudja betölteni, lecsillapitani a lelki béke után zokogó lelkünket. A mai ember nem tudja meglátni, megérteni az élet célját s értelmét, nem tudja miért érdemes küzdeni az élet nehézségeivel, mi az értelme a szörnyű színjátéknak, amit életnek neveznek.

Mi ennek az oka s magyarázata?

A modern huszadik század kultúrájából hiányzik a kultúra lelke — a lélek kultúrája!

Amint az ókori kelet a természetet istenitette, amint a régi görögkor az embert, Róma az államot, a germán világ a test erejét, az angol-amerikai üzletirány a munkát és a tőkét emelte bálványául, — úgy modern korunk a maga egészében a technikai kultúra, az anyagkultúra túlértékelésének egyoldalúságába esett.

A mi időnk kétségtelenül a technikai, — a gépkultúra diadalkora. Hiszen úgyszólván mindennap meglep bennünket a technika egy újabb csodálatos alkotásával: rádió, automatatelefon, képtávíró, beszélőfilm, rakétaautó gyors iramban következtek egymásután... s alig gyönyörködhettünk a technika egyik csodájában — máris lebilincsel egy újabb nagyszerű találmány, technikai remekmű. Az tagadhatatlan szomorú valóság, hogy korunk bámulatos technikai kultúrája úgyszólván semmivel sem vitte előbbre az egyének lelki világának finomulását s boldoguló képességét.

Mit ér a modern tudomány minden eredménye, ha létem kínzó talányaira nem tudják a kielégítő megoldást megadni! Mit ér, ha a legmagasabb kurzuson levő értékpapirjaim vannak, de lelkem békéje, boldogsága igen alacsony értéken áll? Mit ér, ha bármily nagy vagyonom van, de egyéni életem értéktelen, mert boldogtalan, elkeseredett, életunt vagyok? Mit ér, ha tudom, hogy a molekula nem a legvégső része az anyagnak, hanem atomjai s ennek meg elektronjai vannak — ha mindezek nem tudják lelkem békéjét, összhangját, életkedvét megadni? Mit ér, ha címem, rangom, előkelő állásom van, ha elismert tudós, ünnepelt művész, beérkezett iró, ha irigyelt jómódú ember vagyok, de lelkemben örökös panasz, elégedetlenség, békétlenség vert állandó tanyát?

Tegyük fel a nagy kérdést: elért-e mindent a XX-ik század kultúrája?

Megfejtette-e a lét összes problémáit? Vajjon megoldotta-e a modern kultúra azt a számtani képletet, mellyel a nagy ismeretlent, — a lélek békéjét, megelégedettségét, boldogságát ki lehet keresni és pontosan meg lehet oldani?

A modern kultúrának mindezen szempontokból nincs értéke, mert ez az anyagnak csak nagyon is egyoldaluan kifejlesztett kultúrája. Hiszen a modern kultúra a mai embernek, ki ezt megteremtette, létrehívta s aki erre indokolatlanul gőgösen büszke — nem barátja, hanem ellensége!

Minden technikai felfedezés s alkotás egy sereg ember kezéből veszi el a mindennapi kenyeret, minden technikai remekmű dicsőitéséből bántóan kihallatszik a kenyér nélkül maradottak keserves zokogása.

Ez a léleknélküli álkultúra okozza, hogy a kétségbeesettek, az életuntak, az öngyilkosok száma napról-napra szaporodik, ez az álkultúra okozza, hogy mindjobban kivész az egyének lelkéből a lelki béke, a nyugalom, a harmonia aranyos napsugara, — azért van annyi gyülölködés, békétlenség, szeretetlenség, bizonytalanság, reménytelenség, blazirt életuntság az emberek nagy tömegének lelkében.

Béke, béke hiányzik lelkeinkből, ezután sír, zokog minden ember lelke, ezért nyom minket az élet terhe, ezért nem tudunk gyönyörködni a tudomány, a művészet s költészet remekeiben. Az egész modern társadalmi életünkön végig vonaglik a vágyakozás a béke után, amely örömmel, békével, harmoniával, boldogsággal töltene be mindenkit.

Mi mindannyian egy új kultúra, a lélek kultúrája után vágyakozunk:

a lélek kultúrája után, amely visszaad minket önmagunknak, amely megtudja velünk értetni egyéni életünk célját, rá tud világitani békétlenségünk okaira, megtudja adni lelki és testi sebeink biztos gyógyszerét.

A mi korunk embere egy új kultúra után vágyakozik, amelynek gyönyörűbb a dallama, mint a halálhörgés, mint az ágyuk bömbölése, a gépfegyverek ropogása, szebb mint a modern gőz- és villamosmozdonyok s gépek kattogása, a repülőgépek berregése, a rohanó autók tülkölése, a telefon- és távíró csilingelése, a rádió műsorkisugárzása, tökéletesebb, mint az összes tudományos, művészi, politikai, diplomáciai eredmények és alkotások összessége.

Ez az új kultúra — a lélek kultúrája!

Ennek ellenségeire óhajtom felhívni a közfigyelmet e most megkezdett cikksorozatban: rá akarok mutatni a lélek kultúrájának teljes vagy részleges hiánya az oka az elkeseredettek, az életuntak békétlenségének, boldogtalanságának.

Fel akarom hívni a figyelmet, hogy egyéni boldogságunk minden lehetősége a saját lelkünkben van elrejtve, azt magunknak kell felfedeznünk, hogy békés, nyugodt, örvendő, harmonikus lelkű, egészséges testű emberek lehessünk s igy diadalmasan, határozottan, biztosan tudjuk megoldani egyéni életsorsunk minden feladatát.

A Beleznay grófok többszáz-éves holttestei csodálatosan épen maradnak

Az idegenforgalom »látványosságai« közül bizarságával emelkedik ki a pilisi evangélikus templom öreg épülete, mely előtt a tót parasztok babonás félelemmel emelnek kalapot. Ugy tudják, — hogy a környék egykori földesurai a később Alföldre származott Beleznay grófok, akik a templomba temetkeztek, halálukban is dacolnak az elmulással.

A Beleznay család fiága a század elején kihalt, a nagy birtok már előbb szétkallódott. Oseik sorban ott fekszenek a pilisi templom kriptájában, melyhez vaspántos ajtó vezet le. A kriptában erős léghúzam van és ez a sötétséget megvilágító lámpás fényét lobogtatja. A kriptában két hosszú sorban deszkadobogókra vannak fektetve a koporsók.

Ezek a koporsók nincsenek lezárva, fedelük felemelhető. A koporsók oldalain, néhol már olvashatatlanná vált latin nyelvű felírás hírdeti lakóját. Az egyik hatalmas tölgyfakoporsóban fekszik Beleznay Mihály ezredes földi porhüvelye, aki 1749-ben halt meg. Energikus arckifejezése, merész sasorra holtában is gőgös büszkeséget ad a nagyurnak. Haja, szakálla, szemöldöke nincs már, de a test maga elképzelhetetlenül épen maradt. Az arcon, a magas domború homlokon pergamentszerüen barnára fakult bőr, a kézfejek épen látszanak. Megdöbbentően konzerválódott ez a test. A hatalmas termeten aranysujtásos zöld atilla feszül, piros magyar nadrágba bujtatott zöld csizma. — Igy fekszik közel kétszáz éve. Látni a nadrágból keményen kidomborúló vaskos combok ivét, az atillában a be nem süppedt mellkast.

Nem lehet tudni, hogy bebalzsamozták-e a Beleznay grófokat, vagy a kriptában lévő erős huzat következtében maradtak épen a holttestek. Az a körülmény azonban, hogy a gyermek tetemeknek csak csontjaik maradtak meg, arra mutat, hogy nem természetes mumifikálódással állunk szemben. De csak tudományos vizsgalat tudná eldönteni, mi a titka a Beleznay grófok holttestének fennmaradásában.

Egy másik felemelhető fedelü koporsóban Beleznay Sámuel holtteste fekszik. A koponya hátsó részén hatalmas lyuk tátong, melyet golyó ejtett rajta. A golyót a gróf fia, ifj. Beleznay Sámuel röpitette atyja koponyájába. Az apagyilkost később kivégezték. Id. Beleznay Sámuel hirhedt és kegyetlen volt nemcsak jobbágyaival, hanem családjával szemben is.

Az öreg gróf valami csekélység miatt meg akarta botoztatni egyik hü szolgáját. A fia kérlelni kezdte az atyját, mire az öreg kijelentette, hogy őt is azonnal deresre huzatja, mivel mukkani mert parancsa ellen. A megszégyenitett fiú megalázva tért vissza az udvarról a kastélyba. Később, mikor a fegyvertár ablakából jönni látta atyját a hajdukkal, azt hitte érte jönnek. Felragadott egy töltött puskát és rálőtt az atyjára, aki holtan esett össze. A gyilkos fiut 21. születése napján, 1819-ben végezték ki.

Az öreg gróf mellkasán varratokat lehet látni, melyek arra mutatnak, hogy a helybeli orvosok felboncolták annak idején.

De sértetlen a harmadik felnyitott koporsóban fekvő Beleznay Miklós is, akit tábornoknak nevez a koporsó felirata. Ugy fekszik az 1787-ben elhalt főur ott, mintha csak tegnap temették volna el. És mellette a többi Beleznayak is, földesurak, katonák, táblabirók, száz—százötven—kétszáz éve fekszenek, dacolva halálukban is az idővel, az elmulással.

Ez a kripta most az idegenek számára nagy látványosság lett. A község vezetősége nem szivesen látja ezt. Mindenki leemelheti a koporsók fedelét, megzavarva a holtak álmát. Az ékszerek is eltüntek a grófi holttestekről, igaz, — hogy régebben, nem lehet tudni, kik vitték el.

A Beleznay utódok közül sokan ma is vezető szerepet visznek az ország életében. Igy ifj. gróf Telki Pál, főrendiházi volt jegyző is Beleznay rokon. A község vezetősége most azt szeretné, hogy őt kérjék fel, falaztassa be a kriptát, vagy zárassa le a koporsókat, — mert a község nem kér az ilyen »idegenforgalmi látványosságból«.

KIVÁLÓ SZER FOGFÁJÁS ELLEN

Dr Leroy Hartmann, az amerikai columbiai egyetem fogorvosi klinikájának tanára találta fel és tette közkinccsé az alábbi fogérzéstelenitő szert.

Egy és egynegyed rész thymol, egy rész 95 százalékos tiszta etilalkohol, két rész kéneter.

A szer barna üvegben, szorosan bedugaszolva tartandó. Az üveghez csak parafa vagy fémmel bevont dugó használható. Tizenöt gram folyadék elegendő kétszáz kezeléshez. A fájós fogat a folyadékba mártott vattával kell egyszer-kétszer bedörzsölni és a vattát egy másfél percig kell a fájós helyen tartani. Dr Hartmann a fölfedezésének kihasználására felajánlott 250.000 dollárt visszautasította azzal az indokolással, hogy találmánya az ő »szerény hozzájárulása« az emberiség haladásához és a fölösleges fájdalmak kiküszöböléséhez.

FOGÁSZAT AZ ŐSKORBAN

A bajorországi Aschaffenburg város melletti ásatások során, legutóbb egy 3000 éves dombsirt tártak föl, melyből hallstatti kori mardványok kerültek elő. A többi között bronzból készült fogkoronákat találtak, számszerint három nagyobbat és négy kisebbet, meglehetősen jó állapotban. Valószinüleg egy férfi és egy női szájból valók. Bár a Felső-Ausztriában, a Salzkammergutban fekvő kis Hallstatt városka híres történelemelőtti bronz és vaseleteiről, mégis ez az első lelet amely az őskorból fogorvosi művészet bizonyitékául szolgál.

ASSZONYOK DEBRECZENJE

A nyaralás

Nagy kérdés, Asszonyom s bizony sokan vagyunk, akik nem is gondolhatunk ma erre a nagyon fontos életbevágásra . . .

Mert a nyaralás nem luxus.

Tévedés azt hinni, hogy csak szórakozás.

Sokkal több.

Az egész évben felgyülemlett sok megpróbáltatásnak a kiszellőztetése. Olyan fontos, mint maga az egészség. Sőt, így biztos az egészség is.

Persze arról nem tehetünk, hogy ezt a nagyon, de nagyon reánk férő pihenést, megnyugtató nyugvást nem tudjuk megszerezni. Mert nem tudjuk, nemesak önök, Asszonyom, de mi se, mi, akik az úgynevezett középosztályhoz tartozunk.

Régen persze ez is másképen volt.

Egész télen keresztül félre rakosgattak a háztartások, gyüjtögettek a családok és két, három hetet aztán távol az otthoni gondoktól üdülésben, pihenésben töltöttek el. Olyan természetes, annyira magától értetődő volt, mint annyi sok, sok boldog emlék a multban . . .

Most a tél olyan gondokkal járó anyagyira megpróbáltató és úgy kifosztja a családok házikasszáját, hogy még filléreket se lehet félre tenni. Ki tud és ki mer nyaralásra gondolni . . .

Fürdő, szórakozás, elmenés a környezetből mind mind olyan álom, mely talán ennek a korszaknak az életében soha elő nem fordulhat már . . .

Együtt érzünk bánatával, Asszonyom, de segíteni nem segíthetünk.

Itt csak a hatalmon lévők segíthetnek, akik visszaadják a multat, akik ismét megteremtik a békebeli szép idők csendes, nyugodt életét.

Mikor a munkának gyümölcse is fesz, mikor a fáradozásnak jutalma is adódik. Addig azonban nem lesz szebb, nem lesz jobb és nem lesz emberibb ez az élet, míg a világban mindenütt fegyverre, gyilkos szerszámra, pusztító gázra és romboló eszközökre költik el a pénzt. Addig nem jut üdülésre, pihenésre, nyugalomra, megérdemelt felfrissülésre pénzünk, míg a világ észre nem tér. Míg a nagy világ be nem látja, hogy a háborunál szebb a béke, a friss, ózondús levegő különb a gázzal fertőzött miazmás levegőnél.

Meg kell térnie, javulnia az egész világnak és akkor a kis magyar háztartások egén is derüsebb lesz a ragyogás, itt is szebb lesz az élet, talán akkor majd ismét gondolhatunk kis emberek is nyári pihenőre.

sz. r. i.

Epertorta. Hat egész tojást, 4-nek a sárgáját 16 deka porcukorral gőz fölött sürü krémmé főzünk. Természetesen folyton erősen verjük a habverővel azalatt is, míg — levéve a tűzről — kihűtjük. Most aztán hozzákeverünk 16 deka lisztet és 4 deka olvasztott vajat. Kikent tortaformában, jó meleg sütőben lassú tűznél megsütjük. Kiborítjuk és teljesen meghűtjük, kettévágjuk és megtöltjük a következő töltelékkel: 2 deci keményre vert, megcukrozott tejszínhabba belevegyítünk 5 deka áttört epret. 10 deka epret darabokra vágunk (ha nagyobb eperből csináljuk; az erdei szamócát egészben hagyhatjuk) és konyakkal (esetleg jó likőrrel meglocsoljuk és a tejszínhab közé keverjük. A torta tetejét bevonjuk fél— egy deci tejszínből vert habbal és törött cukorban mártott eperszemekkel díszítjük.

A csokoládé multjából

A háború előtt mindenki csemegének tekintette, nyalánk emberek, főleg gyermekek kedvencének. — Orvosok ugyan már akkor is hirdették, hogy tápláló eledel és például a francia iskolásgyerek megszokott uzsonnája volt már akkor egy szelet csokoládé. De nálunk csak a világháború alatt tanultak meg a tömegek, a harctéren levő katonák, hogy milyen értékes, hasznos táplálék a csokoládé.

Jó hosszú ideig tartott, míg a kakaócserje gyümölcséből, cukorból, tejből készült csokoládé annyira népszerű lett. Európának a csokoládéval (a mexicóiak nyelvén Choco — kakaó, lati — víz), mint sok más hasznos dologgal Amerika felfedezése után ismerkedtek meg. Mexico őslakói termesztették kakaót, azt olyan nagy becsben tartották, hogy sok helyen pénz helyett használták. Fernando Cortez hatalmas kakaókészleteket talált a királyi palotában, amikor Amerika földjén partra szállt. A csokoládéból készült italt az elsőkelő amerikaiak aranyedényből, teknőckanálnál fogyasztották. Annyira szerették, hogy naponta ötven csészével is megivott, akinek módja volt hozzá.

Cortez hozott a kakaobabból Európába. Itt eleinte nagyon ízlett az újjajta ital. De vagy száz év után megszokták, megkedvelték az előkelő urak és dámák a csokoládét. Először Franciaországban lett népszerű, miután mint minden divat, innen indult hódító útjára egész Európába.

Ma a világ egyik leghatalmasabb ipara foglalkozik a kakaobab feldolgozásával, különböző csokoládék készítésével. Hatalmas ültetvényeken termesztik a kakaóbabot, amit leszednek és megszárítanak. Azután szállítják a csokoládégyárakba. Itt először gyengén megpörkölik, ezáltal a héjja könnyen leválik, a mag megtisztítható. De ezt a lehántolt héjjat sem dobják ám el. A nagyon olcsó minőségű kakaó nem más, mint a kakaó megdarált héjja.

A kakaóbab tisztán ugyancsak hízlaló eledel volna. — Otvenszázaléka ugyanis zsír. Ezt felhasználás előtt kivonják belőle, de szintén nem dobják el, mert a kakaóvaj fontos alkatrésze sokféle orvosságnak. Amikor már megszabadult a kakaó felesleges zsírtartalmától, akkor megőrölik. Ez a kakaópor, amiből otthon a kakaót főzik. Ez a por a csokoládé nyersanyaga is, amit cukorral, azután tejjel, kávéval, tejszínnel, mogyoróval, még sok más ízesítő anyaggal kevernek és dolgozzák fel táblacsokoládénak, vagy bonbonnak, cukorkának.

Amikor még azt hitték, hogy a csokoládé csak megtölti a gyomrot és elveszi az étvágyat, anélkül, hogy táplálná, avval ijesztgették a csokoládéért nyafogó gyereket, hogy a csokoládé elrontja a fogát. Ha tehát sokat nyalakszik, akkor az lesz a vége, hogy el kell menni a doktorbacsihoz, aki kihúzza a sok csokoládé-evéstől kilyukadt fogat. De az orvosok megállapították, hogy ez nem így van. A csokoládé nem rontja a fogat, ha különben rendben tartjuk, megfelelően ápoljuk.

De azért, ha be is vonult a csokoládé a hasznos élelmiszerek közé, ne utánozzuk a régi mexikói uralkodókat és ne igyunk a legjobb tejszínhabos csokoládéból se naponta ötven csészét, de ne is együnk ennyit táblacsokoládé, vagy cukorka alakjába se, mert úgy elrontjuk a gyomrunkat, hogy még messziről se tudunk többe csokoládéra nézni. Ez pedig kár volna, mert néhanéha egy kis csokoládé nagyon alkalmas arra, hogy a legszomorúbb leányszíveket is felvidítsa. Ugy-e, ezt mind tapasztaltuk már?

Divatos a mosóanyag

Sohasem lehetett a nő kis pénzből olyan divatos, mint manapság, aki ért a varráshoz, az néhány pengőből összeállíthatja ruhatárát strandruháktól estélyi toalettekig, sőt estélyi kabátot is. Az olcsóság a mosóanyagok divatjának köszönhető. Eddig ha a hölgy elegáns nyári ruhát akart csináltatni, ahhoz drága selymet, legtöbbször Franciaországból hozott emprimét kellett vásárolnia. A drága anyagok természetesen ma is divatosak, de éppen olyan elegáns és divatos lehet valaki, ha nyári estélyi ruháját szép virágos kartonból, vagy világos chintzből csináltatja.

Nyaralóban, ahol szabadban viselik az estélyiruhákat, éppen olyan hatásos, sőt bizonyos mértékben sokkal eredetibb a mosóanyagból, a virágos kartonból (chintzből) vagy pikéből készült estélyi toalett, a selyemruhánál. Az estélyiruhákhoz derékba szabott ruha hosszúságú rendingot is készülhet estélyi kabátnak, natursziínű, finom lenvászonból.

Kerti ruháknak, házi vacsorákhoz, kisebb meghívásokra rendkívül bájosak a mély, négyszögletes kivágású, puffos ujjú, stilizált dirndlihez hasonló estélyi ruhák, melyeket széles florentina kalappal, vagy vászon kalappal nemcsak Párisban, hanem Amerikában is viselnek. A mi kartonunk export cikk. A newyorki áruházak legbájosabb nyári ruhái, strapa kabátjai, shortruhái magyar kartonból készültek. Aki falura megy nyaralni, vagy akár a Balaton mellé, két-három ruhát is csináltathat magának egy pengős vagy néhány fillérrel drágább kartonból és viszont, hogyha a ruhát ízlésesen, jól varrják meg, angolos derékkal, apró holokba rakott, lestemplizett szoknyával (természetesen kis mintájú anyagból) semmivel sem lesz kevésbé divatos, vagy szép, mint egy nyári selyem ruha.

Kosztümöknek, kabátoknak soha sem volt divatosabb a síma és a virágos lenvászon, mint az idén a virágos karton ruhákhoz lenvászonból készülhet a gallér nélküli derékba szabott, egy két gombbal begombolt, alul kevéssé harangos kabát, amit nemcsak az utcára, hanem a strandra is kitűnően lehet viselni. A vászon kosztümöt, ha az anyag mintázatlan, gyakran kétháromféle színből is kombinálják. — Sötétkék vászon szoknyához nagyon elegáns a fehér vászon kabát, sötétkék reverekkel, rövid ujjon visszahajtott sötétkék manzsettával, vagy fekete szoknyához a narancssziínű, vagy spárgaszínű vászonkabát, élénkebb elütőszínű sállal.

A SHORT TOVÁBBRA IS DIVAT

Magas, karcsú hölgyek legideálisabb viselete nemcsak a strandon napozáshoz, hanem minden szabadtéri sporthoz. Tennisnél a short úgyszólván teljesen kiszorította a ruhát és még hivatalos, nagy versenyeken is *shortban tenniszeznek*. Hogy a short kissé molettebb hölgyek számára is viselhető legyen, próbálkoznak a berakott, vagy holokba rakott shortokkal, melyek nem símulnak szorosan a testhez és inkább a ballerina szoknyájának, mint a nadrágnak hatását keltik. Molyneaux kollekciójában rengeteg ilyen short van vászonból, nyersselyemből, pikéből, amelyekhez tarka, mintás mosóanyagból vagy selyemből készült bluzt visel a manneken.

Vannak hölgyek, aki a shortra hosszú földigérő nyitott szoknyát kötnek. A kötényszerű szoknya remekül egészíti ki a shortot, vagy hogy dekoltált derékkal viselhető fürdőhelyen, ebéden, sőt délutáni koktélra is.

Fejre nagyon divatosak a turbánok is. Színes jerseyből, natursziínű, vagy festett raffiából vannak csavarva, vagy, hogy a fejtető szabadon marad. A loknis frizurájú hölgyek a turbánnal éppen ellentétben, a fejük tetején viselnek parányi kis sapkát. Igy teljességben érvényesül a frizurájuk, melynek szépségéért szívesen áldoz minden divathölgy naponta legalább egy órát, akár Cannebán, akár a Lidón tölti vakációját.

Ellenségek

Rohan velem az Élet árja,
Lelkem a partot nem találja,
Elragadtak a sötét vizek . . .
Most leszámolunk, — az Élet fizet!

Harcolok, míg az erőm birja,
El ne temessen hullámsirja:
Ha le nem győzöm, Ő győz le engem:
Ellenségek vagyunk mi ketten! . . .

WAGNERNÉ SZÜTS ADÉL

Heti étlap

HÉTFŐ. Ebéd: Tüdőtáskaleves, leveshús egresmártással, haboslepény. — Vacsora: Olet spárgafejekkel, eper.

KEDD. Ebéd: Lebbencsleves, párolt sertéscomb kelkáposztafőzelékkel, mandulapudding kávésodóval. Vacsora: Töltött kalarábé, krémsajt.

SZERDA. Ebéd: Tejfeles kaporleves, hagymásrostélyos makarónival, mustárral, csúsztatott palacsinta. Vacsora: Gombapaprikás, tarhonya, savanyúság.

CSÜTÖRTÖK. Ebéd: Árpakásaleves, rántott borjúszegy zöldborsóval, szamócás hidegrizs. Vacsora: Hússaláta, körített liptói.

PÉNTEK. Ebéd: Halleves, rántottával töltött parajrulád, cseresznyéspite. Vacsora: Tök spárgamódra, eidami retekkel.

SZOMBAT. Ebéd: Zöldségleves, vagdalt hús salátafőzelékkel, rózsafánk. Vacsora: Túrósgombóc, eper.

VASÁRNAP. Ebéd: Rákleves, velős zsemlyeszeletek, töltöttcsirke mayonézes zöldsalátával, puncstorta. Vacsora: Hideg fehérpecsenye pikáns uborkamártással, déli maradéktészta.

Epernektár. Félliter áttört epret összevegyítünk ugyanennyi tejjel, vagy tejszínnel és jól elhabarunk benne 3 tojás sárgáját. Használatig jégre állítjuk. Tálaláskor a poharakat félig töltjük az epres keverékkel, ízlés szerint megcukrozzuk és feltöltjük a behűtött Harmatvízzel. A cukrozást esetleg mellőzhetjük és porcukrot külön felszolgálva, mindenki saját gusztusa szerint ódesítheti.

GYERMEKEK DEBRECZENJE

Azt kéred,

hogy egy általános értékű nyári napi rendet adjunk mindannyiótok számára, mert úgy könnyebb volna valamilyen formában rendet tartani a szünidőben is. Nagyon nehéz kérdést adtál fel, mert bár helyeseljük a felfogásod, de gondolj arra, hogy hány és hány természetű gyerek van köztetek...

Ahány ház annyi a szokás.

Ami egyik kis társunknak jó, az a másiknak alkalmatlan...

Nézz széjjel ismerőseid körében és azt látod, hogy ketten se élnek egyformán a vakációban...

Más az élet falun és más városban...

Más a házirend a gazdálkodó házában és más a tisztviselőnél...

De azért valami egyöntetüségre mégis csak törekedni kell.

Mi így próbáljuk megoldani ezt a kérdést.

Mindenekelőtt a vakáció nem arra való, hogy délig lustálkodjék, heverésszen valaki.

Sőt a vakáció éppen arra való, hogy minél előbb, minél korábban felkeljünk, mert a korai kelésben is van ám öröm...

Nem igaz az a kifordított közmondás, hogy aki korán kell, hamarabb elfárad...

Sőt, nyáron inkább elfárad az ember a lustálkodásban, mint a korai ébredésben...

A nyári hajnalnál szebb aligha van. Friss, üde, harmatos a világ és szebb az élet arca...

Aztán még a kora reggeli órákban válasszunk ki valami komolyabb elfoglaltságot is. Nem sokat, nem nehezet, de mindenesetre komolyabbat.

Ez a rövid időre választott komoly munka nem feledteti el velünk, hogy dologra születtünk és testmozgás is lehet benne, ami külön érdem, hiszen ezért is van többek között a vakáció. Mindegy az aztán, hogy kertmunka, vagy favágás.

Azután jöhet egy kevés tanulmányi dolog. Csak éppen annyi, hogy az izét érezzük ennek a munkának is. Aztán mindennap olvassunk valami értékes, szép szórakoztató könyvből is. Fel kell frissíteni a lelket, az agyat is...

A többi időt aztán kitölti a véletlen, az adottság.

A korai fekvés természetesen fontos, már a korai ébredés miatt is.

Ilyen napirend mellett édesebb, szebb és hasznosabb lesz a vakáció.

Álom

Álmodtam szépet boldogítót,
Árva hazám nagy lett hódító.
Szabad lett újra, nyelvünk érzetünk,
Rózsaszín felhők szálltak felettünk.

Örömmámorban usztak városok,
Ezrek ajka zengte a szózatot.
Századok és századok mentek Erdélybe,
Hogy viszontlássák testvéreiket.

Zúgott fenyvesek nagy rengetegje,
Kárpátok bérce, folyamok vize.
Madár az ágon örömdalt zengett.
A nép rebegte: Isten megmentett.

Széles tereken nagy tüzek égtek,
Melyeket tápláltak régi térképek...
Szívemnek vére lüktetett mint dal;
Szabad lett újra az árva magyar.

S ekkor — óh miért — kinyilott szemem.
Az álom eltünt én felébredtem.
Ott ültem fájó szívvel ágyamon.
S forró könnyek peregtek arcomon.

K. Nagy Kálmán.

Fáradt vándor

Három rengő nyárfa van a tengerparton
Magyar dalt dalolnak különböző hangon.
Elférnek ott szépen egymással csevegnek
S árnyékot nyujtanak a vandor embernek.

Ősz ember megy arra mélységes bánattal,
Hazavágyó szivvel, sóhajtó ajakkal.
Fel-felnéz az égre s hangosan konyörög
Jaj de rég nem érték szivét már örömök.
Most lerogy a földre a nagy fáradtságtól
És rögtön elaludt a fák illatától.

És az álom szárnyán hazafelé repült
S nem sokára otthon, családja között ült.
Úgy elbeszélgettek sok minden dologról
Végül a hazának borzalmas sorsáról.
De otthon még sem volt már olyan szomorú
S a kedves családból elrepült minden bú.

A szép álom alatt arca már mosolygott,
Mert hiszen a lelke most odahaza volt.
S amikor felébredt látta, hogy csak álom
Hogy is menne haza ilyen fáradt lábon.
Megtört szive ezt már nem tudta viselni
A nagy fájdalomtól nem birt tovább élni.

Isten veled hazám! e szot kiáltotta
Megtört szivvel s fejét búsan lehajtotta.
Megszakadt a szíve az öreg vándornak,
Holttestének a fák árnyékot nyujtottak.
Ott találták másnap egy fát átölelve
Nyitott szemmel folyton hazafelé nézve.

Egy sírt ástak neki és ott eltemették
Emlékét sokáig szivükben őrizték.
Emléktáblájára pedig rá volt írva
Itt nyugszik a haza névtelen mártirja.

Nagy Erzsébet.

Egy folyóparti csárda

Gyermekéveim felejthetetlen napjait töltöttem Gyöngyszigeten, a szerb határon. Itt a Dráva folyó partján van egy kurta kocsma, amit „Révcsárdának" neveznek.

Mikor még a Dráva mindkét partja miénk volt, — a csárda melletti réten mozgalmas élet folyt. Innen indult a komp többször napjában és szállította utasait a tulsó partra, vagy onnan ide. — De mióta a trianoni kegyetlen szerződés a Drávát tette meg határul, — megszünt a kompközlekedés. Itt is pihen a komp kitötték s ki tudja benne meddig hallgat a sötétség?

A Révcsárda azonban megmaradt és az bizony hangos. A közeli határőrlaktanya legénysége és a környék jár ide szórakozni. Híres a csárda nemcsak jó boráról, hanem füstös képü cigánybandájáról is. Igen szépen tudják húzni a füstösök a talpalá valót, meg a szívhez szólót. Jó bor mellett könnyü szerrel megszabadulhat itten kiki dugasz garasától s emellett félholtra is táncolhatja magát.

Felhangzik a csárdában a szebbnél szebb irredenta nóta is. Száll a „Himnusz" hangja szellők szárnyán az elszakított testvérek felé. Hallgatja a szerb granicsár fogcsikorgatva, hogy a Dráván évek óta áthangzik a magyar nóta.

Csak hallgatja, tenni ellene nem tud semmit. De ha leszáll az est, felvillan a Dráván túl itt ott a puskapor lángja s nagyokat durrant a szerb katona élessel töltött puskája.

Debreczeny Csaba.

Egy érdekes álom

Itt ülök az ablak mellett, gondolkozom, hogy melyik is volt a legszebb álom. Hogy jobban tudjak gondolkozni, kinézek az ablakon. Kint nagy szél fuj, jobbra, balra hajlitgatja a fákat. Csak egy kis bokor áll mozdulatlanul, míg körülötte minden mozgásban van.

Egyszerre eláll a szél, mintha csak elvágták volna. A kis bokor mintha csak ezt várta volna, most mozdul meg. Jobbra, balra, előre, hátra nyujtogatja ágait. Majd ugy tetszik, mintha az egész bokor mint egy emberi test lábujjhegyre állna. Csakugyan valóságos emberi alakja van. Most meg mintha felém jönne. Igaz-e? Vagy csak az én szemem káprázikc Szinte égnek áll minden hajam szála, mikor látom, hogy szobám felé közeledik. Kopogás hallatszik az ajtón. Félve mondom: szabad. A kis emberke, ki az előbb még bokor volt, belép és így szól: „Nagyon csodálkozom, hogy te itthon vagy, mikor az erdőn kellene játszanod, friss kolbász és puha cipót enned osztálytársaiddal..' E szavak után a kis emberke feleletet sem várva, megfogja a kezem, kivezet az utcára, bele ültet egy csinos kis áramvonalas gépkocsiba. Elindulunk. Nagy csodálkozásomra a gépkocsi nem a földön, hanem a levegőben megy. Egy perc alatt a felhők felett vagyunk. Alattunk egy nagy tisztás terül el. A tisztáson apró pontok hol közelednek, hol eltávolodnak egymástól. A repülőgéppé változott gépkocsi lefelé veszi irányát. Mikor közel értünk a földhöz, minden kis mozgó pontban egy-egy osztálytársamat ismertem fel. Ott hancurozik az egész díszes II. A. osztály. Csak én hiányzom közülök. De nem sokáig, mert rögtön én is közéjük ugrottam. Meg akartam köszönni a kis embernek hogy idehozott, de mire megfordultam híre-hamva sem volt sem a kis embernek, sem a repülőgépnek. Csodálkozni akartam, de nem értem rá, mert Nagy Sanyi egy darab kolbászt és egy cipót nyomott a markomba. A levegőben meg tett út után, ez a szokottnál is jobban esett. Mikor megettem játszani kezdtem. Egyszerre nagy zaj támad, egy szekeret látok közeledni. Szabó Lacitól megkérdezem, minek örülnek olyan nagyon. Laci ezt feleli: „Hát nem tudod, a szekeren hozzák a bográcsot és a gulyásleveshez való élelmiszereket." A szekérről, mikor megérkezett, leraktak róla mindent és az egész osztály krumplihámozáshoz fogott. Mikor ez is megtörtént, tüzet raktunk és Juhász Zolit kineveztük fő-tőszakácsmesternek. Most már főhetett a gulyás; főtt is, csakhogy a főszakács úr sokszor kóstolgatta a levest. Ez persze nem volt inyünkre. Először csak a fogunkat szittuk, majd Juhász Zolit lecsaptuk, „Duci bácsi" elé kötöttük a fehér kötényt és kezébe adtuk a fő-tőszakácsmesterek hatalmának jelvényét, a fakanalat. Tizenkét órára kész volt az ebéd. Farkasétvággyal ettem meg. Ebéd után pihentünk, hogy ujult erővel fogjunk majd a kézilabdamérkőzéshez. Az első és második csapat játszik az elsőségért. A második csapat kapitánya Kathó Jenő engem választott kapusnak. Kezdődik a játék. Az I. csapat nagyon szorongatja a másodikat, de azért mi sem hagyjuk magunkat. A mi kapunk előtt nincs senki sem, mikor Ménes Feri előre szalad és egy nagyon erős labdát dob felém. Utána ugrom, de szerencsétlenül. A labda orron vágott és többre nem emlékszem.

Felébredtem, az orrom még most is sajog a labdától, azaz az ablakdeszkától. Tudniillik alvás közben az ablakdeszkába ütöttem az orrom. Kinéztem az ablakon, a kis bokor ott volt a régi helyén, és mintha kárörvendően nézett volna rám, piros virágszemeivel.

Csobán György.

Édesanyám

Édesanyám, szereteted
Ott ragyog mindenen,
Nem is egyszer köszönhetem
Neked az életem.

Éjjel, nappal fáradozol,
Titkon őrzöd álmom,
Te vagy az édesanyák közt
Legjobb a világon.

Egyetlen szavaddal
Felvidámitsz engem,
Gondolatod kísér
Minden lépésemben

Szemed fénye áldó,
S olyan bátorító,
Hogyha bele nézek
Megment minden gondtól.

Édesanyám! Szived
Sugara melegit,
Míg Te vagy mellettem,
A nap Neked segít.

Édesanyám szeretete
Ott ragyog mindenen,
Ugy áldja meg a jó Isten
Ahogy én szeretem!

Orosz Etelka.

Este egyedül

Szürke falak közt
néma bútorok,
Közöttük Istenem,
de magam vagyok.

Minden emlékem
lelkembe zuhog . . .
A nagy csendben
szellem szárnya suhog.

Honnan jön? Kié
e testetlen alak?
Körültem némák
e szürke falak.

Csend van . . .
Ajkam nem mozdul,
Csak arcomra . . .
Bús, hideg könnyem hull!

A gyertyaláng lebben,
szellemszárnya suhan.
A sok könny lelkemre
záporként rázuhan.

A szellem elszállt,
már messze repül,
Keresem könyveim
sirva egyedül.

Radács Endre ref. g. III. o. t.

A rózsa tövise

Régen a rózsának
Sima volt a szára.
Szép zöld a levele.
Fehér a virága.

Emberek gondozták,
Meg-meglocsolgatták.
Szép fehér virágát
Friss szellők ringatták.

Boldog életét
Csak az szakítá meg,
Letépte virágát
Valamely rossz gyermek.

És az Urhoz elment
Panaszkodni menten.
Én Uram Teremtőm
Hallgassál meg engem!

Én gyenge testemet valamivel
Fedd be.
Rossz gyereknek keze
Soha ne érhesse!

És az Ur befedé
Tövissel a testét,
Amely igy megszurta
Rossz gyermeknek kezét.

A gyermeknek vére
Hulla a virágra,
És a virág tőle
Szép pirossá vála.

Ezért a rózsának
Tövises a szára,
És sok rózsafának
Piros a virága.

Kovács Tibor.

Levél a bátyámhoz

Kedves Bátyám Bandi!

Hogy mint vagy abban a nagy épületben, a Kollégiumban? Ugye jó ebédet adnak ott, meg eleget? Mit csinálsz most? Ugye nehezeket kell tanulni? Hogy érzik magukat a szobatársaid?

Én nekem is van mit tanulni, itt van az évvége és igyekezni kell. Itthon meg vagyunk szépen, nincs semmi bajunk. Már van sok kis csirkénk, kevés kis rucánk és még kevesebb kis libánk. A kutyák és macskák is jól érzik magukat, ha egyáltalán érdekelnek téged, üdvözölnek szivélyesen. A tehenek eleg jó tejelnek, van egy kis bikaborjunk, [illegible], tudod, hogy hivják, ha pedig nem tudod, megsugom neked. „Tamás" a neve. A lovak is meg vannak, csak tudod nem jó őket bosszantani, mert olyat rugnak, hogy a bosszantójuk úgy neki lapul a falnak, hogy öröm nézni. A galambok vigan turbékolnak a tetőkön, igen jó pecsenyével járulnak. Hát még a tyukok, kakas uramékkal vigan járnak-kelnek az udvaron kapirgálva, de azért jó tojó tyúknéniék, ha kakas uramnak kedve szottyan, fogja magát, aztán felrepül a trágyadombra vagy a kerítés tetejére és kihírdeti, hogy az udvaron a baromfi népség ura. Van két gyöngytyúkunk, illetve mind a kettő kakas, ezek mindig fennjárnak a felvidéken, azaz a tetőkön, a disznóól tetejéről a nyári konyha tetejére repülnek, mondhatom jó repülők. Van négy libánk és négy öreg rucánk. A libáknál azt kell megemliteni, hogy van egy gunár köztük, amellyel egy párszor összeütközésem is volt. no de mindig „ego devici eum." Itt van ám egy furcsa hadsereg, fujják is már a megszokott indulót, amellyel kérik Imre bácsitól a két veder moslékot: viii, viii, röf, röf, viii, viii, röf, röf. Ez a rötögő dandár.

Hát tudod még az egerek is üdvözölnek a padlásról a lyukakból.

Szeretettel puszil öcséd Laci.

Bakó László.

A nagy szünidőm legszomorubb napja

Nagyon nehéz e kérdés, hogy melyik volt a legszomorubb napom a nagy szünidőben.

A nap szinte perzseli a földet, az indiánus játék folyik, a skalpvadaszok a fadárdával és tomahawkkal, a nagy főnök Fehér Sas, Kék Róka, és a többi, harci gyakorlatokat végeznek. Már meg is tárgyaltuk a másnapi teendőket, már szürkült mikor elbucsuznak egymástól, a bösz skalpvadászok. Másnap reggel búsan kel saját személyemben a nagyfőnök, mert zuhog az eső odakint és fuccsba ment a terv. Igy van ez: Ember tervez, Isten végez. Ez volt a legszomorubb napom a nagy szünidőben, fuccsbament a skalpvadászok terve, az egész nap tartó zuhogó eső miatt.

Órsy Tóth Tibor.

Haldoklik az erdő

Valamelyik nap kimentem a Nagyerdőre. Amit ott láttam szomorúságot gerjesztett bennem. Olyan furcsa, meg üat érzésem volt.

Itt az ősz. A szomorú ősz. A nyári vig élet után a haldoklás évszaka ez. A fa levelei elsárguinak. Végül megbarnulva leesnek a tárol, boldog nyári lakhelyükről. Nem diszelegnek már a fák zöld lombjaikkal, nem büszkélkednek a parkok pázsitjaikkal, tarkabarka virágjaikkal. Csak a fenyvesek felé nézve lát az ember egy kis életet. Az örökzöld fenyő szine elesen külön válik a sárguló falevelek közül. Egy kis szellő kezd lengedezni. Belekap a barna falevelekbe, azok susogva repülnek szerteszét. Egyre vastagabb lesz a földön a sárgásbarna leveltakaró. A lábam alatt zörög az avar. Felettem kopasz faágak merevednek az ég felé. Az égen felhők tornyosulnak. Hiába, az őszhöz eső is járul. Távolabb a kis patak csörgedez. A hid karfájára könyökölve néztem a kis patakot. Apró fodros hullámai sokszor faleveleket visznek. A nádas is ilyen búsan nézi az erdő haldoklását. Az avar közül felugrik egy-egy megriadt nyul. De csak hamar eltünik a szintén barna avar között. Minden kopasz, kihalt. Nem sokára itt a zordon tél.

De ha meg is hall az erdő, nem hal meg örökre. Csak színleges a halála. A halottra fehér szemfedőt tesznek. Az erdőre is fehér szemfedő borul. Mert téeln a hó fedi be a földet fehér bundájával. De a hónak is vége van tavaszra. Tavasszal az erdő is feltámad s új életbe kezd. Vajjon a mi csonka, meghalt nemzetünk mikor fog feltámadni? Mikor fog örülni a boldog kikeltnek? Bizonyára, annak sem kell már sok idő. Nem sokára Erdély is megint a magyaroké lesz s újra fogunk örülni a feltámadásnak.

Balogh Ernő.

Az en legkedvesebb viragom

En minden virágot szeretek, ezért nehéz választani. Azért a virágok közül az orgona a legkedvesebb virágom.

Azért szeretem az orgonát, mert nagyon kellemes illata van, szép szine és fürtös a virága, mint a szőlőnek. — Ugyanis nagyon szeretem a szőlőt. Tetszik nekem az, hogy bokrok tövén, hogy a tavasz első virágai közé tartozik. Levelei szabályos szivalakuak és az összegörbitett tenyeremre ráteszem, ráütök, nagyot pukkan, hogy szinte megijedek tőle magam is. Szárából sípot lehet csinálni. Sípolni is nagyon szeretek, de nagyapa nem szereti. Kaptam is érte eleget. Egy orgonabokornoz sok szép emlékem fűződik. Ez a bokor a vágóhid háta megetti „Czillidombon" van. Hatalmas nagy bokor, majdnem két és félméter magas. De sokszor húsöltem aljában s pukkantottam a leveleit, fujtam az orgonasipot. Itt a bokor tövében fialt meg a Borzi kutya. Az egyik leszármazottja volt az én kedves kis kutyám a: Maxi. Ennek a kutyának volt két különös tulajdonsága: Módfelett szerette a kolbászt és ha rövidre vágott farkát meghúztam morgott. Nagyon szerettem e kis kutyát. Mikor elveszett, meg is sirattam. Ugyancsak a bokor közelében van a nagy eperfa. Nyáron csak ezen érzem jól magam, egyszer le is pottyantam róla, de hála Istennek nem történt semmi bajom. Minden tavasszal, ha orgonát látok eszembe jutnak ezek a kedves emlékek. Hogyne szeretném jobban az orgonát a többi virágnál, amikor ennyi kedves emlék füz hozzá.

Joó István.

Milyen egy folyóparti kurta kocsma?

Tegnap egy gyönyörű költeménnyel ismerkedtem meg. Kedvenc költőm, Petőfi Sándor irta, a cime: „Falu végén kurta kocsma." Milyen lehet egy mai kocsma, ezt akarom most leirni.

Most üljünk fel képzeletben egy szamosi kompra. A komp lassan halad a folyón. Tulajdonosa — egy vén halász — egykedvüen csavarja a komp kötelét. Végre megérkezünk. Kifizetjük a szótlan révészt s bemegyünk a parton düledező kocsmába, mely talán a sok bortól düledezik, no meg a gazdája — Steinfeld István — sokat törődik vele (?). A vén zsidó a söntés sarkában üldögél s a legfrissebb verekedés áldozatait tanulmányozza: egy pár széket. Takarékos ember az öreg, mert a petróleum lámpát a boltos tisztította meg, ugyanis az ember csak egy darab piszkot lát. Kérünk egy pohár bort, mire az öreg egy gyanus tisztaságú poharat valami lével tele önt, melyet egészen biztos egy barátja gyártott. A söntés egy egész kis erődítmény. Jó erős, durván ácsolt lécekből áll, melyek vihar idején a bevonuló öregnek biztos menedéket nyujtanak. Estefelé fiatal nap számosok jönnek, akik ugyancsak megtáncoltatják néha az öreget. Ilyenkor ki jön a faluból a legolcsóbban kifizethető cigány s huzza a legujabb slágereket borzasztó hamisan, de a legények még hamisabb éneklése úgy elnyomja a hegedű cincogását, hogy nem hallatszik semmi a hegedűszóból. Egy ajtóval odébb van az öreg Steinfeld lakása, az udvaron a borospince. De köszönjünk el ettől az öreg kocsmától s menjünk ki a szabad levegőre. Még egyszer vissza nézünk, feltünik a fehérre meszelt kocsma falán a horogkereszt és nyilaskereszt. Lassan eltünik és mi egyre jobban bent járunk a faluban s elfelejtjük az öreg Steinfeldet rogvadozó kocsmájával együtt.

Most ébredünk fel, hogy milyen más volt a világ Petőfi korában. Akkor szép nagy volt Magyarország, most csonka. En azonban remélem, hogy egykor az egész Szamospart a mienk lesz azokkal a bájos kocsmákkal.

Rozgonyi András.

A düledező ház

Mikor még Tápiószelén laktunk, a Tápió mellett sétáltam. Már sötétedni kezdett. Valamit megpillantottam. Először megrettentem. Mi volt ez, talán valami mesebeli óriás? Legyőztem félelmemet, közelebb mentem. Mi az, még világit is? Ez bizony tüzes szemü óriás. Ni hisz ez egy romladozó féliben levő ház. Kié lehet? A teteje le van szakadva. A gerendája világitott, úgy, amit az óriás szemének néztem. Ajtaja nincsen. Ablakai betörtek, falai félrecsúsztak. Aztán hazamentem. Amint később az öregektől hallottam: Az a ház egy gazdag uré volt. Az minden vagyonát elpazarolta, nem csinált semmit. Mindenre csak azt mondta: Ej, ráérünk arra még. Később meghalt. És most a lelke visszajár a régi házába. Mert nem lát a sötétben, lámpát szokott gyujtani és aki oda megy, az nem látja, mert rögtön eltünik és a lámpáját otthagyja. En erre egy nagyot nevettem.

Kovács Imre.

Imre bácsi postája

E heti könyvjutalmat Földes Vilmos, Rozgonyi András és ifj. Biky Gabor kapták. Könyvjutalmukat szerdán délután négy órakor átvehetik lapunk kiadóhivatalában Imre bácsitól.

Radács Endre. Versedet kevés igazitással hozzuk, máskor is szivesen látlak munkatársaim között. Alkalomadtán a könyvjutalom sem marad el, csak kitartás.

Az I. Á. osztálynak üzenem, hogy az emlékkönyveteknek kedves kis irásait, amint a multheti számunkban is láttátok, sorra leközlöm. Máskor is szivesen olvasom el az ezekhez hasonló kis irásokat és örömmel adok helyet lapunkban is, csak keressetek fel vakacióban is levélben vagy akár személyesen is.

Boga Rózsika és Boriska. Örömmel látom jelentkezéseteket és szivből köszönöm érdeklődéseteket lapunk iránt. Ezek az irások azonban nem váltak be, nem nekünk valók. Talán a következő küldeményben akad nekünk való közlendő is.

Kedves Imre bácsi!

Mindenek előtt nagyon szépen köszönöm a jutalomkönyvet amit a multkor kaptam. Bocsánatot kérek, hogy azóta hallgattam, de a vizsgai készülődés, tanulás sok időt elrabolt tőlem, mikor pedig a tanulást befejeztem, nem volt kedvem irni. De most, hogy túl vagyok a vizsgán, ismét örömmel állok lapunk szolgálatába s küldök egy kis verset. Tisztelettel Nagy Kálmán.

Kedves Imre bácsi!

Az iskolai év bezárása után ismét fölkeresem levelemmel, melyben egy kis verset küldök. Ezután többször felkeresem Imre bácsit levelemmel, mert az irásra már több idő jut. Fáradságáért e levél útján mondok hálás köszönetet. Tisztelettel üdvözlöm: **Nagy Erzsébet.**

REJTVÉNYEK FEJTÖRŐK

Rovatvezető: Boross György

Beadási határidő: péntek est 6 óra. Eredményhirdetés: július 11-én.

ÖT HETES REJTVÉNYOLIMPIÁSZ

— Ötödik (utolsó) hét. —

Vissza az egész!!!

Készítette: Kiss Endre (Miklós ucca 46. sz.)

Megfejtése: 30 pont.

Ennek a keresztrejtvénynek az az érdekessége, hogy minden egyes sorát, — a meghatározások értelmében, — visszafelé kell beírni az alanti ábrába. Azt hiszem, ez a körülmény nem nagyon fogja megnehezíteni a fejtő feladatát. Hölgyeim és Uraim, tehát: Vissza az egész!

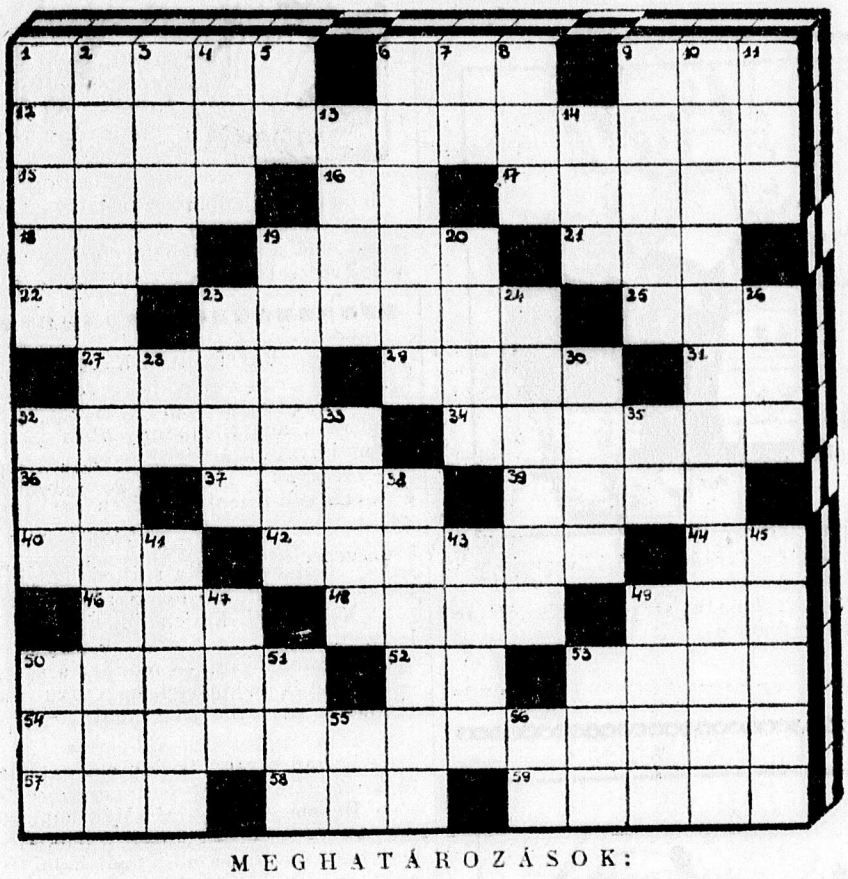

MEGHATÁROZÁSOK:

Vízszintes sorok:

1. Alsófokú iskola.
6. Úszik ige töve.
9. Abesszin herceg.
12. Egyszerre látták meg a napvilágot.
15. Fontos belső szerv.
16. Francia kettős magánhangzó.
17. Gazdasági cseléd.
18. Takar.
19. Ázsiai állam.
21. Vezér a szabadságharcban.
22. Karddal verekszik.
23. Kerti növény.
25. C. S. D.
27. A studió teszi.
29. Oszkár — becézve.
31. Egymást előző betűk.
32. Elnáspángol.
34. Kiváló magyar kritikus.
36. Kicsinyítő képző.
37. O..... mio! (Híres olasz dal!)
39. Manó.
40. Fül — angolul.
42. Díszfelvonulás.
44. Fém.
46. Határozószó.
48. Gál Franciska filmjének címe volt.
49. Nyelvtani fogalom.
50. ... van! (Betelt a mérték!)
52. Egymást előző betűk.
53. Népfaj.
54. Olimpiai szám.
57. Igekötő.
58. Időmérő.
59. Szentelő.

Függőleges sorok:

1. Nem is odabe!
2. Sláger dal.
3. Tere — ikerszava.
4. Gondol.
5. Képző: — va párja.
6. Homérosz eposza.
7. Betű kiejtve.
8. Egymásutáni betűk.
9. Büntető eszköz volt régen.
10. Kétéltű.
11. Tud.
13. Hangos, — németül.
14. Bátor.
19. Eleség.
20. Aromás.
23. Érseki székhely.
24. Átmeneti kor a fiataloknál.
26. Ilyen pont is van!?
28. Képző.
30. Játék.
32. Ritka — németül.
33. Test.
35. Zsargon kérdőszó.
38. Handlé.
41. Hún fejedelem.
43. Átmásol.
45. Több mint kívánó!
47. Bibliai alak (ék.-hiba!).
49. Lóversenyek színhelye.
50. Elődje.
51. Légy üdvözölve!
53. Somogymegyei kisközség.
55. Egymásutáni betűk.
56. Rövidítés zeneműveken.

A sakkjátszma

Megfejtése: 8 pont.

Boldogtalan Bendegúzt a mult héten mutattam be az olvasóknak. Elmeséltem, hogy az „öt világrész híres kalaudorának" milyen pechje volt a rizsültetvény-vásárlással. Miután hősünk vagyona romjait is elitta a „Vörös Cápához" címzett fogadóban, felkérezkedett barátjának: Leleményes Lázár hajóskapitánynak a hajójára, amely éppen akkor indult el Sanghaiból San Francisco felé.

Az egyik unalmas napon Boldogtalan Bendegúz leült sakkozni a főkormányossal: Tengeri Medvével. Ötven dollárba ment a parti. Mindketten jó játékosok voltak, s hogy valami érdekessége is legyen a partinak, azért játszották pénzre. A nagy összecsapás Leleményes Lázár jelenlétében folyt le.

Másfélórás küzdelem után csak négy sakkfigura volt a táblán. Boldogtalan Bendegúznak csak a királya volt meg, míg Tengeri Medve, — a királyon kívül, — még két lónak is a birtokában volt. Bendegúz, — látva helyzete reménytelenségét, — feladta a játszmát. Tengeri Medve előbb meghökkenve bámult Bendegúzra, majd kárörvendő vigyorral vágta zsebre az 50 dollárt. Leleményes Lázár azonban előbb még leszedte a keresztvizet híres barátjáról, mondván:

— Ha te olyan nagy lennél, mint amilyen buta vagy, akkor ülve nyalnád a Holdat! Különben: kár minden szóért! Te már úgysem fogsz megváltozni!

Ezzel otthagyta az álmélkodó Bendegúzt.

Mit gondol, miért nyilatkozott barátjáról ilyen elítélőleg Leleményes Lázár?

Betürejtvények

Megfejtése: 2—2 pont.

1.	2.	3.
+ +	: G	— n
4.	**5.**	**6.**
D O	L D	N Ő
7.	**8.**	**9.**
C R A	. Y	1 2
10.		**11.**
Ü T		Tragé . . . ? (V=L)

Mozirejtély

Megfejtése: 4 pont.

Az egyik debreceni moziban háromórás műsort hirdettek a plakátok. Elmentem. Megállapítottam, hogy a filmből sokat kihagytak. **Miből állapítottam ezt meg?**

Vajh ki ő

Megfejtése: 5 pont.

Francia költő. Szegény diákként tengődött a „Sorbonne"-on. Később is hányatott életet élt. Kétszer is akasztófára ítélték gyilkosság és rablás miatt. Mindkét esetben sikerült elkerülnie annak végrehajtását. Főmunkája a „Le Grand Testament", melynek értékét a beékelt lirai részletek teszik. Megindító, őszinte hangon, minden sallangtól mentesen mondja el érzéseit, reményeit és lelkiismeretfurdalásait. Születésének éve: 1431. Halálának pontos dátuma ismeretlen.

Ki ez?

ÖN FELELNI FOG!

Megfejtésük: 1—1 pont.

1. Hasznos állat-e a katicabogár?
2. Melyi Jókai-regényben van szó pünkösdi királyságról?
3. Milyen messze van a futballkaputól a „tizenegyes"?
4. Hová való cigányzenészek muzsikálnak Csokonai: Dorottyájában?
5. Honnan terjedt el a fekete bors?
6. Mennyi egy „fényév"?
7. Ki volt Ujguinea nagy magyar kutatója?
8. Melyik országnak volt csak három hősi halottja a világháboruban?
9. Hol fordul elő: „Téged dicsőít a Zenith és Nadir!"?
10. Melyik ország fővárosán fut át az Egyenlítő?

Móricka

Megfejtése: 6 pont.

Móricka elbukott. Történelemből. Bizonyára minden olvasónk mélyen megrendül e hir olvasására.

Utolsó héten még egyszer felhívta őt Zöld Mátyás, — a történelem tudós professzora, — hogy javítson. Egyszerre négy kérdést adott fel neki, régi szokása szerint. Nevezetesen:

1. Mikor halt meg IV. Károly?
2. Milyen béke jelenti a középkor végét?
3. Hol találták meg Nagy Lajos holttestét?
4. Kit öltek meg az uralkodók közül legelőször a XX. században?

Móricka, — kevés gondolkodás után — a következő feleleteket adta:

1. 1922-ben.
2. A westfáliai béke (1648).
3. A Csele patakban.
4. Umberto olasz királyt.

Zöld Mátyás tanár úr erre elbuktatta Mórickát.

Az a kérdés, igazságosan s ha igen, akkor miért?

REJTVÉNYOLIMPIÁSZ

5. SZÁMU SZELVÉNY

Név: ..

Pontos cím:

Foglalkozás:

LUDAS MATYI

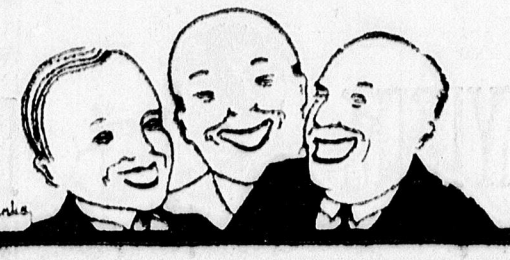

Csordástelep-Gyöngyligeti telekszemle

Egyik nő a másikra valósággal csodálatos befolyást gyakorol. Így drága nőmre bizonyos Kucseráné cselekedetei és ténykedései vannak döntő hatással, miért is már alig lep meg, ha ilyesmivel fogad:

— Kucseráné új kosztümöt csináltatott...

— Természetesen immár te is halaszthatatlan szükségét érzed egy hasonló öltözetnek?...

A mult szerdán délben elkezdi:

— Kucseráék május elsején kiköltöznek a kertjükbe...

— Isten hírével! — mondottam gyanakodva. Kissé vártatva megkérdeztem: Hol is van a barátnőd kertje?

— Kert? — vállatvont. — A Csordástelepen...

— Hm, jó messze lehet... Szegény Kucsera talpalhat majd, mig reggelenként az üzletbe ér.

— Nem is olyan messzire van... egyébként majd meglátod. Még ma délután mi is ki fogunk nézni.

— Szó se lehet arról, kérlek, nincs időm...

— Késő, liam, nem bolondithatom Pajczejját potyára. Ugy beszéltük meg, hogy ma délután értünk jön egy taxin s megmutatja a Csordástelep még néhány üres telkét.

— Ki az ördög az a Pajczeja?

— Az ő ingatlanforgalmi irodája van megbizva a Csordástelep-Gyöngyliget parcellázásával... Fenntartottam magunknak egy telket...

— Nohát, drága gyermekem, azt fesheted, míg én ebből a ragyogó városból kiköltözöm egy vacak üres telekre.

— Az az érzésem van, hogy igenis ki fogunk költözni... Annál is inkább, mert itt nem maradhatunk. Halpágóné a háztulajdonosunk már ki is adta augusztus elsejére a lakásunkat, valahol pedig csak kell lakni... Hivatali munkád után jól fog esni a tiszta levegő. A telep, mint Kucseráné mondja, nagyon szép és egészséges. Ha nem mondotta volna, akkor is tudnám, két év előtt még tehénesorda legelészett és nőtt nagyra rajta.

— Őrület habbal, drágám... Mit gondolsz, úgy megy az, ma veszek egy telket, holnap épitek? Hiszen ez iszonyú megfontolást igényel.

— Már megfontoltam, — nyugtatott meg. A pénz felől se aggódj. Az egész hatszáz öl ezernyolcszáz pengő, de nem kell egyszerre kifizetni... S nekünk olyan szerencsénk van, hogy ki sem mondhatom. Képzeld, a csordásház pont arra a parcellára esik s azt mondja Pajczejja, hogy a windsori herceg is ellakhatik benne, míg szegény Kucseráék... No, majd meglátod... Nevetni fogsz...

— Ahogy én nevetni fogok, — mondottam keserüen.

Pajczejja úr egy másik telekreléktánssal öt óra tájt került elő. Felültünk a taxira, mely majdnem a telepig repitett ki. Csupán egy jó kis kilométernyi dülőutat kellett gyalog megtennünk s azalatt volt időm, hogy a folytonosan fecsegő Pajczejját egy percre elhallgattassam s a fülébe suttyam: — Nézze, Pajczejja úr, húsz pengőt fizetek magának, ha a feleségemet eltéritli vételi szándékától. — Kérem, én egy szóval sem beszélem rá. — Az nem elég. Le kell beszélnie... Azután nézze csak, még tovább is van. Ha ellenben a vételi szerződést aláirjuk, aznapon estig én magát lédurrantom még akkor is, ha százszor lecsukjnak érte... Megértette? Pont!...

Pajczejja úr arcomat kémlelte, vajjon trófálok-e. Látta, hogy mindenre el vagyok szánva, belémkarolt: — Számithat rám, Tunyogi úr, számithat rám!

Utunk Kucseráék hepehupás telke előtt vezetett el. Kucseránét a telken egy bódé és egy bogrács előtt pillantottuk meg. A bogrács szolgaian lógott s alatta játékos tüz. Onagysága éppen főzni akart valamit, de az az átkozott szellő a tüz lángját elfujta a bogrács alól.

Kucseráné önmagának csak romja volt. Szegény úgy nézett ki, mint egy sátoros cigányasszony, de nőm örömmel ölelgette és csókolgatta: — ó, lásd, Elek, — fordult felé, — milyen pompásan néz ki... Majd mi is egy ilyen kis bódét építtetünk s úgy élünk, mint az angyalok a paradicsomban...

Pajczejja hozzám sündörgött és halkan szólott: — Tunyogi úr kérem, a pacienseimet magammal viszem, megmutatom neki a telket s azután egy mellékuton az autóval meglógunk... A nagyságos asszonynak nem fog ártani egy kis séta s mire végez itt a beszélgetéssel, mi már otthon leszünk... Hiszen tetszik érteni?... Szabadna kérnem a megigért honorariumocskát?...

— Itt egy tizes. A másikat majd holnap a hivatalban adom oda...

— Rendben, kisztihand... — Szólt s zsebrevágta a tizest, a rellektánsnak intett és diszkréten eltünt a balkonéken.

Rankay Gyula.

PÁRBAJFELTÉTEL

— Az ellenfél mindenáron ragaszkodik a pisztolyhoz és a 20 méteres távolsághoz.

— Nem bánom, a 20 méteres távolságba belemegyek, de a pisztoly helyett a kardot választom.

— Ez a darab egy régi üvegfujó mestermunkája.

— Ugylátszik, szegény köhögött abban az időben.

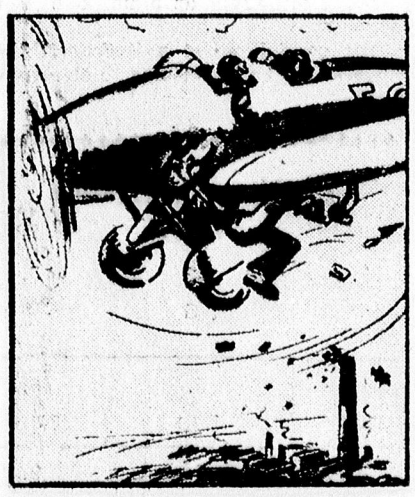

— Azt állitja, hogy ő nem potyautas, hanem még imént egy gyárkéményen dolgozott...

ÁLLATKERTBEN

— Gyere, kicsikém, a néni ad neked egy kis cukrot!

GYÁSZ?

— Nagyságos asszonyom gyászban van? — kérdezték az idősebb hölgyet.

— Nem, miért gondolta?

— Mert megint fekete a haja.

KÜLÖNBSÉG

— Nálunk — dicsekszik Helykéné — a kisasszonyt úgy neveljük, mintha a családhoz tartoznék.

— Nem, — felel Sivárné — mi nagyon udvariasak vagyunk hozzá.

LÁTTA MÁR?

— A vőlegényem születésnapomra egy majmot ajándékozott.

— No, ez hasonlit hozzá.

— Mit, maga már látta őt?

SZEMTELENSÉG

— Sanyi egy szemtelen fráter. — Tegnap este azt mondtam neki, hogy nem akarom többé látni.

— És mit csinált ő?

— Eloltotta a lámpát.

Borzasztó unalmas ez a darab. Nézd a földszinten egy úr el is aludt.

— Nem alszik, hanem elájult, mert a fejére esett a távcsövem.

SKÓT VICCEK

— Tudod-e, hogyan lehet egy skót faluban a népet legkönnyebben összeszámlálni?

— Hogyan?

— El kell ejteni a főtéren egy pengőt.

*

Egy skót megszáll a szállodában. Éjszaka tüz üt ki. Kiáltoznak:

— Keljen föl! Keljen föl! Ég a szálloda.

— Rendben van, — mondja a skót, — de vegyék tudomásul, hogy akkor a szállásért nem fizetek semmit.

*

— Igazán olyan fösvény ember Mac Gregor?

— De még mennyire! Még naptárt sem akar beszerezni, attól való féltében, hogy évközben meg talál halni és akkor a naptár hátralevő része kárba vesz a részére.

*

Egy abedeeni embert elgázolt a sőroskocsi.

Ez az első eset, hogy egy aberdeenit az ital földhöz vágott.

*

Egy zilált anyagi viszonyok közt élő skót kölcsönkér barátjától tiz pengőt. Ez azonban vonakodik:

— Magad is belátható, vajmi csekély reményem lehet arra, hogy valaha is visszakapjam a pénzemet.

— Az igaz, — feleli a skót, — de legalább ahányszor találkozunk, mindig lesz miről beszélnünk.

*

Egy aberdeeni ember hamis hatost dob az utcai muzsikus kalapjába.

A felesége megdorgálja ezért:

— Látod, milyen pazarló vagy! Egy rossz krajcár is elég lett volna!

A RENDŐR

— Nagyságos asszony kérem — mondja szepegve a kisasszony, — nagy baj van. Péterke valahová elszaladt a Muzeumkertben és sehol sem találjuk.

— Szent Isten! És miért nem beszélt a rendőrrel?

— Hiszen éppen ez a baj. Amig vele beszéltem, addig szaladt el.

KÖZGAZDASÁG

A kiskő és az aszfalt harca

Megírtuk, hogy a Kút és a Török Bálint utcák burkolatozásának vállalatbaadása körül rendkívül heves harc dúl a kiskő és az aszfalt között. Megerősítik azt a hírt, hogy az érdekelt két utcán valóban demonstráció indult meg az aszfalt mellett és az a beadvány amely kő helyett aszfaltot kíván ezekre az utcákra, állítólag ott fekszik már a városnál. Az indokolás az, hogy a kiskő mint burkolat, zajos, az aszfalt csendes. — A hiba azonban alighanem ott van, hogy az aszfalt iránt is a ragaszkodás és a részvét nagyon csendes. Mint beszélik, mindössze öt-hat háztulajdonos írt alá a hatását bizonyára el nem tévesztő instanciát az aszfalt érdekében, ezek is bizonyosan csak a saját jószántukból és önkéntes felbuzdulásból. Már most a helyzet az, hogy eredetileg is kiskővel akarta a város ezt a két utcát burkolni, azonban »közkívánatra« a második versenytárgyalásnál már az aszfaltot is futni hagyta, illetve azzal is lehetett pályázni. Szakkörök szerint az aszfaltmakadám itt nem jöhet semmiképpen figyelembe, mert ezekre az utakra ez nem alkalmas. Ellenben megfelelne bitumac, makadámalapon. Igen ám, de itt meg a kivitelezésnél circa 1500 pengő többletkiadás merülne fel a kiskővel szemben, míg a tízéves fenntartása a bitumacnak szintén 3—4000 pengővel kerülne többe, mint a kiskő. Ha ezt az összesen 5—6000 pengő differenciát az összes érdekelt háztulajdonosok elvállalnák, az aszfaltért, vagy esetleg ezt maga a Magyar Asphalt r. t. viselné, ez esetben e mérkózésből az aszfalt kerülhetne ki győztesen. És elvégre, ha a Magyar Asphalt r. t. ennyire nekifeküdt ennek a versenytárgyalásnak, elsősorban neki 5—6000 pengőt megérhet ez a győzelem. Mert magának az adófizető polgárságnak a multból is éppen elég sokba van már az aszfalt, ma pedig azért, külön még, nem áldozhat egy árva fillért sem egyetlen vállalkozó még a Magyar Asphalt r. t. kedvéért sem, azt hisszük, az már egyszer szent!

Az aszfalt-kartell és a vámospércsi uti versenytárgyalás

Azt hisszük, hogy nemcsak közgazdasági szempontból érdemelhet figyelmet, de még olvasmánynak is érdekes lehet annak a felvonulásnak a rövidre fogott története, amelyet az aszfalt-kartell rendezett a vámospércsi úti versenytárgyalásoknál.

A vámospércsi út első szakaszát 5 cm topekával a mult évben a Magyar Útépítő Részvénytársaság, röviden MURT, építette ki. A munkát akkor 7.30 pengős egységárral kapta meg s ugyanakkor a Magyar Asphalt r. t. 8.00 pengős egységárral pályázott. Szerepelt még a többek között egy helyi vállalkozás is 7.50 P komoly egységárral s a MURT — és ezt elismeréssel is kell említenünk — annyit megtett, hogy az úgynevezett fehér-munkát alvállalatba kiadta ennek a helyi iparosnak. Igy aztán a helyi ipar is juthatott mégis valamelyes keresethez ennél a helyi munkánál.

Most június 15-én ennek a vámospércsi útnak a továbbépítésére tartották meg a versenytárgyalást, amelyen azonban csak két pályázó volt már. És pedig most a Magyar Asphalt r. t. — ugyanerre a munkára — 7.20 pengő, a MURT pedig 8.32 pengős egységárral.

Amint látható tehát, az egyik évben elől van a MURT és hátul a Magyar Asphalt r. t., a másik évben pedig már elől van a Magyar Asphalt r. t. az olcsóbb árral és hátul a MURT.

Az aszfalt-kartellnek tehát egy ilyen versenytárgyalás nem más, mint francia-négyes, ahol kedélyesen helyet cserélnek egymással a »konkurensek«.

A MURT megtette azt, hogy a pályázat előtt ajánlatot kért a helyi iparostól a fehér-munkára. De ugyanígy megkereste a Magyar Asphalt r. t. is ezt a helyi vállalkozót. Ám a helyi iparos azt tartotta magának részéről korrekt eljárásnak, ha csak az eddigi partnerével bocsátkozik tárgyalásba s lojalitásból természetesen arról is lemondott, hogy esetleg önállóan pályázzék az egész munkára, mint azt a múlt évben megtette. Arra nem gondolt, hogy most esetleg a Magyar Asphalt r. t. olcsóbb lesz, mint a MURT s ő két szék között a pad alatt maradhat.

Pedig hát ez történt meg. Az eddigi hadállás szerint a Magyar Asphalt r. t.-nek van esélye a munkaelnyeréshez és így az aszfalt kartell ennél az újabb munkánál nemcsak a MURT-ot, de vele együtt ezt a helyi iparost is — eddig még legalább — szépen kiejtette a kosárból...

Azt is hallottuk, hogy egy másik helyivállalkozó egy aszfalt-keverőgépet akart beszerezni Németországból. Az ugyanis kétségtelen, hogy egyetlen útépítési vállalkozó sem jön aszfaltozó-géppel a világra, mint a csigabiga a házával. Azonban az aszfaltozó-gépre most, amikor a leghangosabb jelszóvá lett a vidék iparosodásának szükségessége, a behozatali engedélyt meg nem kaphatta, jóllehet a hazai gyáripar még nem igen foglalkozik ilyen gépek gyártásával.

Az aszfalt-kartell tehát burokban születet. Amint ez is mutatja, itt is szerencséje van.

Csak az a kérdés, hogy ilyen verseny nélküli versenytárgyalások megfelelhetnek-e lényegében a Közszállítási Szabályzatnak és a kartellek ilyen szereplése a közérdeknek?

TERMÉNYTŐZSDE.

A búza 5—15 fillérrel javult.

A készárúpiacon búzából élénk volt a kínálat, de nagyobb üzlet nem fejlődött ki. Összesen 24 vagon kelt el 5—15 fillérrel a tegnapi zárlat felett. A rozs 20—25 fillérrel visszaesett. — Az árpa üzlet nélkül változatlan. — A zab 3 vagonos üzlet mellett 5—10 fillérrle olcsóbbodott. A tengeri 5 fillérrel drágult. A korpa és a takarmányliszt ára nem változott.

Búza tiszavidéki 77 kg 18.60—18.90 78 kg 18.80—18.90, 79 kg 19.00—19.30 80 kilós 19.20—19.50. — Felsőtiszai 77 kg 18.60—18.75, 78 kg 18.80—18.95 79 kg 19.00—19.15, 80 kg 19.20—19.35 rozs pestvidéki 19.50—19.75, rozs más származású 19.75—20.00, takarmányárpa elsőrendü 14.75—15.00, középminőségü 14.50—14.75, zab elsőrendü 16.95—17.20, középminőségü 16.90—17.05, tengeri 11.10—11.25, korpa 11.29—11.30, nyolcas liszt 14.40 14.70 pengő mázsánként.

Debreceni termény és takarmánypiaci árak. Búza 18.00—18.50, rozs 18.00—18.50, árpa 13.00—12.00, zab 13.00—12.00, tengeri 9.10—9.40—9.60, lucerna 4.70—5.00—6.10, széna 3.20—3.70—4.00, here 4.10—4.50, szalma 1.40—1.50.

10224, 26295—1937. I.

HIRDETMÉNY

A Magyar Úszó Szövetség keleti kerülete 1937. évi június hó 29-én, kedden, Péter-Pál napján délután a városi nyári strandfürdő területén úszóbajnoki mérkőzést rendez.

Ezzel kapcsolatban olyképpen intézkedtem, hogy fenti napon azon fürdővendégektől, akik délután két órától kezdődően villamoson, vagy a pénztárnál váltott jeggyel, füzetjeggyel, avagy sportjeggyel lépnek a strandfürdő területére, a Magyar Úszó Szövetség keleti kerülete javára a pénztárnál 10 filléres pótdíj szedessék.

Ez intézkedés folyamányaképpen a strandfürdő területén tartózkodó fürdővendégek a bajnoki mérkőzéseket végignézhetik.

Debrecen, 1937 június hó 26-án.

Polgármester.

26487—1937. VI.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY

Budapest Székesfőváros közönsége által a boldogemlékezetű József főherceg Ő. cs. és kir. Fensége honvéd főparancsnokságának 25 évfordulója emlékére a m. kir. honvédség kötelékébe tartozó, vagy tartozott egyének árvái, vagy félárvái neveltetésére létesített alapítványi helyek közül az 1937—38. tanév kezdetén *a József fiú árvaházban két alapítványi hely kerül betöltésre,* amelyekre vonatkozóan a kijelölés joga az illetőségre való tekintet nélkül Ő kir. Fenségét, József kir. herceg tábornagy urat illeti meg. E helyek betöltése céljából a m. kir. honvédelmi miniszter úr pályázatot hirdet.

Az árvaházba való felvételre pályázó igazolni tartozik:

a) hogy a felvételt kért gyermek valóban a m. kir. honvédség kötelékébe tartozó, vagy tartozott apának törvényes leszármazottja;

b) hogy vagyona nincs;

c) félárvánál, aki apátlan vagy anyátlan, — az is igazolandó, hogy az életben levő szülő vagyontalan;

d) hogy az árva 6-ik életévét már betöltötte és 10. életévét még tul nem haladta;

e) hogy ép testü és elméjü, a himlőn átesett, vagy ellene sikerrel beoltatott.

Az árva kora és a szülők elhalálozása hiteles anyakönyvi kivonattal, a testi és elmebeli állapot, a himlőoltás és vagyontalanság hatóságilag hitelesített orvosi és helyhatósági bizonyítvánnyal igazolandó.

A kellőenr felszerelt bélyegtelen kérvények, amelyekben a szülők, vagy a gyám neve, állása és lakhelye, (város, megye, utolsó posta) is feltüntetendő, folyó évi július hó 31-ig a m. kir. Honvédelmi Miniszter Urhoz nyujtandók be, ahonnan Budapest székesfőváros törvényhatóságához fognak küldetni és a kijelölési joggyakorlása végett, József kir. herceg tábornagy úr Ő kir. Fenségéhez fognak felterjesztetni.

A pályázat eredményéről az árva hozzátartozóit Budapest székesfőváros közönsége hatósági uton fogja értesíteni.

Polgármester.

x Tartós hullámokat nálam csináltasson. Hajamolyos és töredezett nem lesz. Hajfestés minden árnyalatban. Kozmetika. Olaj kezelések KOMAROMINE. Bikabérház. (Telefon: 19-56).

Hét milliós köztisztviselői kölcsön

A miniszterelnök aláírásával kormányrendelet jelent meg, amely felhatalmazza a biztosítókat, hogy a díjtartalékból a folyó szükségleteket meghaladó összegeket hosszabb időre lekötött folyószámlahitel alakjában a P. K.-nál is elhelyezhetik. Ez fontos rendelkezés a köztisztviselők hitelellátása szempontjából.

A kormány ugyanis újabb tisztviselői kölcsönöket szándékozik folyósítani és erre a célra hétmillió pengőt irányoztak elő. A hét millióból három millió pengőt a biztosítók bocsátanak rendelkezésre, a többit a vállalati nyugdíjpénztárak folyósítják. A biztosítókkal az a megegyezés történt, hogy a kölcsönösszeget lehötött betétként a P. K.-nál helyezik el.

Miután a kormány felhatalmazta az intézeteket a betét elhelyezésére, ennélfogva a köztisztviselők rendelkezésére áll a hétmilliós kölcsön.

Az összes ármentesitő társulatok államositását kéri Megay-Meissner képviselő

Érdekes köríratot küldött a vármegyék törvényhatóságához, a törvényhatóságok és megyei városokhoz Megay-Meissner Károly országgyülési képviselő. Hosszasan foglalkozik a köríratban az ármentesitő társulatok müködésével és statisztikai adatokkal bizonyítja, hogy az ármentesitő társulatok miyen költségvetéssel dolgoznak, milyen eredményeket mutatnak fel az utóbbi évek alatt és hogyan lehetne az érdekelteket mentesíteni a tulságosan magas díjak fizetése alól.

Megay-Meissner arra a konkluzióra jut, hogy az ármentesitő társulatok, mint autonóm testületek, a közérdek szempontjából mai helyzetükben fenn nem tarthatók, annál kevésbé, mert a társulatok ma több, mint 9 millió pengővel adósai a kincstárnak. Elmondja a körírat, hogy memorandumot fog benyujtani a kormányhoz, a képviselőházhoz és kérni fogja a mai helyzet megszüntetése érdekében az ármentesitő társulatok államositását.

Annyi tény, hogy egyes ármentesitő társulatoknál, mint például a szolnokinál, olyan események történtek, hogy a kormánynak sürgősen közbe kellett lépnie és a botrányok elkerülése érdekébe meg kellett szüntetni az általános felzudulást keltő szabálytalanságokat. Arra kéri a képviselő köríratában az illetékes törvényhatóságokat, hogy beadandó memorandumát a kormánynál pártoló felterjesztéssel támogassák. Arra kell kérni a kormányt — írja —, hogy addig is, amig ezt a fontos kérdést törvényhozási uton szabályozhatja, kormánybiztost küldjön ki az ármentesitő társulatok felügyeletére.

HIRDETMÉNY

Közhirré teszi a városi adóhivatal, hogy az 1937 évi föld, ház, általános kereseti, jövedelem adó, valamint a vízszabályozási járulék kivetésére vonatkozó lajstromokat 1937 június 28-tól kezdődően 1937 július 12-ig bezárólag 15 napi közszemlére tette ki. E lajstromokat a városi adóhivatal, városház I. emelet 26. sz. helyiségében (kivetési osztály) a hivatalos órák alatt (hátköznap d. e. 8—12 óra között) bárki megtekintheti. Debrecen, 1937 június 25. *Városi adóhivatal.*

x Zeneszó mellett evezhet a nagyerdei csónakázó tavon! — Olcsó sport és szórakozás.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja hétköznap 10 szóig 50 fillér, minden további szó 5 fillér, vasárnap 10 szóig 70 fillér, minden további szó 7 fillér. Üzleti apróhirdetés díja hétköznap 10 szóig 60 fillér, minden további szó 6 fillér, vasárnap 10 szóig 80 fillér, minden további szó 8 fillér. A vastag betűből álló, valamint levelezés és házasság rovatban elhelyezett apróhirdetések díja kétszeres. Kezdő szavak csak vastag betűvel szedhetők, az apróhirdetések díja mindenkor előre fizetendő. A közlés díja vidékről kis értékű postabélyegekben is beküldhető. Kiadóhivatalban hagyott címek 27-89 telefonszám alatt megtudhatók. Jeligés hirdetésre ajánlatokat a kiadóhivatal díjmentesen továbbít

KAPHATÓK kiadóhivatalunk pénztáránál az alábbi kész nyomtatványok, darabonként 10 fillérért:
Pince kiadó.
——hold föld eladó.
Raktárhelyiség kiadó.
Üzlethelyiség kiadó.
Ez a ház eladó.
Kiadó lakás: 1 2 3 4 6 szobások lakások.

Fényképezőgépek

foto anyagok Takarékosságra is. Ungár látszerész és fotoszaküzletében, Széchenyi u. 1. szám. 317 7. 15

Levelezés

Hölgyeim!
Ki társulna néhányezer pengővel nagyjövedelmű vállalkozáshoz. Címet: „Vagyontszerzünk" jeligére a kiadóba. 189

Alkalmazást nyer férfi

Házmesterpárt
gyermektelent, kinek megélhetése van, keresek. Jelentkezni a kora reggeli órákban, Honvédtemető ucca 6. 1002 6. 29

Kereskedősegédet
azonnalra felveszek, Kovács Sándor, vámospércsi út 13. 25

Portafiú,
és 16 éves felüli kifutó Fróhnerbe felvétetik. 207

Kifutófiút,
fűszerüzletbe, azonnal felveszek, Deák, Vörösmarty ucca 11. 186

Bolti szolga
felvétetik, Fodor Testvérek, Szent Anna 2. 185

Kerékpározó
ügynök, fix és jutalék fióküzletvezető műszerészsegéd felvétetik Király, Royal épület. 214

Asztalostanuló
felvétetik, Kigyó ucca 5 212

Asztalos-
tanulót felveszek, Szoboszlói út 4. Széll. 135

Erős,
megbizható embert lisztszállításhoz felveszek. Jelentkezni 8—10 óra között. Ajtó u. 43. 201

Kifutófiú,
15 év körül, biciklizni tudót felveszek, Árpád tér 26., fűszerüzlet. 162

Tisztességes,
rendes házból való kifitó fiú felvételik, Bartos ruhaüzlet. 164

Kifutó,
ügyes, megbizható és munkásnők felvételnek Széchenyi ucca 30 szám keresztépület. 28

Kifutófiú,
lehetőleg ügyes paraszt fiú felvételik. Érdeklődni: Radó: Földi u. 5. szám. 83

Tanulót
felveszek középiskolával, Dégi fűszeres, Kút ucca 29. 58

Kútfúró,
tanulónak 16—16 éves erős fiú felvételik, Kiss Jánosi ucca 7. 60

B iztosító társaság
debreceni képviseletének vezetésére, jó összeköttetésekkel rendelkező, szervezésben és üzletszerzésben teljes jártassággal biró úr és üzletszerző urak felvételnek. Ajánlkozások: Corvina Biztosító fiókjához, Miskolc, Széchenyi u. 86. szám küldendők. 62

Vasútas
nyugdíjast javakorbelit gyümölcsösbe ellenőrzőnek felveszek, — Széchenyi ucca 72. 75

Fűszerkereskedő-
segéd, ki a festékhez is ért, jó bizonyítvánnyal felvételik, Izsák Rt fiók üzletében. 112

Négy középiskolát
végzett, jó családból való fiú tanulónak felvételik, Izsák Rt. fiók-üzletében. 111

Egy cipészsegédet
keresek állandó munkára, Méliusz tér 11. 126

Szivógáz,
kezelésben gyakorlott gépészt és molnársegédet keresek azonnalra, Hidegkuthy, Nagyléta. 99

Borbély-
tanulónak ügyes fiút felveszek, vasúti fodrász, pályaudvar. 199

Tanuló
és segéd felvételik, — Bartha müköszörüsnél, Széchenyi ucca 1. 94

Alkalmazást keres férfi

Keresek
2—3000 pengő óvadékkal Nyiregyházán vagy Debrecenben házmesteri állást. Értesítést: Ósztreicher Miklós Kisvárda ingatlanforgalmi irodájához kérek. 33

Kereskedő
kettőezerrel társulna, s esetleg állásba menne, szakma nem fontos. — Cim a kiadóban. 119

26 éves fiatalember
elhelyezkedne kocsi kísérő, pénzbeszedőnek, vagy bármilyen állásba 250 pengő kaucióval Miklós ucca 53. Komárominál. 149

Kétezer pengő
készpénzbiztosítékkal, fiatal iparos megfelelő bizalmi állást keres. — Közvetítőket díjazok. Cim a kiadóban. 173

Alkalmazást nyer nő

Föltétlenül
magános, megbizható, főzni tudó, betegápolásban türelmes nőt keres nyugdíjas tisztviselő. „Áldás" jeligére a kiadóba. 19

Önálló
főzőmindenest felveszek elsejére, Káldorné Széchenyi ucca 71. 42

Bejáró
lányt julius hó elsejére csak délelőttre felveszek Timár u. 38.

Takarítónőt
és kifutólányt felvesz Szipál müterem, Piac 44. 195

Segédlány
felvétetik Laborfalvi divatszalon, — Bika bérház. 184

Varrólányokat
és tanulólányt felvesz Fisch női szabó, Piac u. 44. 174

Konfekció
igazitásban jártas varrónő, önálló munkaerő felvétetik Magyar Ruhaipar, Bika szálló épület. 197

Munkásing
varrónő felvétetik — géppel, városháza udvar, Molnárné. 194

Bejárónőt
bizonyitvánnyal elsejére felveszek. — Varga 7, Koncz. 190

Bejárónőt
keresek takaritásra mosással. Pereces u. 23, Jelentkezni délután 4 órától. 208

Trafikba
elárusitónőt felveszek 100 P kaucióval. Szepességi u. 23. 209

Mindeneslány
jó bizonyitvánnyal felvétetik Weinberger, József kir. herceg 35. I. jobboldal. 205

Varrodába
segédlányok felvétetnek Piac ucca 46., keresztépület. 204

Szobalányok,
jó megjelenésüek felvétetnek az Arany Bikában. Jelentkezés délelőtt 9—10 óráig. 202

Bejárónőt
alkalmaz julius 1-re idős házaspár. Magoss György tér 17. 140

Mosogatólány
felvétetik, cukrászda Kossuth u. 11. 138

Hölgyfodrásznál
viz- és vasondulálót állandó munkára és egy fiutanulót felveszek, Király, Demkével szemben, Pacsirta u. sarok. 44

Délelőtt
3 órai munkára, parketthez értő takaritó nő azonnal felvétetik. Komlóssy ut 4/a. 56

Kertészetbe
munkáslányok és nagyobb fiuk felvétetnek, — Jelentkezni Vértessy téglagyárban. 67

Varrodába
tanulóleány felvétetik József kir. herceg ucca 62. 14

Szakácsnőt
hosszu bizonyitvánnyal elsejére felvesz dr Hódyné, Hatvan u. 38. 90

Gyermeklányt,
ki hasonló állásban volt, felveszek. Rákosi Jenő u. 6. Félemelet 4. Jelentkezés 8-tól 10-ig és 2-től 4-ig. 91

Önállóan
jól főzni tudó mindenes főzőnő julius elsejére felvétetik. Jelentkezés Reinhart, Rákóczi 4. 25

Varrodába
tanulólányokat felveszek, Miklós Piri, Piac u. 30, I. 101

Önállóan
dolgozó masamódlányt és tanulólányokat fölvesz — Sellyei Nővérek. 118

Főzni tudó
bennlakó mindenest keresek julius elsejére, Hüvelyes 6. 122

Alkalmazást keres nő

Árvalcány
jó családból, gyerek mellé, könnyebb házi munkára elmenne, Cim a kiadóban. 98

Ajánlat

Tej napolaj,
a rövidhullámu, testfiatalitó, ultrasugarak kiaknázására, hősugarak közömbösitésére utólérhetetlen, Földes, Vigmozinál. vv

Oltatlan és oltott mész,
cement és minden épitési anyag legolcsóbb a Debreceni Mükögyárnál, Fürdő ucca 2, telefon: 10-93 1572 vv

Poloskairtás,
lakások átvizsgálása felelősséggel, Kiss, Kigyó u. 5. Csapó felől. 1167, 7, 6

Ciánoztasson
bizalommal — CSALA ciánozó vállalattal, Rákóczi ucca 9., telefon: 14-27. 950 7. 1.

Tizennyolc éve
közmegelégedésre jutányos áron szolgáljuk a cserépkályhát vásárló közönséget. Átrakás Hardtmut-rendszerre s tisztitás. — Zephir és mindennemü folytonégő kályhák szakszerü javitása, — Gschmeidyné, Timár u. 17. sz., telefon: 13—41. 1918 7. 8.

Petróleumfőzők
fürdőkádak, vendégágyak, nyugágyak, mosdókészletek, mérlegek, kalitkák, bambuszcsövek, paszirgépek, thermosok Nagy vasüzletében, Csapókanyar. 87

Cséplőfecskendő,
permetezőgép, fünyirógép, Vampir porszivógép használt jó állapotban Nagy vasüzletében, Csapókanyar. 86

Tenniszlabda,
villanykörte csere, s gramofonlemez. Mindent cserélünk, Vagyonmentő. Hunyadi u. 18 szám 59+

Gyári maradékban
legszebb ujdonságok csoda olcsón, dr Révésznél, Piac ucca 42. (Pannonia udvarban). 125 +

Sempernova
nemes vakolat, kapható minden szinben a Debreceni Mükögyár RT, Fürdő ucca 2. telepén, kinek kizárólagos gyártási joga van. 1306+

Figyelem!
Mielőtt lakását kifestetné, ajtóit, ablakait, bútorát fényeztetné kérjen díjmentes árajánlatot **Szekeres** festővállalattól, Debrecen Homok ucca 122. szám. Telefon: 13-19. 145+

Festés,
cipő, retikül, öv. stb., villanygéppel festi Nagy Károly Batthyány ucca 10. szám. 180

Fédereskocsikat
hintókat felelősség mellett javit, fényez, kárpitoz Mayer kocsigyártó. — Böszörményi ut 19. 147

Sodronyágybetétek
sodronykeritések, ösz szecsukós vaságyak, mosdók, állófogasok olcsón készülnek Ottónál, Rákóczi 13. 153

Varrógépet
kerékpárt veszek, eladok, kölcsönzök, alkatrészek kaphatók, javitások jótállással, — Eisenberger, Csapó u. 101. szám. 113+

Eladás! Vétel! Csere!
Tégszekrények, hálószobák, ebédlők, kombinált szobák, iróasztalok szelonok, székek, asztalok, szép hármasszekrények. Bútormagazin, Széchenyi u. 6 szám. 124+

Fáy arckrémes tégelyeket vissza vesz Grósz Nagy Ferenc, Aranyegyszarvú gyógyszertára. (Szinház mellett). 173+

Gázberendezések
készitése, alakitása, ötévi részletre is, Gyenes Szent Anna ucca 8 sz., telefon: 19-37. 84+

Földek, házak, telkek eladása, vétele, bérlete ügyében forduljon bizalommal
DIENES JÓZSEF O. F. B. ingatlanforgalmi irodájához DEBRECEN, Füvészkert ucca 16. szám.

Mosott rongyot
legmagasabb napi áron veszünk

Kereslet

Üzleti-
berendezést megvételre keresek, átalakításra alkalmasat. „Hella" Kalapszalon. Csapó 13. sz. 24

Italmérési
célra forgalmas helyen üzlethelyiséget keresek. Temető utca 16. 68

Keresek
forgalmas helyen jól bevezetett fűszer, csemege és italáru üzletet. Cim a kiadóban. 110

Eleimiszer. ital

Fajbor
kitünő zamatu, saját termelésü 25 liter 9.80. Cserepes u. 5. 48

Barack,
befőzésre és lekvárnak olcsón kapható, Acél u. 6. szám. 176

Teljes ellátás

Kellemes lakás
finom koszt Hungária penzióban, szobák napokra és hónapszámra. Ferenc József út 59. sz. Telefon: 23-39. szám. 949 7 1

Társ

Dolgozni
szerető és tudó iparművésznő társat keresek. Leveleket „Kereskedő" jeligére a kiadóba kérek. 32

Pénzestársat,
keresek 15 éve fennálló jómenetelü, biztos megélhetést nyujtó üzletemhez. Levelek „Megbizható" jeligére. 169

Társat
keresek, jó forgalmas üzlethez, 500—600 pengővel, Lorántffy ucca 10. sz. első emelet. 168

Oktatás

Javitóra
jutányosan előkészit kitüntetéssel érettségizett. Csigekert u. 9-c. 73

Javitóra,
magánvizsgára, nagy gyakorlattal előkészit kitüntetéssel érettségizett. Pausz, Bezerédi 10. szám. 157

Angolul
korrepetál, társalog és tanit angol egyetemista „London" jeligére. 170

Rádió

Rádió
2+1 lámpás hálózati el adó, vagy telepesért elcserélhető. — Budai Ézsaiás u. 9. 57

Bútor

Topolyagyökér
és haboskőris hálószoba eladó. Timár u. 9. Raktárban. 55

Elköltözés
miatt eladó ebédlő és hálószobabútor és több féle egyéb bútordarab. Karlsbadi étkészlet, orvosi műszerek és gépek Panthostat Polarizációs készülék stb. József kir herceg ucca 18. Megtekinthető: 2—4 óráig. 183

Háló,
ebédlő, konhaberendezés és varrógép elköltözés miatt eladók. Péterfia u. 6. 96

Autó, motor kerékpár

„Nasch"
gyártmányú négyüléses személyautó, kifogástalan állapotban eladó. Kossuth ucca 54. 1001 vv

500 köbem-es
oldalkocsis motorkerék pár teljesen üzemképesen eladó. Cegléd utca 14. sz. 33

Teljesen
uj gyártmányu Csepel segédmotoros eladó. — Széchenyi utca 72. sz. 76

Vennék
használt márkás női gépet, esetleg férfiért cserélném. Puch 220-ast adnék, cserélnék márkás segédmotorossal. — Gáll János Hajduszoboszló. 74

Két
darab csukott 6 üléses jókarban lévő autó eladó. Központi autógarage. 71

Gyermekbicikli
7 évesig, kétkerekü, teljesen jó állapotban eladó Rakovszky ucca 57 143

Eladó
kerékpárhoz való oldal kocsi segédmotorhoz is megfelel. Rakovszki u. 1. szám. 150

Alkalmi áron
509-es Fiát, 40 pengő évi adóval eladó, K. Tóth ucca 13. 144

350 kc.
szóló „Indián" jó állapotban eladó. Esetleg részletre is. Csapókert Magyar ucca 6. 188

Benzinmotor,
üzemképes, magánjárólánc, lángtörőlemez, s tengeridarálók, petroleum tartály, kovácsfuvók eladók, ócskavas raktár, Bocskai tér 7. 203

Motorkerékpárok
Puch 250-es, James 200-as, Indián 600-as, oldalkocsis, Csepel segédmotorosak, újak, s használtak, kerékpárok alkatrészek nagyraktára. Király, Royal épület. 216

Csepel—Turán
segédmotor, keveset használt eladó, Roboz, Piac ucca 8. 159

Átadó üzlet vendéglő

Jómenetelü
füszerüzlet betegség miatt eladó. Cim a kiadóban.

Közismert
régi étkezdémet felszereléseivel azonnal átadom. Biztos előfizetők. Cim a kiadóban. 97

30 év óta
fennálló Bán-étkezde eladó. Csapó 38. 93

Hentes- és mészáros
üzlet azonnal átadó, — vagy a berendezés eladó. Cim: Méliusz tér 9. szám. 200

Füszerüzlet,
központban, elköltözés miatt átadó. Cim a kiadóban. 187

Liszt- és termény
üzlet, berendezéssel bevonulás miatt olcsón eladó. Hunyadi ucca 14. 211

Üzlet, műhely raktárhelyiség

Üzlethelyiség
berendezéssel, füszernek, malomtermékeknek, olcsó lakbér, kiadó. Árpádtér 5. 64

Üzlethelyiség,
lakással, vagy egészen lakásnak alkalmas kiadó. Kishegyesi út 17. 51

Füszerüzlet,
más vállalat miatt átadó, Róth, Hatvan ucca 55. szám. 145

Központban
jóforgalmú, biztos vevő körrel rendelkező füszer, ital, csemege üzlet átadó. Cim a kiadóban. 128

Csapó ucca,
legforgalmasabb helyén üzlethelyiség átadó, lépéssel. Cim a kiadóban. 161

Piac ucca,
legforgalmasab helyén üzlethelyiség, július hó elsejére kiadó. Piac u. 63. szám. 155

Nagyobb
üzlethelyiség, Szent Anna ucca 41. alatt kiadó. 181

Kiadó lakás egyszobás

Kiadó
udvari szoba, konyha, spájz augusztus 1-re. Veres utca 3. sz. 59

Kiadó
kisebb szoba, konyha Tócóskertben 300 négy szögöl földdel. Értekezni Széchenyi utca 69. 80

Kiadó
különbejáratu utcai 1 szoba, előszoba, udvari kétszoba, konyha, udvari egy szoba konyha azonnal, vagy augusztus 1-re. Maróthy Gy. u. 23. 84

Kiadó
azonnal Nyilastelep Malvin utca 33. egyszobás utcai lakás. Értekezni Gazdák Bankjában Kossuth utca 17. 104

Szoba,
konyha, speiz biztos fizetőnek kiadó. Kar u. 26. 108

Kiadó
egy szoba, konyha, — Vargakert, K Tóth ucca 15. szám. Értekezni lehet: városi szeszüzletben. 133

Kiadó lakás kétszobás

Irodának,
orvosi rendelőnek, első emeleti két szoba, előszoba, augusztus hó 1re kiadó. Ullmann Piac u. 69. szám. 1959

Nyolc méteres,
első emeleti uccai 2—6 méteres és egy 5 méteres, szinté uccai szoba, előszobával, együtt két részre osztva is, november elsejére kiadó. Ferenc József út 14. szám. Bővebb felvilágositást ad helyszinen a házmester. 30

Kétszoba,
előszoba, mellékhelyiségekkel augusztus 1-re kiadó. Erzsébet 46. 63

Uteai
kétszoba előszoba hozzátartozékaival kiadó. Böszörményi ut 8. sz. Könyvnyomda mellett. 69

Utcai
kétszoba, konyha, előszoba, speiz mosókonyha aug. 1-re kiadó. Bercsényi 36. 72

Modern
ekrti lakás, kétszobás, fürdőszobás gázzal, vízzel, villannyal augusztustól kiadó. Forgás utca 5. (Széchenyi ut mellett.) 45

Kétszobás
első emeleti iroda, vagy rendelőhelyiség fürdőszobával kiadó azonnal. Piac 75. alatt. 81

Kettőszobás,
több mellékhelyiséggel augusztusra, szép, tiszta, csendes, virágos udvarban, Hatvan utca 24. keresztépület. 88

Kiadó
kettő szoba konyha., egy szoba konyhás lakás azonnal. Késes u. 20. 92

Két
szép szoba, nagy előszoba, nagy konyha és mellékhelyiségekből álló lakás kis virágos kerttel augusztusra kiadó. Böszörményi ut 5-c. keresztépületben, a hatvanutcai villamos szakaszhatárnál. 100

Kiadó
augusztusra kétszobás utcai urilakás csendes udvarban. (Fürdőszoba, gáz.) Barna utca 4. sz. 103

Kiadó
udvari 2 szoba, konyha augusztus elsejére, Nap ucca 16. 127

Két szoba,
konyhás egyszerü udvari lakás, havi 35 pengőért a város központjában, Bethlen ucca 59. szám alatt, augusztus elsejére kiadó. Tiszta s csendes udvar. 1006 7. 4

Kiadó
kétszobás, fürdőszobás lakás mellékhelyiségekkel augusztus egyre. — Borz kilenc. 109

Két szoba
konyha, spájz augusztus 1-re kiadó. Hajó u. 20. 114

Szoboszlói uti
városi bérházban levő C. III. 13. sz. kétszobás lakás f. évi augusztus hó 1-re kiadó. Értesiteni a helvettes polgármesteri hivatalban (városháza I. emelet 38). 1002 7 5

Két
szoba, konyha mellékhelyiségekkel azonal kiadó. Teleki 92. 123

Uccai
kétszobás lakás baromfi és sertésóllal, kerttel kiadó. Herceg ucca 10. 129

Kiadó
augusztusra két uccai szoba, előszoba, konyha, spájz, Kassa út 15. 142

Kiadó
két szoba, konyha, udvari, augusztus 1-ére, Péterfia ucca 6. 172

Kétszobás,
mellékhelyiségekből álló lakás, új festésü, kiadó. Szoboszlói út 4 D. 198

Két szoba,
előszoba, minden mellékhelyiséggel, újonnan átalakitva kiadó. Csokonai ucca 44. (P)

Kiadó lakás háromszobás

Kiadó
Szabó Kálmán utca 55. sz. Homokkert, modern uj ház, 3 szobás mellékhelyiséges lakással nagy bekeritett udvarral, istállóval és 3 és félhold prima szántóföldel, első bérért. 6

Kisebb
háromszobás, komfortos lakás kiadó. Hatvan ucca 18. szám. 152

Háromszobás,
összkomfortos lakást keres állami tisztviselő Ajánlatokat: Rákóczi ucca 9. alá kérek. 132

Kiadó
augusztusra 3—4, vagy hatszobás prima uccai lakás, parkra terrasszal Tóthné, Péterfia 48. 148

Kiadó lakás nagyobb

Négyszoba
hallos lakás november 1-re kiadó. Ferenc József ut 34. II. 7. 43

Ötszobás
emeleti uccai komfortos lakás, augusztus hó elsejére kiadó. (Király) Rákosi Jenő ucca 4. 139

Négyszobás
kétszobás parkettás, s összkomfortos lakások, azonnalr jutányosan kiadók, Werbőczy ucca 12. szám. 165

Kiadó
esetleg eladó ház. József kir. herceg ucca 18 Megtekinthető 2—4-ig. 183

Lakást keres

Egyszoba
konyhás komfortos lakás szeptembere keresetik. Arany János 31. 102

2—3
szobás kertes lakás bérbe kerestetik aug. 1-re. Ajánlatok Álmos utca 3. 18

Modern
4, vagy 5 szobás lakást megfelelő mellékhelyiségekkel november hó elsejére keresek. Külön álló ház előnyben. Cim a kiadóban. 1860

Keresek
központban 4, 5, 6 szobás lakást üzemnek. — Cim kiadóban. 31

Nagyerdőben
keresek egyszobás lakást konyhahasználattal julius és augusztusra. Telefon: 17-65, vagy Bikabérház II. em. 5. 89

Butorozott szoba

Különbejáratú
uccai bútorozott szoba, kiadó, azonnalra is. — Gólya ucca 8. 50

uteai
csinosan butorozott szoba azonnal is kiadó. — Széchenyi utca 27. 82

Nagyerdő
mellett, Komlóssy ut 8-b. alatt, butorozott szoba kiadó. 80

Butorozott
szobák nyaralóknak, fürdőzőknek alkalmas, kiadó. Fürdő utca 5. 117

Kiadó
kitünő butorozott szoba, fenyvesre néző. — Tóthné, Péterfia 48. 117

Különbejáratu
csinosan butorozott szoba kiadó elsejére. Simonffy 11. Emeleten. 121

Különbejáratú
bútorozott szoba, előszobával kiadó, ellátással is kiadó. Hatvan u. 16. szám. 46

Csinosan
bútorozott szoba, fürdő szoba használattal, olcsón kiadó. Bikabérház I. 9. 175

Különbejáratú
uccai bútorozott szoba, úri családnál azonnal kiadó. Eötvös ucca 48. 193

Különbejáratú
bútorozott szoba, fürdő vendégnek is kiadó. elsejére. Nap ucca 4. 192

Bútorozott
szoba, uccai emeleti, szerényebbnek kiadó. Arany János ucca 22. 191

Különbejáratú
udvari bútorozott szoba kiadó. Lorántffy ucca 36. sz. 213

Urinőnek,
elegánsan bútorozott szoba, Batthyány uccai városi bérházban azonnal kiadó. Esetleg háromszobás lakás, kettő szobással elcserélhető, házfelügyelő. 217

Bakóczy László

INGATLANFORGALMI IRODÁJA - VERBŐCZY-UTCA 8.

Balmazujvárosi határban 52 hold elsőosztályú tanyás feketeföld, harminchatezerért.

Köztemetőnél, villamos megállónál 6 hold szőlőnek, gyümölcsösnek, két részben is.

Nagycserén Martinka mellett 36 hold tanyás, vasúti megálló közelében huszonkettőezerért.

Halápi állomástól három kilométerre, erdő között öt és fél hold tanyásföld, négyezerötszázért.

Köztemető külső végénél négy és fél hold legprimább fekete földet örökösök potomáron, sürgősen eladnak

Látóképi állomás mellett öt hold kitünő fekete föld, végtelen alkalmi vétel.

Hatvan utca végénél, soképületes ház, kocsmával, fűszerüzlettel, s trafikjoggal, sertéshizlalóval, felepénzzel átvehető, nyolcezret kérünk.

Kincseshegyen, kincsesto túlsó végénél Melotai Nyilas utca 16 sz. háromszáz négyszögöl bekerített házhely, gyümölcsfákkal, oltott pöszmétékktl, kitünövizü szivattyús kúttal, minden elfogadható áron.

Kossuth uccai villamos mellett, dohánygyár utáni megállónál. Galamb ucca 6. számu Szücs Lajos-féle ház, kitünő karban levő gyümölcsfákkal körülvett kettő szoba, előszobás, külön szoba, konyhás lakás, istálló, kocsiszin sertéshizlaló, kitünő vizü szivattyús kút, potom hatezerért.

BALÁZS ANDOR

INGATLANFORGALMI IRODA - RÁKOSI JENŐ - U. 5.

Telefon: 28—26. sz. (Saját ház).
(Járásbíróság mellett).

2000 P: Gróf Vécsey ucca 7.

2500 P: Csóka ucca 24. sz

3500 P: Bujdosó ucca 34. sz.

5000 P: Cserepes u. 11. sz. Uszó ucca 12 B. Bégány ucca, adómentes, kétszobás, gyümölcsössel 2000 P készpénz zel, havi részletre is, vasútasoknak nagyon megfelelő.

6000 P: Pesti ucca 43

8000 P: Andaházy u. 1. sz. Poroszlay útnál.

13.000 P: Csokonai u 38. sz.

14.000 P: Varga uccán nagy telekkel.

Ezeken kivül számos családi és bérjövedelmes ház, a város minden részén, kedvező feltételekkel.

FÖLDEK: Ondódon 3 9 30. Elepen Ujvároshoz közel 8 16 40. Macson 45, Cserén 35, s Bánkon 33 hold tanyás 500-ért.

GYÜMÖLCSÖS SZŐLŐ: Keresztes uccában 5 hold épülettel, felszereléssel 14,000 P. Bodán négy nyilas 2800 P 2 nyilas prima épülettel, felszereléssel, lakással 3500, részletre is. Bocskaiban szőlők.

Ingatlanvételnél forduljon irodámhoz mert pénzkölcsönt is folyósítatok. — Kényszerkölcsönt veszek. 124

Közműves villatelkek!
25 éves adókedvezménnyel, Simonyi út mentén, megállóhoz közel rendkívül előnyös ár és fizetési feltételek mellett, esetleg kölcsön áavállalásával eladók — Felvilágositást ad: délután 5—7 óráig dr. Csányi Farkas Attila ügyvéd, Werbőczy utca 12. 1575. vv

Libakertben,
belvárosban Viola ucca 17. szám alatt 203 öl sarok villatelek, 40 drb termő gyümölcsfával olcsón eladó, ezer pengővel átvehető. Szabályozásba nem esik építkezési engedéllyel, — Szent Anna ucca 33 (B)

Eladó ház

Adómentes
kisebb új haz, hozzá is építhető, központhoz 10 perc, 300 négyszögöl kerttel eladó. Kradi Gyula ucca 10. sz. (Volt Gyár ucca 11. 1080

Eladók
városi és telepi házak havi részletre is, tanyásföldek, konyhakertészeti földek, házhelyek, szőlők. Betétekre magas kamatot ad, kölcsönöket folyósít Debreceni Gazdák Bankja. Kossuth utca 17. 105

Eladó
uri családi ház, kevés pénzzel átvehető. Honvéd utca 25. sz. II. ajtó. 113

Forgalmas
helyen levő több üzletes sarokház eladó. Márton Kálmán ucca 5. 134

Eladó
hízlaló, Malom ucca 4. vágóhid hátamögött. Értekezni: Teleki ucca 20. szám. 136

Eladó
Dévai út 11 C. szám, szoba, konyha, spájz, s előszoba 120 négyszögöl gyümölcsössel. Kamatmentes részletre is. 139

Eladó
elköltözés folytán, első rendü bérpalota, teherátvétellel, kevés pénzzel, vagy csere útján is megvehető és sarokház üzletekkel, lakással, leg keresettebb helyeken. Grünzweig, Vendég u. 34. szám. 148

Uj adómentes
kisház eladó 1400 pengőért és elcserélendő kisebb régi házzal. Vágóhid, Geréby-telep, Pandur ucca 23. 54

Eladó
Horthy Miklós uton villa, Lajos király térnél villatelkek, — Téglaskertben 3032 négyszögöl gyümölcsös és belsőségi házak. — Értekezni dr Szemere ügyvédnél, Sas ucca 3. 77

Eladó
Tisztviselőtelepen — egy 3 szobás és egy 4 szobás teljesen komfortos urilakás. Elköltözés miatt mindkettő igen olcsón megvehető. — Radó, Földi u. 5. 83

Eladó
Ruyter ucca 18., három épülettömbből álló lakóház, három egyszobás és három kétszobás lakásokkal. Mindegyik lakáshoz külön mellékhelyiségek és pincék. Bérjövedelme évi P 2000.—, adója még 4 éven át évi 600 P. Érdeklődni Radó, Földi u. 5. 85

Eladó ház,
mellékhelyiségekkel és egy kézikocsi, Olajütő 21. szám. 167

Földbérlet

Bérbeadó
60 kat. hold búzatermő föld Halápon, közvetlenül az állomásnál. — Értekezni lehet: Piac u. 75. szám, ügyvédi iroda I. emelet, telefon 31-23. 208 vv

Kiadó
őszlől város alatt husz holdas tanyásföld és a Köntöskertben, valamint Biharitelepen egy-egy hold jó konyhakertészeti föld lakással. — Értekezhetni a Gazdák Bankjában Kossuth utca 17. 106

Kiadó
Bellegelőn 21 hold föld Értekezni Kigyó u. 28 sz. 53

45 hold
kiadó Kismacs 20. Értekezni Maróthi György u. 28. 78

Kiadó
Gerébi telepen, Bellegelő 277. szám alatt levő tanyás ingatlan mintegy 16 kat. hold földdel. Érdeklődni lehet Városi Takarék és Hitelintézet R. T. Csapó ut a 4. sz. Pásthy Ferencnél. 115

Bérbeadó
vagy felesbe 112 hold föld Böszörményi ut 8. Könyvnyomda mellett 70

Föld
12 hold kövesut mellett gyümölcsös, fenyves és szép lakás, kiadó. Árpád tér 5. 66

Ebesen
7 hold föld bérbeadó. Értekezni dr Payer, Simonffy ucca 2. B. 163

Nagycserén.
36 katasztrális hold tanyásföld, haszonbérbe kiadó. Értekezni lehet: Honvéd ucca 16. 160

Halápon
54 hold föld kiadó. Értekezni lehet: József kir herceg ucca 61. 141

Harminchat hold
tanyásbirtok, haszonbérletbe kiadó a Kötelesen. Cim: Hajdúszoboszló Nádudvari út 44. szám. 171

Eladó föld

Eladó
H.-Szoboszlón a fürdő közvetlen közelében a „Bánom" szőlőkertben, az ORTE gyógyházzal szemben, 200 négyszögöl szőlőföld. Értekezni lehet: özv. Ludmann Elemérnénél, Hajdúszoboszlón, V. tized, Luther utca 2. szám 674 vv

Föld
Ondódon 15 hold eladó. Árpádtér 5. 65

Eladó
18 hold föld. Értekezni Libakert, Szegfü ucca 43. szám. 146

Eladó földek:
40 hold fekete tanyás, 40.000 pengő, 15 hold tanyás Ondódon 18.000 28 hold fekete tanyás 22.000, 56 hold tanyás 50.000 P. Tanyátlan fekete földek 7 6 4 3 2 holdasok Homokföldek minden nagyságban. — Házak ezer pengőtől felfelé. Balogh OFB engedélyes, Piac ucca 64. szám. 178

Eladó
8 h. szőlő Bocskaykertben állomás mellett, parcelázva, kedvező fizetéssel. Értekezni Takácsnál. 107

Eladó állatok

Éneklő
kanári madarak eladók Pesti ucca 57. 147

Magyarbegyes
galambok olcsón eladók, Acél ucca 6. 177

Különbejáratú
uccai, igen szép bútorozott szoba, József kir herceg ucca 35. I. jobb oldal. 206

Különbejáratú
bútorozott szoba kiadó. József kir. herceg ucca 29. szám. 210

Különbejáratú
uccai magasföldszintes bútorozott szoba, jutányosan kiadó. Nyil u. 116. szám. 131

Vegyes

Teniszpálya
nyári 2 hónapra Nagyerdőn bérbeadó. Dr. Bacsó, Vilmos császár körut 76. 85

Astro grafológusnő
Mindenről felvilágosit. Tanácsot ad. Széchenyi u. 43. 61

Gyermekkocsit
megvételre keresek, ugyanott rádió eladó Teleki 68. 120

Ingóság eladás

Eladó
6l lövetü, Veldog rendszerü pisztoly, Nagy Endre, Böszörményi út 91. szám. 130

Fehérre festett
ablak és ajtó eladó. — Arany János ucca 32. 151

Kovács fúrógép,
felülkendítő kerék, satu és egy üllő, használt eladó. Cim a kiadóban. 158

Hinta,
jó erős vas alkatrészekkel olcsón eladó Csörsz ucca 14 (Honvédtemető uccából nyiló első ucca) (A)

Egy jókarban
levő gázkonyha eladó. Szoboszlói úti bérház. B lépcső. 166

Ajtók
ablakok, cimbalom, s nyul ól, leánderek, gyümölcsöskert eladó. Teleki ucca 34. 196

Ötszáz kg
mázsa súlyokkal eladó. Zúgó ucca 5. 179

Féregmentes
kombinált szoba, — asztalspór, konyhaasztal eladó Kut 16. 3. ajtó. 50

Fegyver
tizenkettes kakasos, hibátlan gyürüs piper, kilencvenért eladó. Trojan, Bujdosó ucca 38. 3

Gzermekkocsi
legujabb tipusu, alig használt, eladó Széchenyi u. 89. Megtekinthető hétköznap délelőtt. 121

Ingóságvétel

Keresek
középtermetre rövid bőrkabátot. Kigyó utca 25. sz. 52

Oxigéntartályt
keresek megvételre. Cim a kiadóban. 199

Gazdasági eszközök

Nyárijászol,
három méteres, eladó. Károly Ferenc József út 21 B. 156

Kútszivattyú
olcsón eladó, Eötvös u. 23. szám. Kút alkatrész Kassa út 5. 182

Gőzlokomobilok
MÁV 6 HP. MÁV 5 HP, tüzlégkörösek, EMG 6 HP, Shuttleworth 8 HP 60 körülgyürüs, 62.000 sz. cséplőgép, elevátorral eladó, bérbeadó, cserélhető. Király, Royal épület, telefon: 20-66. 215

Eladó házhely

Házhely
Széchenyi ucca végén, Acél ucca 12 b 400 négyszögöl szép gyümölcsös eladó. 115

PIACI ÁRAK

ÉLŐBAROMFI ÁRAK:

Pulyka k kg	0.80—1.00	Tyúk párja	4.50—6.00
Idei iiba drb	3.00—5.00	Jérce párja	3.20—4.10
Liba k. kg	1.20—1.40	Csirke párja	1.10—3.00
Kacsa s. drb	2.20—3.00	Tojás drb	0.05—0.06
Kacsa k. kg	1.10—1.20	Tojás kilója	1.00—1.10
Csirke kilója	1.20—130		

GYÜMÖLCSPIACI ÁRAK:

Alma kilója	0.24—0.28	Málna kilója	0.30—0.36
Körte kilója	0.35—0.40	Dinnye sárga	1.50—160
Ribizke kg	0.24—0.39	Citrom drb	0.08—0.12
Cseresznye kg	0.40—48	Pészméte kg	0.30—0.44
Meggy kilója	0.36—060		

KONYHAKERTI VETEMÉNYEK ÁRAI:

Vereshagyma csomója	0.08—0.10	Borsó lit.	0.40—0.50
Ujburgonya	0.14—0.16	Tök drb	0.08—0.15
Burgonya v.	0.06—0.08	Ugorka drb	0.02—0.08
Fejeskáposzta	0.10—.15	Spenót és sóska es.	0.02—0.03
Kelkáposzta	0.08—0.12	Saláta feje	0.01—0.02
Kalarábé drb	0.02—0.4	Zöldhagyma	0.02—0.04
Kalarábé es.	0.08—0.12	Gomba es.	0.05—0.08
Petrezselyem sárgarépa csomója	0.04—0.06	Paradicsom kg	0.80—1.
Retek es.	0.02—0.04	Paprika drb	0.02—0.06
Bab, zöld	0.26—0.32	Zeller es.	0.15—0.20

KENYÉR ÁRAK:

Fehér kenyér kg	0.42	Rozs kenyér kg	0.28
Félbarna kilója	0.38	Péksütemény drb	0.05
Barna kenyér kg	0.34		

PIACI LISZT ÁRAK:

Búzaliszt 00-ás kg	0.36	Búzadara kilója	0.44
Búzaliszt 0-ás kg	0.36	Rezsliszt kilója	0.30
Búzaliszt 2-ős kg	0.34	Korpa kilója 0.12 fillér.	
Búzaliszt 4-es kg	0.32		

Felelős szerkesztő:
PÁLFY JÓZSEF.

Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó Rt., kiadása.